

ΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ. Κατ' αἴτησιν τοῦ ὁρθοῦ καὶ τῆς λογι-
στικῆς.

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Ἀπερίφραη ἡ τροπολογία, ἀλλὰ τὸ ἄρθρον
δὲν ἐψηφίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Οἱ παραδεχόμενοι τὸ ἄρθρ. τρίτον, ὅπως ἔχει. . .

ΠΕΤΡΑΚΗΣ. Ἐξω τροπολογίαν ἔγω, νὰ ᾖ ἐν ἔτος ἡ προ-
θεσμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἐσυγχωνεύθητε μὲ τὴν τοῦ κ. Κεχαγιᾶν.

ΖΑΪΜΗΣ. (Πρωτοπονεργός). Ἀς τιθῇ εἰς ψηφοφορίαν καὶ ἡ
τροπολογία αὕτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ποία εἶναι ἡ τροπολογία, δὲν εἶπατε.

ΠΕΤΡΑΚΗΣ. Ἡ τροπολογία τοῦ κ. Κεχαγιᾶ ἀπέδρασε τὴν
πρώτην παράγραφον τοῦ ἄρθρου, ἐγὼ ἔφερα καὶ ἄλλην καὶ πρὸς
τὴν τρίτην παράγραφον, νομίζω δὲ, ὅτι ἡ προθεσμία τοῦ ὑπουρ-
γοῦ εἶναι σύντομος. Λοιπὸν λέγω, ἐάν δὲν ᾖ ἡναι δυνατόν νὰ
ᾖ ἡναι ἡ προθεσμία ἐνὸς ἔτους, τοῦλάχιστον ἐξ μηνῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἡ προθεσμία λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν εἰς τὸ τελεν-
ταῖον ἄρθρον.

ΔΑΓΡΕΣ. Δὲν θὰ εὐρωμεν ἄρην. Ἡ συζήτησις ἐκλείσει, λοιπὸν
δὲν ἔχει κανέναν τὸ δικαίωμα νὰ λάβῃ τὸν λόγον, εἰμὴ ἐπὶ
τῆς θέσεως τοῦ ζητήματος.

ΠΕΤΡΑΚΗΣ. Δὲν συμφωνῶ μὲ τὸν κ. Δαγρὲν, ὅτι ἂν συζη-
τήσωμεν θὰ κάμωμεν συζήτησιν ἐπὶ ματαίῳ. Λέγω, ὅτι τὸ
τελευταῖον ἄρθρον ἀναφέρεται εἰς τὸ ὅλον τοῦ νόμου. Θέλω ἐ-
ξαίρεσιν μόνον ὡς πρὸς αὐτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Τί θέλετε νὰ προσθέσητε; Ἡ παρούσα διάταξις
δὲν ἐμβεβίβει εἰς ἐνέργειαν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου. Οἱ
παραδεχόμενοι τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Πετράκη νὰ ἐγερθῶσιν.
(ὀψιμότεροι ὀλίγοι). Δὲν παρεδέχθη. — Οἱ παραδεχόμενοι τὸ ἄρ-
θρον 3 τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἔχει νὰ ἐγερθῶσιν. (ὀψιμότεροι οἱ πε-
ρισσότεροι). Παριδέχθη.

Ἀναγινώσκεται τὸ 5 ἄρθρον, τὸ ὁποῖον λαμβάνει θέσιν 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὑπάρχει ἀντίρρηση;

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Τὸν λόγον, κ. Πρόεδρε, διὰ μερικὰς πα-
ρατηρήσεις (θόρυβος)· διότι εἶναι ἄλλη διάταξις νῦν ὅπως διό-
λου. Διὰ τῆς τροποποιήσεως, τὴν ὁποῖαν φέρει ὁ κ. ὑπουργός διὰ
τοῦ ἄρθρου 5, τὸ ὁποῖον γίνεται τῶρα 4, προτίθεται. (θόρυβος).

ΜΙΑΨΗΣ. Ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν ν' ἀκούσωμεν, κ. πρόεδρε.
Ἄν δὲν θέλουν αὐτοὶ ν' ἀκούσουν, ἂς φύγουν.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Προτίθεται, λέγω, νὰ θεραπεύσῃ ἀδικίαν
ἣτις ἐνεκα τοῦ τελευταίου νόμου περὶ χαρτοσήμου γίνεται εἰς
τὴν τάξιν τῶν συμβολαιογράφων, ἀδικίαν, ἣτις ἀπορρίπτει μόνον
ἀπὸ τὸ γράμμα τοῦ νόμου, δὲν ὑπέρχειν ὅμως εἰς τὴν διάνοιαν
τοῦ νομοθέτου. Ἰδοὺ εἰς τί συνίσταται ἡ ἀδικία αὕτη, τὴν
ὁποῖαν ζητεῖ νὰ θεραπεύσῃ ὁ κ. ὑπουργός. Κατὰ τὸν παλαιὸν
περὶ χαρτοσήμου νόμον, οἱ συμβολαιογράφοι λαμβάνουσι τὸ
ἥμισυ τοῦ καταναλισκομένου ἐνσήμου χαρτοῦ· κατὰ τὸν πα-
λαιὸν νόμον ἡ ἀνωτέρα κλάσις ἦτο 60 δραχμῶν καὶ ἐπομένως
οὐδέποτε ἐλάμβανε πλέον τῶν 30. Ὄταν ἐγένεν ὁ νέος νόμος,
περιέλαβε καὶ πολλὰς ἄλλας κλάσεις καὶ ἐφθασεν ἡ ἀνωτέρα
κλάσις μέχρι τῶν 250. Οἱ συντάξαντες τὸν νόμον ἐκείνον ἐθεώ-
ρησαν, ὅτι ἤθελε ζῆμιωθῇ τὸ δημόσιον, ἂν ἐίδετο τὸ δικαί-
μα νὰ λαμβάνῃ τὸ ἥμισυ καὶ ὅταν ὑπερέβαινε τὴν ποσότητα
τῶν 50 ἢ τῶν 60 δραχμῶν. Καὶ λοιπὸν περιέλαβε διάταξιν,
καθ' ἣν διὰ τὸ χαρτόσημον τὸ ὁποῖον κατηναλίσκετο διὰ πο-
σότητος ὑπὲρ τὰς 20 χιλιάδας, καὶ τὸ ὁποῖον ἦτο χαρτόσημον
τῶν 50 ἐδικαιοῦτο νὰ λαμβάνῃ μόνον τὸ πεμπτημῶριον καὶ
οὐχὶ τὸ ἥμισυ. Ἀλλὰ τί συνέβη; οἱ συμβολαιογράφοι, οἱ ὁποῖοι
ἐξώδευσαν 50, ἐδικαιοῦντο εἰς 25, ὁ συμβολαιογράφος ὅστις ἐ-
δαπάνη χαρτόσημον 100 δραχμῶν ἐλάμβανε 20. Τοῦτο λοιπὸν
ἦτο μία ἀδικία· ἐκτὸς τούτου ἀπέβαινε καὶ πρὸς ζῆμιαν τοῦ

δημοσίου· διότι ὁ συμβολαιογράφος ὅστις ἤθελε νὰ γράψῃ ἐν
συμβολαίῳ εἰς 100 δραχμῶν δὲν ἐδυσκολεῖτο νὰ τὸ γράψῃ εἰς
50 διὰ νὰ λάβῃ 25. Λοιπὸν ἡ διάταξις τοῦ κ. ὑπουργοῦ προτί-
θεται νὰ θεραπεύσῃ τὸ ἄτοπον τούτο, διότι, ναι μὲν διαλαμβάνει
ἡ τροπολογία τοῦ ὅτι, ὅταν δαπανᾷται χαρτόσημον διὰ ποσότη-
τας ἀνωτέρας τῶν 20 χιλιάδων θὰ λαμβάνῃ τὸ πέμπτον, ἀλλ'
ἐπιφέρει, ὅτι, ἂν τὸ πέμπτον τοῦτο ᾖ μικρότερον τοῦ ἀνή-
κοντος αὐτῷ δικαιώματος ἐπὶ ποσότητος 20 χιλιάδων, λαμβά-
νεται τὸ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 20 χιλιάδων ἀνέκον δι-
καίωμα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ συμβολαιογράφος ὅστις
ἐδαπάνησε χαρτόσημον 80 ἕως 100 θὰ λαμβάνῃ τὸ αὐτὸ καὶ
ἂν κατηναλίσκῃ 25 δραχμῶν. Ἀλλὰ νομίζω, ὅτι εἶναι καλὸν
νὰ ἐξηγηθῶμεν μὲ τοιοῦτον τρόπον· ἐδώκαμεν τὸ ἥμισυ, ὅταν
φθάσῃ τὰς 50, ὅταν δὲ ὑπερβαῖν τὰς 50, νὰ τοὺς δίδωμεν
καὶ τὸ 1/5 διὰ τὴν ἐπέκεινα ποσότητα τῶν 50 κατ' αὐτὸν
τὸν τρόπον νομίζω, ὅτι ἡμποροῦμεν νὰ τροπολογήσωμεν τὸ
ἄρθρον τοῦτο ὡς ἔξῃ, εἰς τὸ καταναλισκομένου ἐνσήμου χάρ-
του διὰ ποσότητος ὑπερβαίνουσας τὰς 20 χιλιάδας, οἱ συμβο-
λαιογράφοι λαμβάνουν ἐκτὸς τῶν 25 καὶ τὸ πεμπτημῶριον τῆς
ἐπέκεινα τῶν 50 δραχμῶν ἀξίας τοῦ καταναλωθέντος χαρτο-
σήμου.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ. Μάλιστα, τὸ δεχόμεθα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Παραδέχεται ἡ Βουλὴ τὴν τροπολογίαν αὐτήν;

ΠΟΛΛΟΙ. Δὲν ὑπάρχει ἀντίρρηση.

Ἀναγινώσκονται καὶ γίνονται δεκτὰ ὡς ἔχουν διὰ τρίτην
φορὰν ἀνεν ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα, 6, ὅπερ λαμβάνει θέσιν
5, καὶ 7 ὅπερ λαμβάνει θέσιν 6, ὡς καὶ τὸ σύνολον.

Ἀναγινώσκονται καὶ γίνονται δεκτὰ ἀνεν ἀντιρρήσεως διὰ
τοῖς φορὰν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὸ περὶ τῆς ἀναγ-
καστικῆς κυκλοφορίας τῶν τραπεζικῶν γραμματίων νομοσχέ-
διον, ὡς καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἐρχόμεθα εἰς τὴν ἐξακολουθήσιν τοῦ προϋπολο-
γισμοῦ (θόρυβος δεξιὰ).

ΠΟΛΛΟΙ (ἐκ δεξιῶν). Ὁχι· ἄρην!

ΕΤΕΡΟΙ (ἐκ ἀριστερῶν). Ὁχι· νὰ ἐργασθῶμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Σταθῆτε, κύριοι, μὴ ἀποφασίζετε οἱ δέκα, οἱ
δεκαπέντε· ἡ Βουλὴ θὰ ἀποφασίσῃ. Παρακαλῶ, κύριοι, μὴ
φύγετε.

ΜΙΑΨΗΣ. Κύριε πρόεδρε, ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ
εἶναι σοβαρὰ, εἶναι σπουδαία, δὲν δυνάμεθα νὰ τὴν ἐπαναλά-
βωμεν κουρασμένοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Σὲς παρακαλῶ, κύριοι, νὰ ἡμεῖς συνεπῆς·
ἐρχόμεθα εἰς τὴν μίαν, εἰς τὰς δύο, ἐργασθῶμεν δύο μόνον
ὥρας. Ἡ συνεδρίασις δὲν ἡμπορεῖ νὰ σαλεύσῃ, ἀνευ τῆς ἀπο-
φάσεως τῆς Βουλῆς. Ὁ κύριος Σωτηρόπουλος ἐζήτησε τὸν λόγον.
Ὀρίστε, κύριε Σωτηρόπουλε.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Ἄν θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συνεδρίασις,
μάλιστα.

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Κύριε πρόεδρε, ἂν ἡ Βουλὴ θέλῃ νὰ ἐξακο-
λουθήσῃ, ἡμεῖς δὲν ἐναντιούμεθα· παρατηρῶ ὅμως εἰς τὴν Βου-
λὴν, ὅτι ἀρχίζομεν εἰς τὴν μίαν, αὐτὸ εἶναι σωστὸν, ἀλλὰ
συνήθως ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι λαμβάνουν τὸν λόγον, ἐρχονται προ-
τύτερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ εὐρισκόμεθα ἐδῶ ἀπὸ τὴν ἐνδεκά-
την. Ὅσοι δὲν θέλουν νὰ λάβουν τὸν λόγον ἡμποροῦν νὰ ἐργα-
σθῶν, ἀλλ' ὅσοι θέλουν νὰ ἐμιλήτουν εἶναι κουρασμένοι. Εἶπατε
σεῖς ὁ ἴδιος χθὲς, κύριε πρόεδρε, καὶ εἶναι σωστὸν, ὅτι τὸ
ἀντικείμενον εἶναι πάρα πολὺ σοβαρὸν, καὶ δὲν πιστεύω νὰ ἐπι-
κρατήσῃ τὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον ἐπεκράτησε εἰς τὴν ἀπάντησιν
τοῦ Βασιλικοῦ λόγου. Ἐάν θέλῃ ἡ Βουλὴ ἐξακολουθεῖν, ἀλλ'
εἴμεθα πολὺ κουρασμένοι. Ἄν θέλετε αὐτὸν ἀρχίζομεν ἀπὸ
τὸ πρῶτ, καὶ ἐξακολουθοῦμεν ὅσον θέλετε, ἀλλ' ἔπειτα ἀπὸ

Βουλευτά Τριφυλίας: πῶς νὰ διαβύνομεν τὸ πλοῖον, ἀφ' οὗ οἱ πρὶν διοικήσαντες αὐτὸ τὸ ἀφῆκαν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἀνέμων καὶ εἰσῆλθον πειραταὶ καὶ ἐπῆραν, οἱ μὲν τὸ πηδάλιον, οἱ δὲ τοὺς ἰστούς, ἄλλοι τὰ κουπία καὶ ἄλλοι τὰ πανιά; (εὖγε· εὖγε· χειροκροτήματα), μᾶς ἄρσαν ἐν σκάφει χωρὶς πηδάλιον, χωρὶς ἰστούς, χωρὶς πανιά καὶ μᾶς λέγουν, δευθυνατέ τοι! Αἶ, δευθύνεται; σὰς ἐρωτῶ ἐν συνειδήτει. Καὶ ὁμῶς, κύριοι, ὁρῶμαι νὰ τὸ εἶπω, ὅτι ὁφείλεται χάρις εἰς τοὺς ἀναλαβόντας τὸ ἐπικίνδυνον τοῦτο ἔργον· μὲ γνωρίζετε, ἐάν ἤμει ἀνθρώπος νὰ κολακεύω· δὲν εἶμαι δυστυχῶς· καὶ μὲ πρόσωπα, τὰ ὅποια ἀποτελοῦν τὴν σημερινὴν κυβερνήσιν, μὲ διτιροῦν ἀπορμαὶ προσωπικαὶ ἰσως καὶ ἄλλαι· ἀλλ' ὁφείλεται χάρις εἰς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς τοὺς κατέχοντας ἤδη τὴν ἐξουσίαν, διότι αὐτοὶ, ἐπαναλαμβάνω, εὗρον τὸ ἀξίωμα τῆς ἐξουσίας ἐμκεῖνον εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ αὐτὸν τὸν ἀνώτατον ἀρχοντα ἐν στενοχωρίᾳ εὐρισκόμενον, (τὸ λέγω ὑπ' εὐθύνην μου, διότι εἶναι ἀληθές) λέγοντα ἐπὶ νὰ κάμω, ποῦ νὰ ὑπάγω, πῶς νὰ σώσω τὸ ἔθνος, τὸ ὅποιον μοὶ ἀπέβισε τῇ τύχῃν του; Πρέπει νὰ τὸ σώσω διὰ πάσης θυσίας, ἔστω καὶ πρωτοπικρῶς νὰ μεταβῶ εἰς τὴν Εὐρώπην, διότι εἰ κατέχοντες καὶ διαχειρισθέντες τὴν ἐξουσίαν μου δὲν θέλουν νὰ μὲ συντρέξουν, ἀλλὰ μὲ ἐγκατελείπον· ἄλλος κανεὶς δὲν ἔχει τὴν τόλμην νὰ μὲ συντρέξῃ; ὦ καὶ ἐντοῖτοις εὐρέθη εἰς ἀνθρώπος νὰ ἀρῇ τὴν σημαίαν, τὸ ἀξίωμα αὐτό, τὸ ἐπὶ τῶν ὁδῶν σινομένη· καὶ τότε, κύριοι; εἰς ἐποχὴν, ὁρῶμαι νὰ σὰς τὸ εἶπω, καθ' ἣν ὁγδοήκοντα ἐπιστολαὶ ἐβρίθην ἐν τῇ κιβωτίᾳ τοῦ ταχυδρομείου, ἀνώνυμοι μὲν, ἀλλὰ λίαν ἀπειλητικαὶ κατὰ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου, τοῦ κ. Ζαΐμη, θέλοντος νὰ σχηματίσῃ κυβερνήσιν. Καὶ ὑστερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ λέγετε, κ. Βουλευτά τῆς Ζαλύνου, ὅτι σὲ ἐμποδίσταμεν κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Β. Λόγου! Καὶ τί εἶχες νὰ εἶπῃς; καὶ νομίζεις ὅτι δὲν ἠθέλομεν καὶ δὲν θέλομεν καὶ τώρα ἀκόμη συζήτησιν; δὲν προαλούμεν ἀλλ' οὔτε καὶ ἀποκρούομεν συζητήσεις, ἀλλὰ βεβαιωθῆτε, ὅτι, ὅσας προέκειται νὰ ἐπιβρίψῃτε τὴν ἐλαχίστην μομρὴν καθ' ἡλῶν ἢ κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ἐκπροσωπεῖ τὰς ἰδέας μας, οὐδέποτε θελομεν κάμει οὐδὲ σπιθμὴν ὀπίσω. Ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν νὰ εἶπω, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπαναλαμβάνητε συχνὰ κατ' ἐμοῦ δῆθεν τὸ καλὴς πίστεως. Καὶ εἶχον δίκαιον νὰ τὸ εἶπω, διότι ὁ κ. Λομβάρδος εἰργάσθη μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐπιτροπῇ καὶ ἔπρεπε νὰ ἐργασθῇ. Δὲν δικαιολογεῖται λέγων ὅτι ἦλθεν ἀργά, ἔπρεπε νὰ μείνῃ. ἦλθεν ὁ κ. Λομβάρδος, εἰργάσθη καὶ ἡτύρωτε, νὰ εἶπω μίαν μαύρην ἀλήθειαν, ποῦ ἔδωκε προσοχὴν; Ἐπέμεινε νὰ ἀυξήσωμεν τὸ ἐπίδομα τοῦ ἐπισκόπου Κυθήρων. Καὶ ἐσυμφωνήσαμεν εἰς πολλὰ διὰ νὰ μὴ χάσωμεν ἐπὶ ματαίᾳ καιρὸν. Ὄταν δὲ ἐζήτησατε πληροφορίας, σὰς ἠρνήθημεν; καὶ δὲν ἦλθεν ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν καὶ μᾶς ἔδωκεν ὅσας ἠθελήσαμεν πληροφορίες; καὶ δὲν ἦλθεν ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ὡσαύτως; καὶ δὲν ἔχετε ἐγγράφους σημειώσεις αἱ; καὶ νομίζετε, κύριε Βουλευτά, ὑμεῖς οἱ ἀντιπροσωπεύσαντες τὴν μενοψήφειαν ἐν τῇ ἐπιτροπῇ, ὅτι δὲν εἶναι παράλειψις σπουδαία καθήκοντος, νὰ μὴ ὑποβάλλητε ἑαθεσιν καὶ νὰ ἐκφράσῃτε τὰς ἰδέας σας, τὰς πεποιθήσεις σας ἐν τῇ ἐπιτροπῇ; Καὶ ἔρχεσθε καὶ λέγετε, δὲν ἐμελετήσατε τὰς σημειώσεις! Ποῖας σημειώσεις; τὰς ὑποβληθείσας εἰς τὸ πρεσβεῖον πρὸ 30 ὥρων, χθές, καὶ τὰς σημειώσεις αὐτὰς νομίζετε ὅτι θέλων νὰ μελετήσῃ, δὲν εἶχε τὸν ὕλικόν καιρὸν, ὅσον ἤθελε νὰ ἐξετάσῃ; Διὰ τοῦτο, κύριοι, εἶπον εἰς τὸν κ. Λομβάρδον καὶ τοὺς ὑποστηρίζοντας τὴν ἰδέαν τῆς ἀναβολῆς ὅτι, ὅταν θέλωμεν νὰ ἐργασθώμεν, καὶ διὰ νὰ ἐργασθώμεν ἀποτελεσματικῶς καὶ νὰ προσφέρωμεν εἰς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας πρέπει νὰ διέπῃ τὰς ἐργασίας μας καλὴ πίστις,

καὶ ὅταν καλὴ πίστις μᾶς διέπῃ, βεβαιωθῆτε ὅτι οὐδέποτε θελομεν ζητήσει νὰ ἀποκλείσωμεν οἰονδήποτε ζήτημα ἀπὸ τὴν Βουλὴν. Ἡ πλειοψηφία θέλει τὴν συζήτησιν, ἀγαπᾷ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου, ἀλλ' ἀποκρούει καὶ εὐχεται νὰ μὴ γίνῃται κατάχρησις αὐτοῦ· δὲν ἔχει βεβαίως ἐκ τοῦ νόμου δικαίωμα νὰ ἀποκλείσῃ τὴν κατάχρησιν, ἀλλὰ μὴ λησμονῆτε ὅτι ἡ κατάχρησις τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου εἶναι ἀντικρὺς ὑπηρετικῆς τοῦ δεσποτισμοῦ.

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Μοὶ εἶναι δύσκολον ν' ἀπαντήσω εἰς τὸν κύριον Λαγρὲν καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσω· διότι, μὰ τὴν ἀλήθειαν, δὲν ἐνόησα τί ἤθελε νὰ εἶπῃ· εἰς ὅτι ὅπως ἐνόησα θέλω ἀπαντῆσαι πρὸς αὐτὸν ἐν ὀλίγοις, τοσοῦτον περισσώτερον, κύριε πρόεδρε, καθόσον μᾶς ἀναμένει μίᾳ εὐρείᾳ συζήτησιν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐκεῖ ἔχομεν στάδιον εὐρύτατον ν' ἀποδείξῃ ἑκαστος καὶ τὰ δικαιώματά του, καὶ τοὺς ἀγῶνας, καὶ τὰ τρόπαια, τὰ ὅποια ἔσται ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς πατρίδος· πρόκειται, κύριοι, μόνον καὶ μόνον περὶ καλῆς πίστεως, καὶ φαίνεται ὅτι τὴν καλὴν πίστιν τὴν ἐνόησεν ὁ κύριος Λαγρὲς ὡς ταλαγάνιον ἢ φλοκάταν καὶ τὴν ἐπῆρε καὶ τὴν ἔθετεν εἰς τὸν ὠμόν του καὶ δὲν θέλει νὰ τὴν ἔχῃ καὶ ἄλλος. Ἡ καλὴ πίστις, λέγει ὁ κύριος Λαγρὲς, πρέπει νὰ μᾶς διειθύνῃ πάντοτε, καὶ δὲν ἀφίεται εἰς κανένα ἄλλον καλὴν πίστιν· ὁ κύριος Λαγρὲς τὴν ἐπῆρεν ὅλην καὶ κανεὶς ἀπὸ σῆς δὲν θά εὕρῃ οὔτε τσαροῦχι καλῆς πίστεως, ἀλλὰ θά ἐρωτήσω τὸν κύριον Λαγρὲν τὸν βουλευτὴν τῶν Καλαμῶν, ὁ ὅποιος τόσον σήμερον ἐξόμνησε τὰ ἐπτά αὐτὰ πρόσωπα τῆς παρούσης κυβερνήσεως καὶ ἐσυμφώνησε μὲ τὸν ὑπουργὸν τῆς δικαιοσύνης καὶ μὲ τὸν ὑπουργὸν τῆς παιδείας, μὲ τοὺς ὁποίους ἄλλοτε ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἀντήλλαξε λόγους, καὶ οἱ ὅποιοι τὸν ἀπήντησαν ὅτι ἤθελε τὴν διοίκησιν καὶ τὰ δικαστήρια εὐπειθῆ ὄργανα τῶν ἀρεziῶν του, καὶ διότι οἱ ὑπουργοὶ τοῦ ἠρνήθησαν ἐν μέρει ταῦτα τοὺς ἐξόμνησε· ἐμμέμνηται ὁ κύριος Λαγρὲς ὅλας τὰς μερίδας, κύριοι· ἐγὼ δὲν ὑπῆρξα ποτε φίλος παρὰ μίᾳς μόντης μερίδος, ἀλλὰ τὰ κόμματα, κύριε Λαγρὲ, σοῦ λέγω, εἶναι ἀνγκυκαϊότατα εἰς τὰ συνταγματικὰ πολιτεύματα, καὶ λυποῦμαι ἐγκαρδίως, διότι ἤκουσα ἀπὸ τοῦ στόματός σου αὐτὴν τὴν ἐκφρασιν, νὰ καταφεύγῃς σὺ κατὰ τῶν κομμάτων, τὰ ὅποια, κύριε Λαγρὲ, ἐπὶ σειράν· ὁλόκληρον ὑπερίτερας, τόσον αὐτὰ ὅσον καὶ τοὺς διαβύνοντες ταῦτα, τοὺς ἀγνωρισμένους ὡς πολιτικούς ἀρχηγούς· δὲν εἶχει, κύριε Λαγρὲ, τὸ δικαίωμα νὰ τοὺς μεμρῇς. Ἦθελον ἐνοήσαι τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, οἷτινες ἐκ πεποιθήσεως καταφέρονται κατὰ τῶν βουλευτικῶν κομμάτων, ἀλλὰ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ὑπηρετήσαν ὅλα τὰ κόμματα, εἰς τόσον ὀλιγοχρόνιον διάστημα δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ τὰ μεμρῶνται (χειροκροτήματα ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Δὲν συγχωρεῖται, κύριοι.

ΜΙΑΝΗΣΗΣ. Κύριε πρόεδρε, ποῦ εἶπε ὅταν ἐχειροκρότησαν τὸν κύριον Λαγρὲν;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Καὶ πρότερον, κύριε, τὸ αὐτὸ ἔλαχον, καὶ ἔπρεπε νὰ προσέζητε.

ΜΙΑΝΗΣΗΣ. Κύριε πρόεδρε, παρακαλῶ νὰ μοὶ δώσητε τὸν λόγον.

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Ἐλυπήθην, κύριε πρόεδρε, καὶ ἐλυπήθην πολλὴ διότι ὁ κύριος Λαγρὲς ἐπατέθη τόσον ἀτόπως κατὰ τοῦ κ. Λομβάρδου (θόρυβος εἰς τὰ ἀκροατήρια).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (πρὸς τὸ ἀκροατήριον). Κύριοι, ἂν ἐπαναλάβετε τοῦτο, θέλω διατάξαι τὴν κένωσιν τοῦ ἀκροατηρίου. Ὅχι· δὲν δέχομαι, κύριοι, νὰ ἔχωμεν ἀλληλογραφίαν μὲ τὰ θεωρεῖα· καὶ πρότερον τὰ ἴδια ἔκαμα· ἂν θέλωμεν συμμαχεῖσθαι μετ' αὐτάς, καταβιβάζεται ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ ἔθνους.

ΤΙΝΕΣ. Καμμία συμμαχία δὲν ὑπάρχει.



ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. Ἀφοῦ φέρουν τὸν τύπον τοῦ χαρτοσήμου.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Μὴ συγχύετε τὴν διάταξιν τοῦ χαρτοσήμου, ὅτι δὲν δύνανται οἱ ἔμποροι νὰ παρουσιάσουν τὰ βιβλία νὰ μονογραφηθῶσι, διότι ὁ πρόεδρος τοῦς λέγει, βάλετε τὸ χαρτόσημον καὶ τότε ἂν δὲν ἦναι μονογραφημένα καὶ παρουσιάζωσιν, ἔστω καὶ ἐπὶ χαρτοσήμου, δὲν δύνανται ν' ἀποδείξωσιν ἀπόδειξιν· διότι ποῖος εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου νὰ υποβάλλῃ τὸν ἔμπορον νὰ μονογραφῇ τὸ ἡμερολόγιόν του; διὰ τὴν μὴ δυνάμειν ὑπὸ κακῆς πίστεως νὰ τὰ μεταβάλλῃ ὅπως θέλει. Ὅταν ἦναι μονογραφημένα, δὲν δύνανται νὰ προσθίσουν καὶ ν' ἀφαιρέσῃ φύλλον. Δὲν ἤξεύρατε τί γίνεται διὰ τοὺς ἐλλογικοὺς καταλόγους; διὰ τί υπογράφει ὁ ἑπαρχος τὸ προτιμολόγιον τῆς ψηφοφορίας; διὰ νὰ μὴ δύνανται νὰ προστιθῶσιν ἢ ἀφαιριθῶσιν κατόπιν φύλλα. Αἱ δὲ εἶναι ὁ σκοπὸς, διὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ υπογράφηται τὸ ἡμερολόγιον, ὅχι διὰ τὸ χαρτόσημον. Ἦλθεν ὁ νόμος καὶ εἶπεν ὅτι τὰ δαῖνα καὶ δαῖνα βιβλία πρέπει νὰ χαρτοσημαίνωνται· ἡκούσατε τὴν διάταξιν αὐτήν; τότε ἔμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἰσχὺν ὅταν δύνανται νὰ πεισθῇ τὸ δικαστήριον ὅτι πρὸ 10 ἐτῶν ἔχεν ἐγγράψῃ αὐτὸ εἰς τὰ βιβλία του, διότι σήμερον ὠρελοῦνται οἱ κακῆς πίστεως καὶ ἀδικούντες οἱ ἀπλοὶ, οἱ ἀθῶοι. Ἐπομένως αὐτὴ ἡ διάταξις εἶναι οὐσιωδὲς καὶ θὰ μείνῃ πάλιν εἰς ἀχρησίαν, ἂν ἐπιβάλλῃτε τὸν ὅρον νὰ ἐπιβληθῇ τὸ χαρτόσημον.

ΣΑΡΑΒΑΣ. Παρακαλῶ, κύριε Κεχαγιά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Μὴ διακόπτετε.

ΣΑΡΑΒΑΣ. Ἀφοῦ, κ. Πρόεδρε, τὸ ἐπιτρέπει ὁ ρήτωρ, διὰ νὰ διευκρινίσωμεν τὸ ἀντικείμενον, ἐπιθυμῶ νὰ μάθω ποῦ εὐρίσκεται τὸ ἐλάττωμα· πρὸ πάντων δὲ παρατηρῶ ὅτι, υποβάλλονται εἰς πληρωμὴν τέλους καὶ διὰ τὴν ἀποδείξωσιν τὰ κατὰστιχά των, πρέπει νὰ προσθέσωσι τὸ τέλος. Ὁ πρῶτος ὅρος εἶναι νὰ μονογραφηθῶσιν, ἀλλὰ θὰ τὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν ταμῖαν διὰ τὴν πληρωσὴν τὸ τέλος. Δὲν ἐνόησα, ποῦ εὐρίσκεται αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ἰσως δὲν ἐπροσέξατε, διότι ὠμιλεῖτε.

ΣΑΡΑΒΑΣ. Πολὺ πιθανόν.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Κατὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ὑπουργοῦ, ὅταν τὰ βιβλία δὲν ἦναι χαρτοσημασμένα, δὲν δύνανται ν' ἀποτελέσωσιν ἀπόδειξιν, καὶ ἔχει ρήτραν ὅτι, δὲν δύνανται νὰ τὰ μεταχειρισθῇ ὁ ἐνάγων ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἂν δὲν ἔχουν χαρτόσημον· καὶ ἐγὼ τὸν εἶπον ὅτι, δὲν δύνανται νὰ τὰ μεταχειρισθῇ καὶ ἂν δὲν εἶναι υπογεγραμμένα ἀπὸ τὸν πρόεδρον. Λοιπὸν ὁ πρόεδρος δὲν μονογραφεῖ τὰ βιβλία, ἂν δὲν ἴδῃ τὸ χαρτόσημον. Λοιπὸν τί τὸν λέγω; Ὅτι ἂν μέχρι τοῦδε εἰμὶν εἰς ἀχρησίαν αὐτὴ ἡ διάταξις, εἰμὶν ὅχι διὰ τὸ ἔαρος τοῦ χαρτοσήμου, ἀλλὰ διὰ τὰς δυσκολίας, τὰς ὁποίας εἶχαν ὁ ἔμπορος νὰ πηγαίῃ εἰς τὸν ταμῖαν νὰ προσθέτῃ τὸ χαρτόσημον καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν πρόεδρον· ἐπεὶ ἂν δὲ ὑπῆρχεν ἡ ἐπιβολὴ τοῦ χαρτοσήμου ἥτο εὐκολώτατον νὰ ὑπάγῃ νὰ τὰ μονογραφῇ, τὸ ὁποῖον λέγει ὁ ἐμπορικὸς νόμος γίνεται δωρεάν. Λοιπὸν, ἐπιβάλλοντες αὐτὴν τὴν ποινὴν, νομίζετε ὅτι θὰ ἐπιτύχητε ὅ,τι ἐπιθυμεῖτε; Ὁχι· διότι αἱ ἀνταρχίαι ἐμποδίζουν τὸν πολίτην καὶ ὅχι ἡ πληρωμὴ τοῦ χαρτοσήμου. Σὰς ἐπρόσθεσα ὅτι τὰ βιβλία αὐτὰ χρησιμεύουν διὰ τὰς ἐμπορικὰς ληψιδόσεις καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ καλῆς πίστεως δὲν δύνανται νὰ ἀδικήσῃεν ἑνα ἄλλον. Οἱ μεγάλοι τραπεζίται δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ ἀποδείξουν τοὺς ἰσχυρισμοὺς των διὰ τῶν βιβλίων, διότι ἔχουν συμβόλαια, συναλλάγματα. Λοιπὸν, ποῦ θὰ μείνῃ ἡ δυσκολία; εἰς τὴν τάξιν τῶν μικρῶν ἐμπόρων· ἐκεῖνοι ἐπικαλοῦνται τὰ βιβλία των διὰ νὰ ἀποδείξουν τοὺς ἰσχυρισμοὺς των.

ΚΟΛΙΑΤΣΟΣ. Μεταξὺ ἐμπόρων.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ἐγὼ εἰσώσκατε τὴν πολιτείαν μ' αὐτό; Λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ ἔχωμεν τὴν ἐπιβολὴν τοῦ χαρτοσήμου διὰ νὰ ἔλθῃ ἡ διάταξις αὐτὴ εἰς τὴν ζωὴν. Λοιπὸν προτείνω τὴν ἀκύρωσιν τοῦ χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν βιβλίων αὐτῶν, πρῶτον, τὸ ὁποῖον ἔγινεν εἰς Γαλλίαν, διότι ἐκεῖ ὑπεβάλλοντο εἰς χαρτόσημα τὰ βιβλία καθὼς καὶ τὰ ἐμπορικὰ κατὰστιχα. Λοιπὸν εἶπον, τὰ ἐμπορικὰ κατὰστιχα νὰ μὴ υποβάλλωνται εἰς τὸ χαρτόσημον καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ πρότασίς μου.

Α. ΚΡΕΣΤΕΝΙΝΗΣ. Εἰς τὸν νόμον ὅπου ἐκίματε, πῶς δὲν ἦτο αὐτό;

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Κύριε Κρεστενίνε, ὅταν ἦτο πρόεδρος καὶ ἐγὼ ὑπουργός, παρεδίχεσθε ὅλα τὰ νομοσχέδια καὶ ᾤθε σύμφωνος, ἀλλὰ κατόπιν, ἐπειδὴ δὲν ἐξετελέσθη μία λίστα σας

Α. ΚΡΕΣΤΕΝΙΝΗΣ. Εἰξεύρατε ὅτι ἐγὼ δὲν ὑπεράσπιζα τὰ ἄδικα· δὲν ἔργα ἐγὼ, διότι δὲν ἦμην ὑπουργός· ἀλλ' αὐτὰ θὰ τὰ εὐρωμην μεθ' ὅριον (θέρμερος).

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ἰδοὺ πῶς διατυπώνω τὴν τροπολογίαν μου.

Κ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ. Τὸ ζήτημα αὐτὸ δὲν εἶναι νῆον ἀπὸ τὸν καρὸν τοῦ διατάγματος τῆς Γαλλίας περὶ τῶν ἐμπόρων ἐσυζητήθη εἰς μίαν μεγάλην κοινοσίαν, ἀλλ' ὅλα τὰ ἐριτεῖα εἶπον ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ παρέσωμεν ἐγγυήσεις εἰς τὴν κοινωνίαν, διότι τὸ ἐμπόριον δὲν ἀφορᾷ μόνον τὸν ἰδιώτην, ἀλλὰ τὴν κοινωνίαν ὁλόκληρον. Ἡ τάξις λοιπὸν αὐτὴ εἶναι ἀναγκαία τὴν κατήργησαν, λέγει ὁ κ. Κεχαγιάς, εἰς τὴν Γαλλίαν δὲν εἶναι ἀληθὲς.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ἀδύνατον οὐκ εἶναι τὸν νόμον.

Κ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ. Ἦξεύρω τοῦτο ὅτι ἐπιμένουν τὰ δικαστήρια νὰ μὴ λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν κατὰστιχα μὴ μονογραφημένα καὶ μὴ τὸ ἀνάλογον χαρτόσημον· καὶ αὐτὴ ἡ ἐξαιρέσις μένει ἰσχυρὰ μεταξὺ ἐμπόρων. Ἐπιθυμῶ νὰ γίνῃ ρητὴ μνεία, ὅτι δὲν ἐννοεῖ ἡ Βουλὴ νὰ ἐπικρατῇ αὐτὴν τὴν διάταξιν καὶ μεταξὺ ἰδιωτῶν. Πρέπει νὰ εἴπῃ ρητῶς κατὰ τὰς διατάξεις τῆς πολ. Δικονομίας καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου.

ΚΟΛΙΑΤΣΟΣ. Περιττὸν. (θέρμερος).

Κ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ. Λοιπὸν εἶναι ἀναγκαία αὐτὴ ἡ διάταξις, διότι ἀσφαλίζει τὰ δικηώματα ὅλων τῶν ἐμπόρων καὶ προλαμβάνει τὰς ἀπάτας. Δὲν πρέπει νὰ κάμωμεν ἐξαιρέσεις διὰ τοὺς μικροεμπόρους, διότι ποῦ θὰ φθάσωμεν τότε; ἐπομένως φρονῶ ὅτι αἱ διακρίσεις, τὰς ὁποίας ὑποκινεῖ ὁ κ. Κεχαγιάς, εἶναι ὅλως μάταιαι, καθὼς καὶ αἱ δυσκολίαι, τὰς ὁποίας ἀνέφερον, ἀπέναντι τῶν ὠφελημάτων, τὰ ὁποία ἔχει ὁ ἔμπορος, ἡ δυσκολία εἶναι μικρά. Κάμνω τὸν δικηγόρον τόσα ἐτη καὶ ἤξεύρω πόσον ἀναγκαία εἶναι αὐτὴ ἡ διάταξις.

ΠΕΤΡΑΚΗΣ. Εγὼ, κ. Πρόεδρε, λέγω, ἴσα ἴσα διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐμπόρων καὶ τῆς κοινωνίας φροντίζομεν καὶ δι' αὐτὸ λέγομεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιβάλλεται τέλος χαρτοσήμου εἰς τὰ ἐμπορικὰ βιβλία, διότι γνωρίζομεν ὅτι οὐδέποτε ἡ διάταξις αὕτη ἐφικνόμεθα. Ποία ἡ δυσκολία εἰς τὸν ἔμπορον μέχρι τοῦδε νὰ κρατῇ βιβλία μονογραφημένα; ἡ δυσκολία ἦτο τὸ τέλος, τὸ ὁποῖον τῷ ἐπεβάλλετο. Δὲν δύνανται βέβαια ὁ ἔμπορος ἔχων μικρὸν κεφάλαιον νὰ ὑποβληθῇ καὶ εἰς τὸ τέλος νὰ πληρῶνῃ ἀρκετὸν ποσὸν εἰς τὸν ταμῖαν. Δὲν ἦτο, καὶ ἐπιμένω εἰς τοῦτο, δὲν ἦτο ἡ δυσκολία τῆς μονογραφῆς, διότι, ἐπὶ τῇ ὑπόθεσιν ὅτι οἱ ἐπιτετραμμένοι ἀρχαὶ τὴν μονογράφησιν κύναντο νὰ φέρουν δυσκολίας, αἱ δυσκολίαι αὗται δὲν δύνανται νὰ ληφθῶν ὑπ' ὄψιν. Οἱ ἔμποροι ἀπέφυγον καὶ ἀποφεύγουσι τὴν μονογράφησιν, διότι τοὺς ἐπιβάλλεται ἐν τέλος, τὸ ὁποῖον δὲν δύνανται νὰ πληρώσουν. Τοῦτο τὸ ἀνγνωρίσιμον σφάλμα τριακονταετοῦς ἡλικίας, ἐρχόμεθα τώρα νὰ τὸ ἐπαναλάβωμεν· ἀλλ' ἂν ἡ ἀρχὴ αὕτη ἦναι ἀληθὴς, πρέπει τὴν δυσκολίαν αὕτη

πηγαίνει τὴν ἐπιούσαν ὁ Μπούμπουλης, λέγει εἰς τὸν ψωιαν-
δός μου τὰ χρήματά μου· ποῦ νὰ τὰ εἶναι ἐκεῖνος; τοῦ τὰ
ἐξαγὼν ὁ δαίνα καὶ ὁ ἄλλος. Ἀκολουθήσατε λοιπὸν, κύριοι, τὸν
πραγματικὸν δόλον καὶ τότε θὰ ἴδωτε πόσα κακὰ προέρχονται.
Θὰ περισταλῇ τὸ ἐμπόριον καὶ θὰ προέλθουν ἀπειροὶ χρεωκο-
πίαι (θόρυβος). Ἐγὼ δὲν θὰ τελειώσω, ἀν' δὲν σιωπήσουν τινὲς.

ΤΙΝΕΣ. Κύριε πρόεδρε, φέρετε τὴν τάξιν.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Τοιούτῳ τρόπῳ, κ. πρόεδρε,

ΜΙΑΝΗΣΗΣ. Κύριε πρόεδρε, παρακαλῶ νὰ προστατεύσετε τὸν
ἀγορεύοντα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Αὐτὸ κάμνω, κύριοι βουλευταί, κινώσατε τὸν
διαδρομον, ἢ πηγαίνετε εἰς τὰ δωματία καὶ καθήσατε, διότι
ἄλλως ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου καταστρέφεται.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Ὅταν οὕτως ἐξακολουθήσῃ ἡ ὑπόθεσις,
μετ' ὀλίγον θέλουν συνεπιπέσαι ὅλαι αἱ ζημίαι εἰς τοὺς ἀνωτέ-
ρας τάξεις κεφαλαιοχόους, βιομηχάνους καὶ ἐμπόρους· ὅταν
αὐτὸ ἐξακολουθήσῃ καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ συνεπιεῖα τοῦ νόμου.
τὸν ὅποιον συζητοῦμεν, θὰ ἐπέλθουν χρεωκοπίαι, δυσπιστίαι
καὶ καταχρήσεις. Ἡξοῦσατε ποῦ θὰ ρθίσαι, κύριοι; θὰ ρθίσαι
εἰς ἕν σημεῖον, ὥστε δὲν θὰ ἡξοῦσῃ τις πότε πρέπει νὰ πρὶνθῇ
τὸ κακὸν, ἐπειδὴ ἂν θελήσῃ τις νὰ κάμῃ οὕτως τὸ ἐμπόριον,
δὲν ἔμπορεῖ παρὰ τὸ ἐμπόριόν του νὰ διαρκέσῃ ὀλίγας ἡμέρας·
οὕτω λοιπὸν ἐμποδίζεται ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου, καὶ ἐστὶ
βέβαιον ὅτι μία τάξις ἀνθρώπων θὰ πάθῃ ἐκ τῶν δολίων. Μὴ
θέλετε λοιπὸν νὰ περισταλῇτε τὸ ἐμπόριον, διότι θάττον ἢ
εὐραδίον μετὰ τὰ ἐμπόδια, τὰ ὅποια θέατε, θὰ τὸ καταστρέψετε,
διότι ἐάν αὐριον ἐφαρμόσῃτε αὐτὸν τὸν νόμον, θὰ περιορίσῃτε
τὸ ἐμπόριον εἰς ὀλίγας χεῖρας, καὶ ἐντε ἔθεν θὰ παύσῃ καὶ ὁ
συναγωνισμός, τότε δὲ θέλετε ἐνωσάσαι ποῦ θὰ ρθίσῃ ἡ αἰσχρο-
κέρδεια καὶ τὰ παρακολουθήματα αὐτῆς. Διότι ἐάν ἀγαπάτε
εὐκρινῶς ἐν τῇ καρδίᾳ σας, ἐάν πράγματι ᾔθετε οἱ ὑποστηρί-
κται τῆς ἐλευθερίας, ὀφείλετε εἰς τὸ ἐμπόριον νὰ δώσατε ἐλευ-
θερίαν κίνησιν, ὀφείλετε ν' ἀποσύρκατε ὅλα αὐτὰ τὰ μέσα, τὰ
ὅποια δύνανται ὄχι νὰ ὠφελίσουν παρὰ νὰ καταστρέψουν, καὶ
διαδεσβαίω μετὰ τὸν θετικώτερον τρόπον τὸν ὑπουργὸν τῆς δι-
καισύνης περὶ τούτου, ὅστις ἴσως ἀπὸ παποῖθῃσιν ἐφαρμύμενον
ὠμίλησεν ὑπὲρ τοῦ νόμου αὐτοῦ. Ἀλλὰ τοῦ λέγω ὅτι ὄχι μόνον
τὸ ἐμπόριον θέλει καταστραφῇ, ἀλλὰ καὶ ἄλλα κακὰ θὰ προ-
έλθουν εἰς τὴν κοινωνίαν. Ἐπιθυμῶ νὰ γίνῃ παραδεκτὸν τὸ νο-
μοσχέδιον αὐτό, διότι βλέπω ὅτι θὰ γίνῃ τοῦτο, καὶ εἶναι μέ-
λιττα ἄλλοι λόγοι, οἱ ὅποιοι θὰ τὸ κάμουν παραδεκτὸν καὶ
τοῦτο ἐπειδὴ κατόπιν ἐλπίζω, ὅτι θὰ ἔλθῃ μία ἡμέρα ὅτε θέ-
λετε ἰδεῖ τὸ σφάλμα, εἰς τὸ ὅποιον θὰ περιπέσῃτε. Εἶμαι λοι-
πὸν ἐναντίος τῆς ἐπιψήφισεως αὐτοῦ τοῦ νόμου· θέλω τὴν ἐ-
λευθερίαν τοῦ ἐμπορίου, διότι σὰς λέγω ἐν παποῖθῃσιν ὅτι δι-
τῶν διατάξεων αὐτοῦ τοῦ νόμου θέλετε περιορίσει τὸ ἐμ-
πόριον εἰς πολλὰ ὀλίγας χεῖρας, καὶ θὰ παύσουν πολλοὶ ἀν-
θρώποι νὰ πορίζωνται ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτῆς τὰ ἀναγκαῖα τῆς
ζωῆς. Ἐγὼ ἐπιθυμῶ νὰ γίνῃ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ τοῦ νόμου καὶ
θέλετε ἰδεῖ ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ σας θὰ καταργηθῇ, καὶ πολὺ πε-
ρισσότερον ὁ κ. πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἐν τῇ συνειδήσει του θὰ
λυπηθῇ, διότι δὲν εἶπε καὶ αὐτὸς ὀλίγας λέξεις ὑπὲρ τοῦ αὐ-
χοῦς ἐμπορίου, ὥς ὥφειλε τοῦτο νὰ πράξῃ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Εἶπον, κ. Μπούμπουλη.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Καὶ ζητῶ τὴν ψήφορρίαν δι' ὀνομα-
στικῆς κλίσεως.

Α. ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Ἐάν πάσῃ αὐτὸ τὸ ἄρθρον, δὲν θὰ ἔχῃ
ἰσχὺν τὸ προηγούμενον, τὸ ὅποιον εἶναι διπλάσιον (θόρυβος).
Δὲν ἐννοῶ τί λέγουσιν, εἰμὴ τοὺς γεωργούς, τοὺς ποιμένεας ἢ
τοὺς ἀρῆσῳμεν. Δουτὸν ἐλευθερίαν κίνησιν νὰ μὴ πληροῇ κα-
νεὶς τίποτε.

ΖΑΪΜΗΣ (πρωθυπουργός). Ἐξήτησαν, κ. πρόεδρε, τὴν ὀνομα-
στικὴν κλίσιν· τὴν παραλογίαν καὶ ἡμεῖς, ἀφ' οὗ τὴν ζη-
τοῦν.

Π. ΠΕΤΡΑΚΗΣ. Ἐνχαριστῶ τὸν ὑπουργὸν τῆς δικαιοσύνης
δι' ὅτι πραγματικῶς ἠθέλησε νὰ μᾶς διαφωτίσῃ· μᾶς διαφώτισε
δὲ, διότι ἀνέγνω τὸν κ. Κ. Πατσάλην, διότι εἶπεν ὅτι καταρ-
γῆθαι αὐτὸς ὁ νόμος ἐν Γαλλίᾳ, καὶ αὐτὸς διὰ νὰ μὴ καταρ-
γῆται τὸν νόμον αὐτὸν καταδίδάξει τὸ τέλος, διὰ νὰ μὴ καταρ-
γῆται αὐτὴν τὴν διάταξιν, ὥς μὴ ἐφαρμοζομένην· ἐγὼ λέγω
ὅτι δὲν εἶναι ὁ λόγος τῆς ἀπαιθανείας, ἀλλ' ὅτι εἶναι ὁ λό-
γος τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, καὶ δι' αὐτὸ λέγομεν ὅτι,
διὰ νὰ γίνῃ πλήρης ἐφαρμογὴ πρέπει νὰ καταργηθῇ πᾶν τέλος,
διότι καὶ δὴν λεπτὰ ἂν ἐλάτῃ τὸ χαρτόσημον, τίποτε δὲν θὰ
ἐφαρμοσθῇ. Ἐάν ἐπιμένῃ ἡ πλειονοψηφία, θὰ ψηφισθῇ ὁ νόμος
αὐτός, ἀλλ' ἡμεῖς λέγομεν ὅτι καθὼς εἰς τὸ παρελθὸν δὲν
ἐφαρμόσθη διὰ τὰ 50 λεπτὰ, δὲν θὰ ἐφαρμοσθῇ οὐδὲ διὰ 5 εἰς
τὸ ἐνιστάς. Εἶναι, κύριοι, ἴσως κακὸν νὰ ψηφίζωμεν νόμους
χωρὶς νὰ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν τοὺς ὑπάρχοντας, ἐάν δύνανται νὰ
ἐφαρμοσθῶσιν· ἐγὼ σὰς λέγω ὅτι δὲν θὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος
αὐτός, ὥς πᾶς νόμος ὁποιοσδήποτε ἐάν δὲν ᾔναι δίκαιος. Ἐπι-
μένω λοιπὸν διὰ τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ τρίτου ἄρθρου,
καὶ ὑποστηρίζω τὴν γνώμην τοῦ κ. Κεχαγιᾶ, ὅτι ἀντ' αὐτῆς
νὰ καταργηθῇ πᾶς φόρος εἰς τὰ κατὰ τυχὰ τῶν ἐμπόρων, τοι-
ούτῳ τρόπῳ θὰ ἔμειθα εἰς θέσιν νὰ ὠφελίσωμεν τοὺς ἐμπόρους καὶ
νὰ τοὺς τιμωρήσωμεν, ἐάν δὲν θέλωσι νὰ ἐφαρμόσωσι τοὺς νό-
μους· διότι σὰς λέγω ὅτι ὅλοι οἱ ἐμποροὶ δὲν δύνανται νὰ
πληρώσωσι. Ἐρχομαι τώρα εἰς τὸ τρίτον· δυστυχῶς ὁ κ.
ὑπουργός τῆς δικαιοσύνης δὲν ἀπῆλθεν ἐπὶ τῆς παραγράφου
αὐτοῦ τοῦ νόμου, τῆς ὅποιαν ψηφίζομεν. Ἐγὼ τοῦλάχιστον,
κύριοι, λέγω ὅτι ἐπειδὴ εἶναι δυνατόν μετὰ 20 ἡμέρας νὰ δη-
μοσιουθῇ ὁ νόμος αὐτός, νὰ θέσωμεν μίαν προθεσμίαν.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ (ἀναγινώσκει). Ὁ παρὼν νόμος ἐμβαίνει εἰς
ἐνέργειαν Εἶναι ἡ τελευταία διάταξις τοῦ νόμου.

ΠΕΤΡΑΚΗΣ. Αὐτὸ τὸ ὅποιον λέγω δὲν εἶναι περιττόν· διότι,
τότε θὰ τὸν δημοσιεύσῃτε;

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ. Ἐντὸς 24 ὥρων.

ΠΕΤΡΑΚΗΣ. Δὲν δύνασθε νὰ ἰσχυρισθῇτε ὅτι ὅλοι οἱ εἰρηνο-
δίαι καὶ πρόεδροι τῶν πρωτοδικῶν θὰ ᾔναι εἰς θέσιν νὰ μο-
νωγραφῆσιν ἐντὸς ὀλίγου χρονικοῦ διαστήματος· ἢ μὴ θέλω-
μεν λοιπὸν ἀδύνατα νὰ ζετῶμεν, διότι αὐτοὶ δὲν δύνανται νὰ
ἐπύρουν τὴν πρακτικὴν ἐργασίαν διὰ τοῦτο. Σὰς λέγω λοιπὸν
ὅτι ἂν ψηφίσωμεν τὸν νόμον αὐτὸν, νὰ θέσωμεν τοῦλάχιστον
ἐνός ἔτους προθεσμίαν, καὶ παρακαλῶ νὰ τεθῇ εἰς ψήφορρίαν
ἐκάστη παράγραφος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Εἰσθε σύμφωνος, κ. βουλευτά, μετὰ τὴν τροπολο-
γίαν τοῦ κ. Κεχαγιᾶ;

ΠΕΤΡΑΚΗΣ. Μάλιστα.

Κ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ. Πρέπει νὰ γίνῃ διάκρισις εἰς τὰ πρακτικά,
κ. πρόεδρε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ (ἀναγινώσκει τὸ 3 ἄρθρον).

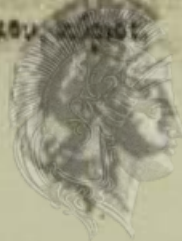
(ἀναγινώσκει καὶ τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Κεχαγιᾶ).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἡκούσατε τὴν τροπολογίαν τοῦ ἐντίμου ἐκ
Παρνασσίδος βουλευτοῦ, εἰς τὴν ὅποιαν συγχωνεύει καὶ ὁ ἐν-
τιμος ἐκ Ἀττικῆς βουλευτής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. (ἀναγινώσκει εἰς νέον τὴν τροπολογίαν τοῦ
κ. Κεχαγιᾶ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Προσέξατε δὲν εἶναι λόγος περὶ τοῦ παρόντος
νόμου, ἀλλὰ περὶ τοῦ νόμου τοῦ 1866. Οἱ παραδεχόμενοι τὴν
τροπολογίαν τοῦ ἐντίμου ἐκ Παρνασσίδος βουλευτοῦ νὰ ἐγερθῶ-
σιν. (ἐγείρονται ὀλίγοι). Ἀπερρίσθη, κύριοι.

Τὸ ἄρθρον τέταρτον ἀπελείφθη κατ' αἵτησίν μου, κύριοι.



...σον εἰκόμασαν ὁ κ. Σωτηρόπουλος μετ' τὴν λογικὴν τοῦ. Κατέ-
...ρινεν ἐμὲ ὡς μὴ ἐννοήσαντα περὶ τινος πρόκειται, καὶ ἔπει-
...εἰς τὸν λάκκον ὁ ἴδιος. Εἰσζητεῖτο τὸ νομοσχέδιον, εἰλάλησεν ὁ
κ. Κεχαγιᾶς καὶ τελευταῖον εἶπεν, εἶμαι κατὰ τῆς ἀρχῆς καὶ
...τῶ ν' ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ἐπρότεινε λοιπὸν ὁ κ. Κεχαγιᾶς
τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου κατ' ἀρχήν. Ὅταν τοῦτο γίνε-
ται ἡμπορεῖτε νὰ θέτατε ὡς θέμα τὴν ἀρχήν; Θὰ θέτατε λοι-
πὸν ὡς θέμα τὴν πρότασιν περὶ ἀπορρίψεως τοῦ νομοσχεδίου
κατ' ἀρχήν. Τώρα ποῦ παραλογίζομεθα ἡμεῖς καὶ αὐτοὶ ὀρθο-
...ρονοῦν; ὁ κ. Λομβάρδος εἶπεν ὅτι τὸ ἴδιον ἐπεκράτησεν ἡ ἔ-
...νε πάντοτε καὶ ποῖος λέγει ὅχι; τώρα ὅμως διαφέρει, διότι
ὁ κ. Κεχαγιᾶς τὸ ἀποκρούει τὸ νομοσχέδιον κατ' ἀρχήν.

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Καὶ ζητεῖ ν' ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ περὶ τῆς
ἀρχῆς.

ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ. Ἡ Βουλὴ θὰ ἐρωτηθῇ περὶ τῆς προτάσεως
τοῦ κ. Κεχαγιᾶ, τοῦ προτείναντος τὴν ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχε-
δίου κατ' ἀρχήν.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Εἰς ὅλα τὰ νομοσχέδια, κύριε Πρόεδρε, τὰ ὁ-
ποῖα ἐπολεμήθησαν εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ τὴν Βουλὴν πάντοτε,
ὡς ἐνθυμεῖσθε εὐδαίως, ἐτίθετο ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου καὶ οὐχὶ
ἡ ἀπόρριψις αὐτῆς ὡς θέμα. Τοῦτο εἶναι πρωτοφανὲς ἐδῶ νὰ
θέλουν νὰ τεθῇ ἡ ἀπόρριψις καὶ οὐχὶ ἡ ἀρχή, ἄλλως κάμετε
ὅπως θέλετε.

ΜΙΑΗΣΗΣ. Μοὶ φαίνεται, κύριε πρόεδρε, ὅτι ὅλη αὕτὴ ἡ συ-
ζήτησις εἶναι περιττὴ καὶ ἀσκοπος, ὅταν θελήσῃ τις νὰ συμ-
βουλευθῇ τὰς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ διότι μὴ λησμονήσα-
τε ὅτι ἔχομεν ἓνα κανονισμόν, ὅστις διέπει τὸν τρόπον τῆς
τε συζητήσεως καὶ τῆς ψηφοφορίας. Ἐν τῷ κανονισμῷ δὲ
ἀναγινώσκω, κύριε πρόεδρε, τὸ ἐξῆς ἄρθρον ἀκούσατέ το, κ.
Κρεστενίτη· εἶναι τὸ 41 (ἀναγινώσκει αὐτό). Παρακαλῶ τοὺς
ἀντιλέγοντας νὰ μοῦ εἰποῦν, ἂν διατύπωσέ τις τροπολογίαν ἢ
ὑποτροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου καὶ ὁποί-
αν; Ἀλλ' εἶναι πρόδηλον, ὅτι οὐδεμία τροπολογία προετάρθη
παρ' οὐδενός. Ἡ τροπολογία ἀναφέρεται εἰς μεταρρυθμίσεις με-
ρικὰς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικειμένου· ἡμεῖς ὅμως δὲν προτεί-
νομεν μεταρρυθμίσιν τινα, ἀλλ' ἀρνούμεθα τὸ ὄρθον τοῦ νομο-
σχεδίου ἀπλῶς καὶ καθαρῶς, ἰσχυρίζομενοι ὅτι εἶναι ἐπιβλα-
βές, ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὸ παραδεχθῇ ἡ Βουλὴ. Ποῖα τμήν-
τι εἶναι ἡ πρότασις, ἡ ὁποία συζητεῖται; τὸ νομοσχέδιον, ἥτοι ἡ
ἀρχὴ αὐτοῦ. Ἀλλ' ἡ πρότασις ὑπάρχει; ὅχι. Δὲν εἶναι δέ, κύ-
ριοι, ὥς μοὶ συγχωρηθῇ ἡ φράσις, δὲν εἶναι λογικὸν νὰ λέγου-
ὅτι πολεμοῦντες τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, διατυποῦμεν τρο-
πολογίαν. Παντάσας πολεμοῦμεν μόνον τὸ νομοσχέδιον· λέ-
γομεν ὅτι εἶναι κακὸς νόμος, ἐπιβλαβής, οὐδὲν πλέον. Ποῖα λοι-
πὸν λογικῶς πρότασις πρέπει νὰ ψηφοφορηθῇ; Προδηλὸς ἡ ἀρ-
χὴ τοῦ νομοσχεδίου.

Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ (πρωθυπουργός). Τὴν ἀρχήν, κύριε, πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Δὲν πρέπει νὰ φανῶμεν ὅτι χύνομεν παρὰ τὴν
ρητὴν καμμίαν. Τὸ ἄρθρον 35 λέγει...

Γ. ΡΟΥΦΟΣ. Αὐτὰ εἶναι περιττὰ τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὅχι δὲν εἶναι περιττὰ. Τὸ ἄρθρον 35 λέγει ῥη-
τῶς (ἀναγινώσκει αὐτό). Θὰ ἐρωτήσω λοιπὸν ἂν ἡ ἀρχὴ ᾖ καὶ
δεκτὴ ἢ ὅχι.

ΠΟΛΛΟΙ (ἐκατέρωθεν). Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Κύριοι, καθήκατε εἰς τὰς ἐδρας σας. Οἱ παρα-
δεχόμενοι τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου νὰ ἐγερθῶσιν (ἐγείρονται
οἱ περισσότεροι). Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη.

Ἀναγινώσκεται τὸ α. ἄρθρον ἔχον ὡς ἐξῆς,

Ἄρθρον 1.

Τὸ τέλος τοῦ χαρτοσήμου τῆς ἀξίας εἶναι				τετραράκοντα	
κλάσεων, ὡς ἐξῆς:				δραχ.	λεπ.
Ἀπὸ 11 δραχ.	ἕως	100		—	25
» 101	»	200		—	50
» 201	»	300		—	75
» 301	»	400		1	
» 401	»	500		1	25
» 501	»	600		1	50
» 601	»	700		1	75
» 701	»	800		2	
» 801	»	900		2	25
» 901	»	1000		2	50
» 1001	»	1200		3	
» 1201	»	1400		3	50
» 1401	»	1600		4	
» 1601	»	1800		4	50
» 1801	»	2000		5	
» 2001	»	2200		5	50
» 2201	»	2400		6	
» 2401	»	2600		6	50
» 2601	»	2800		7	
» 2801	»	3000		7	50
» 3001	»	4000		10	
» 4001	»	5000		12	50
» 5001	»	6000		15	
» 6001	»	7000		17	50
» 7001	»	8000		20	
» 8001	»	9000		22	50
» 9001	»	10000		25	
» 10001	»	12000		30	
» 12001	»	14000		35	
» 14001	»	16000		40	
» 16001	»	18000		45	
» 18001	»	20000		50	
» 20001	»	30000		75	
» 30001	»	40000		100	
» 40001	»	50000		125	
» 50001	»	60000		150	
» 60001	»	70000		175	
» 70001	»	80000		200	
» 80001	»	90000		225	
» 90001	»	καὶ πλέον		250	

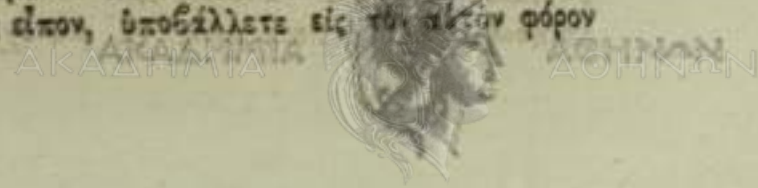
Αἱ μικρότεραι ποσότητες τῶν 11 δραχμῶν εἰς οὐδὲν ὑπό-
...κινεῖται τέλος, αἱ δὲ υπερβαίνουσαι τὰς δραχμὰς 90001 δὲν
...υπόκεινται εἰς τέλος ἀνώτερον τῶν 250 δραχμῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Θέλετε νὰ ὁμιλήτετε, κύριε Κεχαγιᾶ;

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Βέβαια. — Κύριοι, καὶ κατὰ τὸν πρῶτον νό-
μον καὶ κατὰ τὸ νομοσχέδιον παρατηρεῖτε, ὅτι ὑποβάλλονται
εἰς πληρωμὴν χαρτοσήμου αἱ πράξεις μέχρι 100 χιλιάδων
δραχμῶν, πέραν τῶν 100 χιλιάδων μένου ἀφορολόγητοι αἱ
πράξεις καὶ εἰς τοῦτο ἐπικαλοῦμαι τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Κρε-
στενίτου, ὅστις λέγει, ὅτι θέλω νὰ φορολογῶνται αἱ μεγάλαι
τάξεις. Δὲν με ἐννοήσατε ὁλοτελῶς (θόρυβος). Κατὰ τὸν νόμον
τὸν ὑφιστάμενον καὶ κατὰ τὸ νομοσχέδιον γίνεται ἐν ἀδίκημα
ὑπὲρ τῶν πλουσίων, ὑπὲρ τῶν μεγάλων κεφαλαιούχων, τοῦτέ-
στι νὰ μὴ ὑποβάλλωνται εἰς φόρον παρὰ μέχρι τῶν 100 χι-
λιάδων (θόρυβος).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ήσυχία, κύριοι.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ἐπολέμησα τὰς ἀδίκους διατάξεις τοῦ α. ἄρ-
θρου, διότι, ὅπως οἱ εἶπον, ὑποβάλλετε εἰς τὸν φόρον



διατίθεται ν' αλλάξωμεν αὐτὸν τὸν νόμον καὶ νὰ ἀλλάξωμεν αὐτὸν τὸν νόμον καὶ νὰ πράξωμεν μίαν φανεράν ἀδικίαν ἐπιβάλλοντες εἰς δύο ἀξίας ἐντελῶς αἰστούς τὸ αὐτὸν φόρον; Ἐπὶ τούτου παρακαλῶ τὸν κύριον ὑπουργὸν νὰ μᾶς ἀπαντήσῃ καὶ ὅταν μὲ πείσῃ ὅτι δὲν δύναται ἄλλως νὰ σώσῃ τοὺς ταμίαις ἀπὸ τὴν διατήρησιν 117 θυρίδων, μὴ ἐπιβάλλων ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν φόρον εἰς δύο ἀξίας ποσά, τότε ἴσως πείσθῃ καὶ ἐγὼ, χαριζόμενος εἰς τοὺς κυρίους ταμίαις, νὰ παραδεχθῇ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ (ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Δὲν ἐπιδέχεται, μοὶ φαίνεται, ὅταν ἐλάλησα.

Α. ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Δὲν πρέπει, κ. πρόεδρε, νὰ γίνῃ λόγος εἰς τὰ στενογραφήματα χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν ἀπάντησιν· διὰ τὴν ἰδέαν ὅτι δὲν ἔχουν δίκαιον, θὰ εἴπω ὀλίγας λέξεις. Ὁ κύριος Μπούμπουλης τί λέγει; θὰ πληρύνουν οἱ πτωχοὶ διὰ τοὺς πλουσίους. Εἰς τοῦτο παρατηρῶ ὅτι ὁ τεχνίτης, ὅστις θέλει 30,000 δραχμὰς, κάμνει τρία συμβόλαια καὶ δὲν σκοτίζεται, καὶ μὴ παραπονίσθῃ.

ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ. Ὅλοι οἱ ἀγορεύσαντες ἐπιμένουν ζητοῦντες τὴν ἀπόφασιν τοῦ κ. ὑπουργοῦ, ὅτι διὰ μιᾶς ἐγκυκλίου δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ δὲν ἀπῆντησε.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ. Δὲν τὸ θεωρῶ ἀξίαν ἀπαντήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἀπῆντησεν ὁ ὑπουργός. Λοιπὸν οἱ παραδεχόμενοι τὸ πρῶτον ἄρθρον νὰ ἐγερθῶσιν (ἐγείρονται πλείστοι). Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Νὰ θέσῃτε εἰς ψηφοφορίαν τὴν τροπολογίαν μου εἰς τὸ ἄρθρον αὐτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἐτελείωσε.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Δὲν τροπολογῶ τὸ ψηφισθέν ἄρθρον, προσθήκην κάμνω.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ (ἀναγινώσκει). «Διὰ δὲ τὸ ὑπερβάλλον τῶν 100,000 δραχμῶν, προστίθεται χαρτόσημον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀνωτέρω διατιμήσεως».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Εἶναι ἡ ἐπισφράγις τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Κεχαγιά, ὅτι πρέπει νὰ φορολογῶνται καὶ τὰ ἐπέκεινα τῶν 100,000. Λοιπὸν οἱ παραδεχόμενοι τὴν προσθήκην αὐτὴν (θόρυβος). Κύριοι, τὸ ὑπουργεῖον θέλει νὰ σταθῇ εἰς τὴν φορολογίαν τῶν 100,000 δραχμῶν, ὁ κ. Κεχαγιάς θέλει καὶ παραπάνω. Λοιπὸν αὐτὴ εἶναι ἡ τροπολογία, ἡ προσθήκη. Λοιπὸν οἱ παραδεχόμενοι τὴν προσθήκην τοῦ κ. Κεχαγιά νὰ ἐγερθῶσιν (ἐγείρονται ὀλίγοι). Ἡ Βουλὴ δὲν παρεδέχθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ (ἀναγινώσκει).

Ἄρθρον 2.

Τὰ τέλη τοῦ χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐγγράφων τῶν διαλαμβανόμενων ἐν τῷ ἄρθρῳ 29, ἀριθ. 8, 9 καὶ 10 τοῦ χαρτοσήμου Νόμου τοῦ 1836 θέλουν εἶσθαι εἰς τὸ εἶδος ταῦτα.

	Μέχρι	500	Δραχ.	—	25
Ἀπὸ 501	»	1000	»	—	50
» 1001	»	2000	»	1	—
» 2001	»	3000	»	1	50
Ἀπὸ 3001	»	4000	»	2	—
» 4001	»	5000	»	2	50
» 5001	»	6000	»	3	—
» 6001	»	7000	»	3	50
» 7001	»	8000	»	4	—
» 8001	»	9000	»	4	50
» 9001	»	10000	»	5	—
» 10001	»	15000	»	7	50
» 15001	»	20000	»	10	—
» 20001	»	25000	»	12	0 5

	Δραχ.	Δραχ.	λεπ.
» 25001	30000	»	15
» 30001	40000	»	20
» 40001	50000	»	25
» 50001	60000	»	30
» 60001	70000	»	35
» 70001	80000	»	40
» 80001	100000	»	50

Αἱ ὑπερβαίνουσαι τὰς 100000 δραχ. ποσότητες δὲν ὑπόκεινται εἰς τέλος ἀνω τῶν 50 δραχμῶν.

ΠΟΛΛΟΙ. Δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Λοιπὸν οἱ παραδεχόμενοι νὰ ἐγερθῶσιν (ἐγείρονται πλείστοι). Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ (ἀναγινώσκει).

Ἄρθρον 3.

Τὰ κατὰστιχα τὰ ἀναφερόμενα ἐν ταῖς §. §. 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 22 καὶ ἐν τῇ § 3 τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ ἀπὸ 14/26 Αὐγούστου 1836 νόμου περὶ χαρτοσήμου ὑπόκεινται εἰς τέλος λεπτῶν 5 κατὰ πᾶν ἀκέρσιον φύλλον ἢ τεσσάρων σελίδων, ἐὰν ἕκαστον φύλλον δὲν ὑπερβαίῃ τὸ διπλάσιον τοῦ μεγέθους τοῦ χαρτοσήμου. Ὑπερβαίνοντα δὲ τὰ φύλλα τὸ μέγεθος τοῦτο, ὑπόκεινται εἰς τέλος λεπτῶν 10 ἕκαστον.

Τὸ τέλος πληρώνεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον μετὰ τὴν ἀριθμητικὴν καὶ μονογραφικὴν ὁλοῦ τοῦ καταστήτου, γενομένην ἐν μὲν τῇ ἑδρᾷ πρωτοδικείου παρὰ τοῦ προέδρου αὐτοῦ, ἀλλαχοῦ δὲ, παρὰ τοῦ ἀρμοδίου εἰρηνοδίκου.

Τὰ εἰρημένα κατὰστιχα οὐδεμίαν ἔχουσιν ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν, οὐδὲ δύναται νὰ γίνῃ οἰαδήποτε χρῆσις αὐτῶν ἐπὶ δικαστηρίου, ἐὰν, οἱ ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρεούμενοι εἰς τὴν κράτησιν αὐτῶν πρὸ πάσης ἐν αὐτοῖς ἐγγράφῃς δὲν τὰ προσκράγωσιν εἰς τὸ ἀρμοδίον ταμεῖον, καὶ δὲν καταβάλωσι τὸ νόμιμον τέλος ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου προέδρου τῶν πρωτοδικῶν ἢ τοῦ εἰρηνοδίκου ἀριθμήσεως καὶ μονογραφήσεως τῶν σελίδων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὑπάρχει ἀντίρρησης;

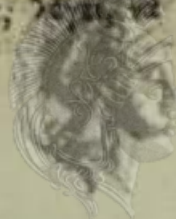
ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Μάλιστα κ. Πρόεδρε, θ' ἀναπτύξω τὴν τροπολογίαν μου. Σὺς εἶπον, κ. Πρόεδρε, ὅτι, ἐν τοῦ νόμου ἐκείνου ἡ διάταξις ἔμεινε εἰς ἀχρησίαν, δὲν ἔμεινε διὰ τὸ ὑπερβάλλον τοῦ χαρτοσήμου, ἀλλ' ἔμεινε καὶ θὰ μένῃ (ἐπιθυμῶ νὰ σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικά, διὰ νὰ ἴδωμεν μετὰ ταῦτα, ἂν ἐγὼ ἢ οἱ κκ. ὑπουργοὶ ἔχουν δίκαιον) διὰ τὰς δυσκολίας, τὰς ὁποίας ἀπαντοῦν οἱ ἐμποροὶ εἰς τὸ νὰ προσθέσουν τὸ χαρτόσημον εἰς τὰ κατὰστιχα τῶν καὶ μονογραφηθῶν ἀπὸ τὸν Πρόεδρον. Τί εἶπεν ὁ κ. ὑπουργός; εἶναι γελοῖον, λέγει, τὸ νὰ παρουσιάζονται ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων μέρος τῶν κατὰστιχῶν ἐπὶ χαρτοσήμου καὶ νὰ ὑποστηρίζουν τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἀπέναντι τῶν ἀντιδίκων. Νομίζω δὲν ἀνέγνωσε τὸν ἐμπορικὸν νόμον, διότι ἄλλως ἤθελεν ἰδεῖ ὅτι ἐκεῖνα τὰ κατὰστιχα ἡμποροῦν ν' ἀποτελέσουν πλήρη ἀπόδειξιν, τὰ ὅποια εἶναι μονογραφημένα.

Εἰς ΒΟΥΛΗΤΗΝ. Δὲν τὸ λέγει ὁ νόμος.

ΤΙΝΗΣ. Τὸ λέγει.

Κ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ. Ἰδὲ τὸν νόμον ἀπὸ τὸ 5—12 ἄρθρον.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ὁ ἐμπορικὸς νόμος, ἀφ' οὗ λέγει ἀπὸ τὸ 8—11 ἄρθρον, ποῖα βιβλία πρέπει νὰ μονογραφῶνται καὶ πῶς νὰ μονογραφῶνται, τί λέγει εἰς τὸ 12 ἄρθρον; «Τὰ τακτικῶς συνταγμένα ἐμπορικὰ βιβλία δύναται νὰ παραδεχθῇ ὁ δικαστὴς ὡς ἀπόδειξιν εἰς τὰς μεταξὺ ἐμπόρων περὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων διαφοράς». Δύναται ὁ δικαστὴς, λέγει, νὰ παραδεχθῇ ὡς ἀπόδειξιν μεταξὺ ἐμπόρων.



κατάστασις καὶ ἐπομένως ν' αὐξήσωμεν τοὺς φόρους, ἀλλὰ νὰ τοὺς αὐξήσωμεν μετὰ δικαιοσύνης, διότι ἐὰν ὑπάρχουν παράπονα ἀπὸ τοὺς πολίτας κατὰ τῆς φορολογίας, τὰ παράπονα αὐτὰ περιστρέφονται κυρίως οὐχὶ διὰ τὸ ποσὸν τοῦ φόρου, ἀλλὰ διὰ τὸ ἄδίκον καὶ διὰ τὸν κακὸν τρόπον μετὰ τὸν ὁποῖον εἰσπράττονται οἱ φόροι. Λοιπὸν εἶναι δίκαιον νὰ φορολογῇται μετὰ τὸ αὐτὸ ποσὸν ὁ κάμνων μίαν συναλλαγὴν 21,000 δραχ. μετ' ὅταν πρέπει νὰ φορολογῇται ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος κάμνει ἐν συνάλλῳ 30,000 δραχμῶν; ἀδικώτατον, κύριοι, ἀπ' μακρόνεται μάλιστα ἀπὸ τὴν ἐξέσιν, τὴν ὁποίαν ἔδωκε τὸ πολίτευμά μας ὅτι ἕκαστος ἀναλόγως τῆς περιουσίας, ἀναλόγως τῶν ὠφελειῶν, πρέπει νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὰ δημόσια ἔσρα. Βλέπετε ἀπὸ 52 δραχμῶν, ὅσας ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ ὡς συνάφας ἐν συμβόλαιον 21,000 δραχμῶν κατὰ τὸ πρῶτον νομοσχέδιον, τώρα πρέπει νὰ ἐπιβαρυνθῇ μετ' 75. Εἶναι ἄδίκον ὅχι διὰ τὸ ποσόν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐρχεται εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ὁ συνάφας ἐν συμβόλαιον 21,000 δραχμῶν μετ' ἐκείνον, ὁ ὁποῖος συνάπτει συμβόλαιον 30,000. Εἶναι ἄδίκον κατὰ τὴν ἐξέσιν. Ἀλλὰ, κύριοι, θέλετε παρατηρήσει καὶ ἐν ἄλλοις ὁ σκοπὸς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅστις, ὅπως λέγει εἰς τὴν ἐκθεσὶν του, δὲν εἶναι ἄλλος παρὰ νὰ ἀπλοποιήσῃ τὴν ὑπηρεσίαν, ἐγὼ νομίζω ὅτι ματαιοῦται, διότι ἡ κλίμαξ μένει ἡ αὐτὴ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 10,000 δραχμῶν, δὲν μεταβάλλεται, καὶ ἐπομένως ἡ δυσκολία τῆς ὑπηρεσίας πάλιν θὰ ὑρίσταιται, διότι συνήθως ἡ μεγαλύτερα χρήσις ἢ κατανάλωσις τοῦ χαρτοσήμου γίνεται μέχρι αὐτοῦ τοῦ ποσοῦ, τὰ ἄλλα εἶναι σπανιώτερα ἢ πολυγρηφία κατὰ τῆς ὁποίας πάντοτε εἶμαι ἐναντίος, πάλιν θὰ ὑρίσταιται, διότι οἱ ταμίαι, ἐὰν διατηρήσῃ αὐτὸ τὸ σύστημα ὁ κ. ὑπουργός, νὰ κρατοῦν οἱ ταμίαι δι' ἑκάστην κλάσιν χαρτοσήμου ἰδίαν μερίδα, πάλιν αἱ δυσκολίαι θὰ ὑπάρχουν ἐπομένως φρονῶν ὅτι ἡ διάταξις αὕτη, ἐπειδὴ δὲν ἐπιτυγχάνει τὸν σκοπὸν κυρίως, τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει ὁ κ. ὑπουργός, καὶ ἐπειδὴ γεννᾶται τὸ ἄδίκημα, τὸ ὁποῖον οὐκ κατέδειξα προηγουμένως, καθίσταται κατ' ἐμὲ ἡ πρώτη διάταξις πάντῃ περιττὴ, διότι ἐὰν θέλῃ τινόντι νὰ ἀπλοποιήσῃ τὴν ὑπηρεσίαν ἀρκεῖ ἐν ἑγγράφῳ πρὸς τοὺς ταμίαις νὰ εἴπῃ, ὅτι τοῦ λοιποῦ μὴ κρατῇτε δι' ἑκάστην κλάσιν ἰδίαν μερίδα παρὰ ἐν γένει τὸ ἀντίτιμον τοῦ χαρτοσήμου, τὸ ὁποῖον λαμβάνεται, μόνον εἰς τὸ Κεντρικὸν ταμεῖον εἶναι ἀναγκασμένος νὰ ἔχῃ τόσας θυρίδας, ἐντὸς τῶν ὁποίων θὰ καταθέτῃ τὸ χαρτόσημον μίᾳ ἐκάστης κλάσεως διὰ νὰ γνωρίζῃ τὸ δημόσιον πόσον χαρτόσημον, ὅχι πόσας ἀξίας, ἀλλὰ πόσων κλάσεων κατηναλώθη χαρτόσημον. Ἐὰν, κύριοι, ὑποθέσῃτε ὅτι γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον, συλλογισθῇτε μίαν ἄλλην περιπλοκὴν, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ εἰσέλθῃ καὶ τὸ κεντρικὸν ταμεῖον καὶ οἱ ταμίαι. Ἐννοεῖται ὅτι ἐκ τοῦ χαρτοσήμου τῶν καταγεγραμμένων σήμερον 40 περίπου κλάσεων, ὑπάρχει ἐκτετατωμένον καὶ εἶναι διεσκορπισμένον εἰς τὰ διάφορα ταμεῖα καθὼς καὶ εἰς τὸ κεντρικόν· αὐτὸ τὸ χαρτόσημον τί θὰ γίνῃ; θὰ ἐπιστραφῇ καὶ μετὰ ταῦτα θὰ ἐξαφανισθῇ. Βλέπετε ὅτι αὕτη μόνη ἡ ἐργασία εἶναι ἀρκετὴ νὰ ἀπομακρύνῃ καθένα ἀπὸ τὸν σκοπὸν τῆς τροποποιήσεως, διότι καὶ κατασχέσεις δύνανται νὰ λάβουν χώραν. Ἐπομένως τὴν πρώτην διάταξιν, κύριοι, τὴν θεωρῶ πάντῃ περιττήν, διότι διὰ μίᾳ ἐγκυκλίου πρὸς τοὺς ταμίαις, δύναται νὰ ἐπιτύχῃ ὁ κ. ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκει, τουτέστι τὴν ἀπλοποίησιν τῆς ὑπηρεσίας καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ν' ἀποφύγῃ μὲν τὸ ἄδίκημα, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ γεννηθῇ, τουτέστι νὰ βαρυνθῇ ἕκαστος ἀναλόγως τῆς ὠφελείας ἀναλόγως τῶν ἐργασιῶν. Αὐτὰ, κύριοι, εἶχον νὰ εἴπω καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρώτην διάταξιν. Ἐρχομαι ἔτι εἰς τὰς δύο ἐπομένας, τουτέστι εἰς τὴν διάταξιν καθ' ἣν ἐπιβάλλεται τοῦ λοιποῦ χαρτοσήμου

εἰς τὰ ἑγγράφα τὰ χρησιμεύοντα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν τελωνίων, καὶ ὁ κ. ὑπουργός τῶν οἰκονομικῶν τὰ κατονομάζει, τουτέστι εἰς τὰς διασπρήσεις, τὰ δηλωτικά, αἰτήσεις ἀποταμιεύσεως, ἀναγνωρίσεως, νκυλώσεως καὶ ἀποστολῆς, τὰ διαβεβητικά ἐμπορευμάτων καὶ μετακομίσεων. Βλέπετε ὅτι αὕτη εἶναι ὅλως νέα διάταξις καὶ ἀπὸ τὴν κινετομένην αὐτὴν, ἀπὸ τὴν τροποποίησιν αὐτὴν τοῦ νόμου, προσδοκᾷ ὁ κ. ὑπουργός τῶν οἰκονομικῶν μίαν πρόσδοτον ἀναξίαν λόγου 6.000 δραχ. ὅπως λέγει ὁ ἴδιος. Ἐν ἐλάμβανε πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ προσκόμματα, τὰ ὁποῖα θ' ἀπαντηθῶν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτὴν τῆς διατάξεως, ἤθελεν ἀπομακρύνει ὅχι μόνον τὰς 6 χιλιάδας δραχμὰς ἀλλὰ καὶ 600 ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ εἰσπράξῃ τὸ δημόσιον ταμεῖον. Κύριοι, ἤξεύρετε τί θὰ εἴπῃ διασπρήσεις, δηλωτικά, καὶ ἀπὸ ποίους συντάττονται; Ἐπικαλοῦμαι τὴν προσοχὴν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐμπορικῶν πόλεων, διότι ἐκεῖνοι εἰδικῶς καλλίτερον τῶν ἄλλων εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμῇσιν τὴν σπουδαιότητα τῆς διατάξεως αὐτῆς καὶ ἰδίως ὁ κ. πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἀντιπροσωπεύων τὴν ἐμπορικωτέραν πόλιν τῆς Ἑλλάδος τουτέστι τὴν Σμῆρην.

ΜΗΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Νὰ λαλῇτε δυνατότερα περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου, διότι εἶναι λίαν σπουδαῖον.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Καλὰ· χαίρω διότι ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς ἄλλος γνωρίζων καλλίτερον ἐμοῦ.—Κύριοι, γνωρίζετε ὅτι οἱ ἔμποροι ἐν γένει δὲν εἶναι πολὺ γραμματισμένοι καὶ ἐπομένως διὰ τὴν σύνταξιν αὐτῶν τῶν ἑγγράφων πολλὴν δυσκολίαν ἀπαντοῦν καὶ ἀναγκάζονται, ὅπως τὸ εἶδον ἰδίως ὁμιλῶν, νὰ καταστρέψουν τρία τέσσαρα ἀντίτυπα διὰ νὰ καταρτίσουν ἐν ὅπως τὸ ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, ἔχει τὸ δικαίωμα μάλιστα ὁ τελωνίας κατὰ τὸν νόμον περὶ Τελωνίων νὰ ἐλαχίστην τὰ παρυσιαζόμενα ἑγγράφα ὅταν ταῦτα δὲν ἦναι συντεταγμένα συμφώνως μετὰ τὸν νόμον· αὐτὸ εἶναι συνηθέστατον ἐκτὸς τούτου οἱ ἔμποροι δὲν γνωρίζουν πῶς κατονομάζονται τὰ ἐμπορεύματα ἐν τῷ δασμολογίῳ, ἐνῷ ὁ τελωνίας θέλει νὰ ὀνομάζωνται ὅπως τὰ ἀναφέρει τὸ δασμολόγιον καὶ κατὰ τὰ μέτρα καὶ τὸ ἔσρα καὶ ὅλα. Πολλοὶ τῶν ἐμπόρων δὲν γνωρίζουν καὶ τὸ συντάττον ὅπως δύνανται· αὐτὰ ἐξαφανίζονται καὶ συντάττονται νέα, λοιπὸν τὰ χαρτόσημα θὰ ἐξανασχίζονται καὶ θ' ἀναγκάζονται νὰ κάμνουν νέας δηλώσεις ἐπὶ χαρτοσήμου, διότι τὸ χαρτόσημον δὲν εἶναι κινετὸν, ὅπως εἰς πολλὰς ἐπικρατείας εἰσάγαγον αὐτὸ, ὅπως ἡμεῖς ἔχομεν τὰ γραμματόσημα, τὰ ὁποῖα ἐπιθέτομεν εἰς τὴν ἐπιστολὴν, ἀφοῦ τελειώσῃ αὕτη. Ὑποθέσῃτε ἐὰν ἦσαν τὰ γραμματόσημα ἐπάνω εἰς τὸ χαρτὶ πόσα ἤθελεν ἐξαφανίζεσθαι, διότι ἡ ἐπιστολὴ δὲν εἶναι ὅπως τὴν ἤθελεν; αὐτὸ θὰ συμβαίη εἰς τὰ τελωνειακά ἑγγράφα. Καὶ ἤξεύρετε εἰς ποῖα μέρη θὰ γίνεταί χρῆσις αὐτῶν τῶν τελωνειακῶν ἑγγράφων; μόνον εἰς τὰ ὑποτελωνία; ὅχι, καὶ εἰς τὰ ἀπώτατα μέρη καὶ εἰς τὰ σταθμαρχεῖα, δηλ. ἤξεύρετε εἰς πόσας ἀρχάς; εἰς 120 ἀρχάς.

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ (ὁπουργός Οἰκονομικῶν). Ὅπου πηγαίνουν καὶ σήμερον.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Εἰς 120 ἀρχάς θ' ἀναγκασθῇ ὁ κ. ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως στέλλει τὰ ἐντυπα, νὰ στέλλῃ καὶ τὸ χαρτόσημον. Ποῖος κόπος, ποῖα λογιστικὴ ἐργασία θὰ γείνη διὰ νὰ χρεώνωνται, διότι ἐπὶ πιστώσει βεβαίως θὰ τὰ δώσῃ, διὰ νὰ χρεώνεται ἕκαστος τελωνοσταθμαρχὴς διὰ τόσα φύλλα, ὅπως σήμερον γίνεται διὰ τὸ χαρτόσημον καὶ ἐὰν ὁ τελωνοσταθμαρχὴς ἢ ὁ ὑποτελωνίας ἔχει τὴν πρόνοιαν, ὅταν βλέπῃ ὅτι τὰ φύλλα κινδυνεύουν νὰ ἐξαντληθῶν, νὰ γράψῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν νὰ τὸν ἐφοδιάσῃ, καλὰ, διότι ἐὰν δὲν ἔχῃ τί θὰ γίνῃ; θὰ στακρῶσιν τὰ χεῖρα του καὶ αὐτό; καὶ ὁ ἔμπορος· αὐτὸ δὲν τὸ βλέπομεν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ χαρτοσήμου,

ἡ ὁποία εἶναι εἰς τὰ κεντρικά μέρη, εἰς τὰς πρωτεύουσας τῶν ἐπαρχιῶν, διότι ἐκεῖ εἶναι τὰ ταμεία. Καὶ ἤξευρετε εἰς τὰ τε-
λωνοσταθμαρχεῖα, εἰς τὰ ἀπώτατα μέρη, ὅπου δὲν κατοικεῖ
κανεὶς παρὰ ὑπάρχει ἐκεῖ μία ἀρχὴ, οὐχὶ διὰ τὴν εἰσπληρωγὴν
καὶ ἐξαγωγὴν παρὰ ἀπλῶς νὰ φυλάττῃ, ἐν τοῖτοις αὐτοῖς εἶ-
ναι ἡναγκασμένος νὰ ᾔναι ἐφωδιασμένος μὲ χαρτόσημα, αὐτοὶ
ἐάν τὰ ὑπεξαίρουν; Ἠξεύρετε τὰ διαδοτήρια κατὰ μίαν διάτα-
ξιν γίνονται ἐπὶ χαρτοσήμου καὶ ἡ πρώτη διάταξις τοῦ νόμου
περὶ τῶν διαδοτήριων ἦτο, οἱ ἀτιμωμένοι νὰ προκαταβάλλουν
τὸ ἀντίτιμον, νὰ ἀγοράσουν, ἀλλὰ πολλοὶ ἔλεγον, δὲν ἔχομε,
δόσατέ τα ἐπὶ πιστώσει καὶ ὅταν εἰσπράξωμεν δίδομεν τὸ ἀν-
τίτιμον. Πόσοι φαίνονται εἰς τὰ δημόσια καταστήματα ὀφειλέ-
ται πρὸς τὸ δημόσιον ταμίον, διότι δὲν ἐπιστρέφον τὸ ἀντί-
τιμον τοῦ χαρτοσήμου, τὸ ὅποῖον μεταχειρίσθησαν διὰ τὴν ἐκ-
δοσιν τῶν διαδοτήριων, καὶ ἐν τοῖτοις τὰ ἀντίτιμα ἐστρατι-
σθῆσαν; Ἀμφιβάλλετε τώρα ὅτι δὲν θὰ πολλαπλασιασθῇ περισ-
σότερον οὕτῃ ἡ κατάχρησις;

Ποῦ ὁ πρῶτος λόγος, κ. ὑπουργέ, τὸν ὅποιον ἔφερε τῆς ἀπλο-
ποιήσεως τῆς ὑπηρεσίας; ἐσυλλογίσθητε πόσων ἐργασιῶν θὰ δώ-
σῃς εἰς τὴν λογιστικὴν ὑπηρεσίαν καὶ συνάμα εἰς τοὺς ὑπαλλή-
λους; Βεβαίως ὅχι, διότι ἐάν τὸ ἐλαττωθῇ ὑπ' ὅψιν ἤθελετε
φασκελώσει τὰς 6,000 δραχ. ὅχι 6 χιλιάδας ἀλλὰ 600, διότι
κύριοι, μὴ λησμονεῖτε ὅτι ἡ ἐλευθερία κίνησις τοῦ πολίτου εἶ-
ναι τὸ σημαντικώτερον, νὰ τὴν ὑποβάλλετε εἰς ὅσους θέλετε
βαρεῖς φόρους, ἀλλὰ νὰ τοῦ ἀφήσῃτε ἐλευθερίαν ἐνέργειαν. Ὅταν
πηγαίῃ εἰς τὸν τελώνην καὶ ὁ τελώνης τοῦ λέγῃ, ἐξέντλησον
τὸ χαρτόσημον, δὲν ἔχω τί θὰ κάμῃ ὁ ἔμπορος; θὰ εἴρῃ εἰς
τὴν πρωτεύουσάν τὸν ταμίαν νὰ ζητήσῃ τὸ χαρτόσημον τῶν
25 λεπτῶν. Ἀρκεῖ ὅτι δὲν δύναται ὁ πολίτης δυστυχῶς, ὅχι
ἐπὶ τῆς παρούσης Κυβερνήσεως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, διὰ νὰ ἦ-
μαι δίκαιος, νὰ κινεῖται ἐλευθέρως ἐκτὸς τῆς πόλεως, θέλετε
καὶ ἐκτὸς νὰ μὴ δύναται νὰ κινηθῇ ἐλευθέρως; ἐπιβάλετε ὅ-
σους θέλετε φόρους, ἀλλὰ μετὰ δικαιοσύνης καὶ χωρὶς νὰ ἐμ-
πίσητε τὴν ἐλευθερίαν τοῦ κίνησιν. Λοιπὸν ἀξίζει τὸν κόπον διὰ
6,000 δραχ. νὰ ὑποβάλλετε τὸ δημόσιον εἰς τόσας δαπάνας
καὶ κόπους καὶ εἰς τόσα προσκόμματα τοῦ πολίτου; Ἀπορῶ
τῇ ἀληθείᾳ πῶς διέφυγε τὴν προσοχὴν σας, καθὼς καὶ τῶν ἐν-
τίμων μελῶν τῆς Βουλῆς, αὐτὸ τὸ σπουδαῖον κατ' ἐμὲ ἀντι-
κειμένον. Πόση ἐργασία θὰ ἐπέλθῃ εἰς αὐτὸ τὸ πραγματικόν,
τὸ ὅποιον δὲν ἀρκεῖ νὰ τυπῶν γραμματόσημα καὶ χαρτόσημα,
καὶ, καθὼς λέγει εἰς τὴν ἐκθεσίν σου, αὐτὰ τὰ ἐγγραφα εἶναι
ἀναριθμητά, δὲν κρατεῖται λογαριασμός, χάνονται· καὶ διὰ νὰ
μὴ χάνωνται καὶ διὰ νὰ εἰσαχθῇ τάξις, πρέπει νὰ ἐπιβάλλωμεν
αὐτὸ τὸ χαρτόσημον; Μήπως τὸ χαρτόσημον θὰ ἐμποδίσῃ τὴν
ἐξαίρεσιν; Ὀχι, ἐπὶ περισσώτερον, διότι ἐὰν γενήσῃ συμφέρον
εἰς αὐτοὺς ἡ ὑπεξαίρεσις τοῦ χαρτοσήμου, ἐνῷ τώρα δὲν ἔχουν νὰ
ὑπεξαίρουν παρ' ἀπλῆ ἐντυπία· οἱ ταμίαι δὲν θ' ἀναγκασθῶν
νὰ κρατήσουν μερίδας δι' αὐτὸ τὸ εἶδος, ἐάν ἐξακολουθήσῃ αὐ-
τὸ τὸ σύστημα καὶ οἱ τελῶναι καὶ οἱ τελωνοσταθμαρχαί.

Κύριοι, ὁ κ. ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν ἐράνη γενναίως εἰς
αἰτήσεις ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων, ἰδίως τῆς Σύρου, ἐλαττώ-
σας δικαιώματα ἐμπορευμάτων, τῶν ὁποίων, κατὰ τὴν κρίσιν
καὶ τοῦ ἐπιμελητηρίου καὶ τοῦ κ. ὑπουργοῦ, δὲν ἐδέσταιτο διὰ
Β. διατάγματος νὰ ἐλαττωθῇ τὰ δικαιώματα, στενέρας ἐνο-
εῖται, καὶ μέρους προσόδων τὸ δημόσιον ταμίον. Τώρα ἀξίζει
τὸν κόπον δι' 25 χιλιάδας δραχ. νὰ ὑποβάλῃς καὶ τοὺς ὑπαλ-
λήλους σου καὶ τοὺς πολίτας εἰς τόσους κόπους ἐπὶ μιᾷ προ-
σόδῳ 10 ἑκατομμυρίων; Βλέπετε εἰς τὸν προϋπολογισμό, εἰς
τὰ ἐσοδα, ὑπερέβησαν τὰ 10 ἑκατομμύρια, καὶ ὁ κ. ὑπουργός
τῶν Οἰκονομικῶν λέγει ὅτι ἡ κίνησις τοῦ ἐμπορίου ὑπερβαίνει
τὰ 150 ἑκατομμύρια. Λοιπὸν ἀπὸ τὸ δημόσιον ἔχει τόσον

σπουδαῖον πρόσδον, μετὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ δασμολογικοῦ
ἀξίζει ὁ κόπος δι' 6,000 δραχμάς νὰ τροποποιήσωμεν τὸν νό-
μον περὶ χαρτοσήμων. Τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἀξίζει τὸν κόπον, ἐπρε-
πα μάλιστα μετ' ἀγανακτήσεως ν' ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπόν
τοῦ ἀπ' ἐκείνους, οἱ ὅποιοι τοῦ τὸ προέτρεπον. Τὸ λέγω εἰς
ἐκείνον, διότι καὶ ἐγὼ ὡς ὑπουργός, οἱ ὑπάλληλοι θέλοντες νὰ
δείξουν ζήλον... ..

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ. Ἐξακολουθήσατε, κ. Κεχαγιᾶ· ἐγὼ δὲν ἐπαγ-
γέλλομαι τὸν οἰκονομολόγον, ἐκ τῆς ὑπηρεσίας λαμβάνω τὰς
πληροφορίας.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Βλέπετε ὅτι θέτω καὶ ἐμαυτὸν, μὴ σᾶς κα-
κοφαίνεται.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ. Ὀχι· θὰ σᾶς εἴπω τοὺς λόγους ὕστερον, ἐξα-
κολουθήσατε.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ἐρχομαι τώρα εἰς τὴν τρίτην διάταξιν τὴν ἀ-
φορώσαν τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐπιβαλλομένου χαρτοσήμου ἐπὶ
τῶν ἐμπορικῶν καταστάσεων, καὶ εἰς τοῦτο ἐπικαλοῦμαι τὴν
προσοχὴν σας, διότι φροδοῦμαι καὶ μετὰ τὴν ἐλάττωσιν, πάλιν
ὁ νόμος ἐκείνος περὶ ἐπιβολῆς χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν
καταστάσεων, πάλιν θὰ ᾔναι ἐλαττωπής, διότι ὡς εἶπον δὲν εἶναι
τὸ πολὺ τοῦ φόρου τὸ ὅποῖον κάμνει τοὺς πολίτας νὰ ὑπερέρω-
σιν, ὅσον αἱ δυσκολίαι, τὰς ὁποίας ἀπαντοῦν διὰ νὰ πληρώσουν
τὸ δικαίωμα. Ὁ κ. ὑπουργός κατὰ τὴν ἐκθεσίν σου ἀποδίδει
τὴν νύκτωρ αὐτὴν τῆς διατάξεως τοῦ νόμου περὶ χαρτοσήμου
εἰς τὸ ὑπερβολικὸν τοῦ φόρου, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἐλαττώνει.
Ἐγὼ λέγω ὅχι, δὲν εἶναι αὐτό, εἶναι αἱ δυσκολίαι, τὰς ὁποίας ἀ-
παντοῦν νὰ προσθέσουν τὸ χαρτόσημον καὶ νὰ τὸ μονογραφή-
σουν μετὰ ταῦτα αἱ ἀρμόδιαι ἀρχαί, ὁ Πρόεδρος, ὁ Εἰρηνοδί-
κης ἢ ὁ Πάρεδρος. Αὗται αἱ δυσκολίαι κάμνουν κάθε ἔμπορον ν'
ἀπορρίψῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως τοῦ νόμου περὶ χαρ-
τοσήμων, καὶ διὰ τοῦτο βλέπετε ὅτι ὅλοι σχεδὸν οἱ ἔμποροι,
ἐκτὸς ἐξαίρεσιών τινων, δὲν ὑποβάλλουν τὰ καταστήματά των εἰς
αὐτὴν τὴν διάταξιν. Δὲν εἶναι λοιπὸν τὸ πολὺ τοῦ χαρτο-
σήμου, παρὰ αἱ δυσκολίαι, τὰς ὁποίας ἀπαντοῦν εἰς τὴν
ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἀπορρί-
γουν, καὶ θὰ ἀπορρίγουν, καὶ μετὰ τὴν ἐλάττωσιν, διότι,
ὡς λέγω, ὑπάρχουν αὗται αἱ δυσκολίαι, καὶ πολὺ ὀρθῶς λέγει
ὁ κ. ὑπουργός τῶν οἰκονομικῶν εἰς τὴν ἐκθεσίν σου, ὅτι καλ-
λίτερον εἶναι νὰ καταργηθῇ αὐτὴ ἡ διάταξις τοῦ νὰ ὑποβάλ-
λωνται τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα εἰς τὸ χαρτόσημον παρὰ νὰ
ὑπάρχῃ, καὶ νὰ ᾔναι ἀνάγκη μάλιστα, ὅπως τώρα γίνεται, τοῦ
νὰ παρουσιάζουν εἰς τὰ δικαστήρια τὸ μέρος ἐκείνου τοῦ κατα-
στήτου τὸ ὅποιον τοὺς ἐνδιαφέρει, διὰ νὰ ἀποδείξουν τὸν ἰσχυ-
ρισμὸν τῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου κατὰ τοῦ ἀντιδίκου. Ὁ ἐμ-
πορικὸς νόμος, κύριοι, ἰδοὺ τί λέγει.

Ἀρθ. 8. Πᾶς ἔμπορος, ἐκτὸς τῶν ἄλλων διδόντων, τὰ ὅ-
ποια εἶναι μὲν ἐν γράσει εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀλλ' ὅχι καὶ ἀπαραιτή-
τως ἀνγκάζει, ὀφείλει νὰ ἔχῃ ἐν διδόντων ὀνομαζομένων ἡμερο-
λόγιον, περιεχόντων ἀρ' ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὴν περιουσίαν καὶ τὰ
χρεῖα του, τὰς ἐμπορικὰς τοῦ ἐργασίας, τὰς συναλλαγματούχας του,
τὰς διαπραγματεύσεις, τὰς ἀποδοχὰς ἢ ὀπισθογραφήσεις, καὶ ἐν
γίνῃ πᾶν ὅ,τι λαμβάνῃ ἢ πληρῶναι ἐπ' οἰκονομικῇ λόγῳ, καὶ
φανερῶναι κατὰ μῆνα τὸ ποσὸν τῆς οἰκικῆς του δαπάνης κτλ.

Ἀρθ. 10. Τὸ ἡμερολόγιον καὶ τὰ τῶν ἀπογραφῶν διδόντων
πρέπει νὰ μονογραφῶνται, καὶ νὰ θεωρῶνται ἀπαρ' τοῦ
ἐνισταμένου.

Αὕτῃ εἶναι ἡ σπουδαία διάταξις τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, διὰ
τῆς ὁποίας προλαμβάνεται ἡ δολικὰ πρόθεσις μισρικών αἰσχρο-
κερδῶν κατὰ τῶν ἀπλουστέρων πολιτῶν. Ὅταν τὸ ἡμερολόγιον,
εἰς τὸ ὅποιον ἐγγράφῃ ὁ ἔμπορος καθ' ἑκάστην τὰς πράξεις
του, ὅταν λέγω, αὐτὸ τὸ διδόντων ᾔναι μονογραφημένον ἀπὸ



νὰ τὴν ἀρωμεν ἐκ μέσου. Ἦστε ὅσα εἶπεν ὁ κ. Πετράκης ὅτι θέλομεν νὰ καταργήσωμεν τὴν μονογράφησιν δὲν εἶναι ἀληθὲς, καὶ φαίνεται ὅτι δὲν μᾶς ἐνόησαν. Ἡμεῖς λέγομεν νὰ λείψῃ τὸ τέλος.

Ἐρχόμεθα δὲ καὶ εἰς τὴν δευτέραν παράγραφον, ἡ ὁποία εἶναι δρακόντεια. Κύριοι, πῶς δύναμεθα νὰ ἐπιβάλωμεν τοιαύτην διάταξιν, ὅταν δὲν δίδωμεν τὸ χρονικὸν διάστημα διὰ νὰ συμμορφωθῇ μετὰ τὸν νόμον; Μοῦ φαίνεται, ὅτι αὐτὴ ἡ διάταξις ἐξ ἀρχῆς δεικνύει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ· πρέπει τοῦλάχιστον νὰ δοθῇ ἐνὸς ἔτους προθεσμία ἢ ἑξαμήνιος, διὰ νὰ ἔχουν τὸν απαιτούμενον χρόνον νὰ μονογραφοῦν τὰ βιβλία. Λέγω λοιπὸν ὅτι ὡς πρὸς τὸ πρῶτον εἶ-αι ἀνάγκη νὰ καταργηθῇ, ὡς πρὸς τὸ δεύτερον νὰ προστεθῇ προθεσμία.

ΣΕΡΒΟΣ. Εἶναι ἀναντιρρήτον, κύριοι, ὅσακις μία διάταξις τίθεται εἰς ἀχρηστίαν, τοῦτο δεικνύει ὅτι δὲν τὴν δέχεται ὁ λαὸς, ὅτι δὲν τὴν δέχονται τὰ ἤθη τοῦ τόπου, καὶ ἱπομύω. με πολλὴν προσοχὴν καὶ περισκέψιν πρέπει νὰ τὴν εἰσπαγῶμεν. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ ὑπάρξῃ περιστοφίς, μοῦ φαίνεται ὅτι ἐπιβάλλομεν δρακόντειους ποινὰς, αἵτινες δύνανται νὰ ἐπιφέρουν κακὸν ἀποτέλεσμα. Ἐγὼ φρονῶ ὅτι δύναται νὰ φορολογηθῇ αὐτὴ ἡ τάξις τῶν ἐμπορῶν, ἀλλὰ πρέπει νὰ φορολογηθῇ κατὰλληλως καὶ πρέπει νὰ προσέξωμεν εἰς τὴν φορολογίαν. Διότι ὅλαι αἱ ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ ὑπόκεινται εἰς φόρον, εἶναι ἀνάγκη αὐτοῦ τοῦ προσθέτου φόρου, ὅχι, νομίζω ἐγὼ, ἀφοῦ ἐπιβαρύνει μάλιστα τοὺς μικροεμπόρους· ἀλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο τὸ κύριον θέμα. Μέχρι τοῦδε αἱ διατάξεις τοῦ ἐμπορίου καὶ ποινικοῦ κώδικος, αἱ ὁποῖαι ἀποβλέπουν τὴν μονογράφησιν καὶ τὸ τέλος, ἀποβλέπουν εἰς τὸ νὰ θέσουν μίαν μικρὴν ποινὴν· λέγον, ἂν δὲν συμμορφωθῇς μετὰ τὰς διατάξεις αὐτὰς, ἔξω-με καλὰ ὅτι τὰ βιβλία σου δὲν ἀποτελοῦν ἀποδείξεις κατὰ τοῦ ἄλλου ἐμποροῦ, ἐν ἄλλαις λέξεσι, δὲν ὠρεῖταις τῆς ἀποδείξεως πρὸς ἀπαιτήσιν τῶν δικαιωμάτων σου. Ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη εἶναι φύσει ποινικὴ καὶ ποινικωτάτη, ὥςτις δύναται νὰ δώσῃ χώραν εἰς ὅσινά τε ἀποτελέσματα. Ὅσακις ἓνας ἐμπορος χρεωκοπήσῃ, τὰ βιβλία τοῦ προσάγονται ἐνώπιον τῶν ποινικῶν καὶ πολιτικῶν δικαστηρίων καὶ αὐτὰ μάλιστα ποινικῶς ἀποτελοῦσι μίαν δικαιολόγησιν, ἢ καταγράψα ἢ ἔνεκα ἀπεριστοφίας ἢ αἰῶνις προκρίσεως τῶν πραγμάτων ἐχρεώ-κόπησεν. Ενθυμηθῆτε ὅτι, δυνάμει ῥητῆς διατάξεως τοῦ ἐμ-πορικοῦ νόμου, θεωρεῖται ὡς δόλιος χρεωκόπος, ἂν δὲν ἐτήρησῃ βιβλία· ἐδῶ τὸν θέτετε εἰς τὴν ἀνάγκην, ὅχι νὰ μὴ ἀποδείξῃ πολιτικῶς τὴν ἀξίωσίν του, ἀλλὰ νὰ καταδικασθῇ ὡς δόλιος χρεωκόπος. Τοῦτο εἶναι δικαίον, ὅχι βέβαιον. Τί λέγετε ἐδῶ; εἰ τὰ εἰρημένα καὶ ἀστυχὰ οὐδεμίαν ἔχουσιν ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν οὐδὲ δύναται νὰ γίνῃ οἰαδήποτε χρῆσις αὐτῶν ἐπὶ δικαστηρίου. **Οἷα εἴηποτε χρῆσις.** Ἄν τοῦτο ἀπαγγείλητε, ποία ἡ συνέπεια; ἕκαστος ἐμπορος δύναται νὰ καταδικασθῇ ἐπὶ δόλιᾳ χρεωκοπίᾳ, ἂν δὲν ἐτήρησῃ βιβλία. Προσέχετε ἐπ' αὐτῆς τῆς διατάξεως, καὶ παρακαλῶ, ἔνεκα αὐτῶν τῶν ἀμειβομένων καὶ τῶν διαταγ-μῶν, ἐγὼ νομίζω πῶς ἔστιν εἶναι καταλληλότερον νὰ ἐξετασθῇ καλλίτερα αὐτὴ ἡ διάταξις διὰ τὰ ἀποτελέσματά της. Παρακαλῶ λοιπὸν τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ τὸ ἀναβάλῃ διὰ μίαν ἄλλην ἡμέραν ὅπως ἐξελεγχθῇ αὐτὴ ἡ διάταξις καὶ εὐρω-μεν μίαν τοιαύταν, ἥτις ν' ἀνταποκρίνεται καὶ μετὰ τὰς διαθέ-σεις τοῦ ὑπουργοῦ ἀντὶ κακῶν ἀποτελεσμάτων.

ΤΙΝΕΣ. Ἀρκετὰ.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ. Κύριοι, ἂν καὶ πάσχω ὀλίγον, ἐπειδὴ ἤκουσα πολλὰ παράδοξα λεγόμενα ἀπὸ τοῦ δήματος τούτου, δὲν ἠμύροισα νὰ κρατῶ καὶ νὰ μὴ ἔλθω ἀπ' ἐδῶ ν' ἀντιπρῶσω ἕνα αὐτῶν.

Ὁ ἐντιμὸς βουλευτὴς Παρνασσίδος ἐμὲλὼν περὶ τῆς καταργή-

σεως τοῦ τέλους τοῦ χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν βιβλίων γανομένης τελευταίως εἰς τὴν Γαλλίαν, ἀπέδωκε τὴν κατάργη-σιν ταύτην εἰς λόγον ὅλης ψευδῆ.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ἡ κατάργησις ὁμῶς ἔγινε καὶ διορθώσατε τὸν ἀδελφόν σας.

ΠΕΤΣΑΛΗΣ (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Ὑπῆρξεν ὅτι ὅλαι αἱ πράξεις, περὶ ὧν διαλαμβάνουν τὰ ἐμπορικὰ βιβλία, ὑποκύ-πτουν εἰς ἀπόδειξιν, ἂν ἐπλήρωσε τὸ τέλος τοῦ χαρτοσήμου. Τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθές. Αἱ περισσότεραι τῶν πράξεων καὶ εἰς μεγαλείτεροι μεταξὺ μεγάλων ἐμπορικῶν οἰκῶν δὲν στα-ρίζονται ἐπ' οὐδενὸς συναλλάγματος ἢ χαρτοσήμου. Ἐμπο-ρικοὶ οἰκοὶ εὐρισκόμενοι εἰς ἀλληλογραφίαν, ἀποστέλλουν καὶ πα-ραλαμβάνουσιν ἐμπορεύματα, συναλλάττονται ἐπὶ ἑκατομμυρίων, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐπληρώθη οὐδὲν τέλος χαρτοσήμου. Ἡ ἀ-πόδειξις τῆς δεσοληφίας ταύτης ἀποδεικνύεται ἐκ δύο εἰδους ἐγγράφων, ἐκ τῆς ἀλληλογραφίας καὶ τῶν ἀνοικτῶν λογαρια-σμῶν, τοὺς ὁποίους ἀποστέλλει ἡ μία οἰκία πρὸς τὴν ἄλλην. Λοιπὸν παρατηρεῖτε ὅτι ὁ λόγος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐτήρησε τὴν κατάργησιν τοῦ φόρου τοῦ χαρτοσήμου εἰς Γαλλίαν, δὲν εἶναι ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἐξέθηκε. Δὲν πρόκειται ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ ζητήσωμεν διατί εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου ὑπάρχουν ὑπερδῶ-λικοὶ φόροι καθὼς καὶ οἱ φόροι τοῦ χαρτοσήμου, διατί ἡ νο-μοθετικὴ ἐξουσία ἐκεῖνη ἐνόμισε λυσιτελεῖ νὰ τὸν καταργήσῃ· ἐκεῖ ὑπάρχουν ἄλλοι λόγοι, ἄλλαι περιστάσεις, αἵτινες νὰ ὑ-παγόρυσαν αὐτὸ τὸ μέτρον. Σήμερον πρόκειται νὰ ζητήσωμεν σχετικῶς μετὰ τὰς περιστάσεις μας καὶ τὴν οἰκονομικὴν μας κα-τάστασιν. Ὁ ἐντιμὸς βουλευτὴς Παρνασσίδος κ. Κεχαγιάς, ὁ ὁ-ποῖον ἐξ ἐνὸς ἐσήγγισε τὰς δυσχερεῖς καὶ διατυπώσεις, τὰς ὁποίας ἀπῆται ὁ νόμος, εἰς τὴν διατήρησιν τῶν βιβλίων τῶν ἐμπορικῶν καὶ εἰς τὸ χαρτόσημον, ἐπὶ τέλους ἐκαθάρισε τὸ ζή-τημα αὐτό, ὅτι αἱ δυσχερεῖς ἀπασσι συγκεντροῦνται εἰς μό-νην τὴν πληρωμὴν πέντε λεπτῶν φύλλων.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Διόλου· δὲν τὸ εἶπον αὐτό.

ΤΙΝΕΣ. Ὁ κ. Πετράκης τὸ εἶπεν.

Α. ΠΕΤΣΑΛΗΣ (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Εἶπεν ὁ κ. Κε-χαγιάς, καὶ ἂν τὰ πρακτικὰ τὰ στενογραφημένα ἠμπορῶν αὐ-τὴν τὴν στιγμὴν νὰ μεταγλωττισθῇ ὅ ἀναφέρωσιν αὐτὰς τὰς λέξεις, ὅτι ὁ ἐμπορος ὁ εὐρισκόμενος μικρὴν τοῦ ταμείου καὶ τοῦ προέδρου εἰς ἓν χωρίον δυσκολεύεται νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν μονογραφὴν τοῦ βιβλίου του, διότι ὁ πρόεδρος θὰ τοῦ εἴπῃ, ἔν μονογραφῶ τὸ βιβλίον σου ἂν δὲν τὸ φέρῃς εἰς τὸ τα-μεῖον νὰ τὸ χαρτοσημῇς. Ἦστε ἴσως θεωρεῖτε ὅλην τὴν δυσ-κολίαν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου, καὶ ὅχι εἰς ἄλλας δια-τυπώσεις. Μ' ὅλον τοῦτο ἤξεύρατε ἡ δυσχερεία ποῦ ὑπάρχει; οὔτε ἡ μία δυσχερεία εἶναι μεγάλη, οὔτε ἡ ἄλλη, διότι, ἀφοῦ εἰς τὴν Γαλλίαν, ἐπὶ ἓνα αἶωνα, καθὼς καὶ εἰς τὸ Βέλγιον, ἐξ-κολοῦσθον νὰ διατηρῶσι αὐτὰς τὰς διατυπώσεις τῆς πληρωμῆς καὶ μονογραφῆς τοῦ χαρτοσήμου, νομίζετε, ὅτι εἶναι τοῦτο δύσ-κολον εἰς τὴν Ἑλλάδα; καὶ ποῦ στηρίζεται αὐτὴ ἡ ἱστορία, ἡ τὴν μὴ ἀνάπτυξιν τῶν ἀνθρώπων; εἰς τί συνίσταται; ἤξεύ-ρατε τίνας εἶναι αἱ δυσκολίαι; τὰς ἀποκαλύπτω· εἶναι, διότι εἰμεθα παραπολὺ ἀνεπτυγμένοι, καὶ διότι θέλομεν νὰ ἤμεθα κύριοι τῶν πράξεών μας, νὰ τὰς παρουσιάζωμεν ὅποια μᾶς συμπίρουν. Εἰς τοῦτο χρεωστεῖται ἡ κακὴ πίστις, ἥτις ὑπάρ-χει εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς τοῦτο χρεωστεῖται καὶ δόλια χρεω-κοπίαι. Εἶναι ἀνάγκη λοιπὸν νὰ τεθῇ ἐν τέρμιν' αἱ διατυπώσεις ὑπάρχουσιν, ἀλλ' ἐπρεπε νὰ ἐπιβληθῇ μίᾳ ποινικῇ ῥήτρᾳ. Δὲν ἤξεύρω πῶς τὰ δικαστήρια κακῶς ἐρμηνεύοντα τὸν νόμον, ἐδέ-χοντο μέχρι σήμερον φύλλα χαρτοῦ συντεταγμένα ἀφ' ἐσπέρας καὶ περιβεβλημένα τὴν ἐπισφύην διὰ χαρτοσήμου, τὰ ἐδέ-χοντο ὡς μέση ἀποδείξεως, ὡς ἐξηγμένα ἐκ βιβλίου, τὸ ὁποῖον

ραμμένος άνθρωπος θά συμφωνήσῃτε μαζί μου, ὅτι διὰ τὴν συζήτησιν τὸν προϋπολογισμόν, ἀπόλυτος ἀνάγκη εἶναι νὰ ἔχωμεν τοὺς λογαριασμοὺς τῶν παρελθόντων ἐτῶν καὶ περὶ αὐτοῦ πρόκειται. Τώρα μοὶ λέγετε σεῖς, ὁ κ. Χρηστίδης, ὁ ἐντασθεὶς τόσον εἰς τὰ οἰκονομικά, ὅτι δὲν ἔχουν σχέσηιν αὐτὰ τὰ πράγματα, διότι πρόκειται περὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Μὴ συγχωρεῖτε, ἐπειδὴ ἀποτινέσθαι εἰς τὸν πεπειραμένον κ. Χρηστίδην, σὺς ἀπαντῶ, ὅτι δὲν πρόκειται αὐτῇ τὴν στιγμήν νὰ λάβῃτε γνῶσιν τῶν παρελθόντων λογαριασμῶν. Ὁχι, κύριοι! ἀπ' ἧς ἡμέρας ἐδημοσιεύθη ὁ προϋπολογισμὸς, συνέπαια ἦτο πᾶς βουλευτὴς, νὰ ζητήσῃ τὰ προηγούμενα, ὅχι ἀπ' ἐκείνα, τὰ ὅποια τῷ φέροι ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ὁ καὶ πρωθυπουργός, ἀλλ' ἀπὸ ἐκείνα, τὰ ὅποια ὑπάρχουν εἰς τὰ δημόσια βιβλία.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Ποῦ νὰ τὰ εὑρωμεν;

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ. (ὡς ὑπουργὸς οἰκονομικῶν) Κύριε πρόεδρε, γνωρίζετε, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου εἰργάσθη ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, μᾶς ἐζήτησε ὅσας ἤθελε πληροφορίας, καὶ ὅσας ἠθέλησε καὶ ἠδυνήθημεν νὰ δώσωμεν τὰς ἐδώκαμεν μὲ πλῆρη καὶ προφορικῶς καὶ ἐγγράφως, καὶ οἱ ἀρμόδιοι ὑπάλληλοι ἦλθον. Τώρα δὲν ἐννοῶ, ζητοῦν καὶ ἄλλας ἀδείας; ἰδοὺ ὅτι ἐδόθησαν χθές.

ΠΕΤΡΑΚΗΣ. Νὰ τυπωθοῦν.

ΖΑΪΜΗΣ. Τί θὰ εἴπῃ νὰ τυπωθοῦν οἱ λόγοι μας, καὶ ἐπειτα;

ΑΘ. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Κύριε πρόεδρε, θαυμάζω τούτοις, πῶς περιπίπτωμεν εἰς αὐτὴν τὴν συζήτησιν καὶ πῶς αἰτιάζεσθαι ἡμῶν ὅτι θέλωμεν ν' ἀναβάλωμεν τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐνῶ, κύριε πρόεδρε, δυνάμεθα ὅχι νὰ τὸ ἀποδείξωμεν, ἀλλὰ νὰ τὸ βεβαιώσωμεν, διότι αὐτὸ εἶναι γεγονός, τὸ ὅποion, ἐλαβε χώραν ἐνώπιον ὅλων ἡμῶν τῶν παρακαθεμένων, ὅτι ἡμεῖς δὲν ἠρνήθημεν τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, σὺς προτάξατε τὰ νομοσχέδια, καὶ προτάξατε νομοσχέδια ἐναντίον βετῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς. Ἡ Βουλὴ εἶπεν, εἰπεῖ, ὅτι θὰ ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τὴν δευτέραν, ἡ Βουλὴ εἶπεν εἰπεῖ ὅτι θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ χθὲς καὶ σήμερον προτάξατε τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ νομοσχέδια. Τί μᾶς ἐλέγχετε δὲ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου; Ἀ! ἐπιθυμεῖτε νὰ παρεμβάλητε προσκόμματα, ἐπιθυμεῖτε νὰ ἀναβάλετε εἰς αὔριον αὐτὴν τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Καὶ τί ἠθέλατε, κύριοι, σὺς ἐρωτῶμεν; ἠθέλατε νὰ ἐπιψηφίσωμεν τὰ νομοσχέδια χωρὶς νὰ τὰ συζητήσωμεν; Ἐκείνα τὰ νομοσχέδια, τὰ ὅποια ἐπυζητήθη σήμερον, δὲν ἦτο ἀξίον τῆς συζητήσεως; καὶ ἀφοῦ δὲν ἦτο ἀξίον συζητήσεως, διατὶ δύο μέρη αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν τὰ ἐτροποποίησε καὶ παρεδέχθη τὴν γνώμην τῆς ἀντιπολιτεύσεως; Λοιπὸν ποῦ εὑρεν ὁ φίλος μου ὁ βουλευτὴς τῆς Μεσσηνίας ὁ κ. Διγυρὶς;

ΔΑΓΡΕΣ. Καλαμῶν.

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Καλαμῶν, ἐκ Καλαμῶν, ὅτι ἦναι ποῦ εὑρεν τὴν πρόθεσιν τῆς ἀντιπολιτεύσεως ν' ἀναβάλλῃ τὴν συζήτησιν; Ἐρχομαι τώρα, κύριοι, νὰ ἐξετάσω καὶ τὸ ἄλλο ζήτημα τῶν λογαριασμῶν, περὶ τῶν ὁποίων ὡμίλησεν ὁ κ. Κουμουνδούρος. Χθὲς ὁ κ. πρωθυπουργός, ἀνασκευάζων τὰς ὁμιλίας τοῦ τε κ. Σωτηροπούλου καὶ τοῦ κ. Κουμουνδούρου, παρουσίασε λογαριασμὸν καὶ εἶπεν ὅτι ὁ λογαριασμὸς αὐτός, οἱ ἀριθμοὶ αὐτοὶ ὁμιλοῦν εὐγλωττότερον παντὸς ἄλλου ἐπιχειρήματος καὶ τοῦ λογαριασμοῦ αὐτοῦ καταθέτει εἰς τὸ προεδρεῖον καὶ ὅστις θέλει, ἂς λάβῃ γνῶσιν. Ὁ κ. Κουμουνδούρος ἀπὸ τῆς θέσεώς του παρεκάλεσε τὸν κ. πρωθυπουργὸν ν' ἀρῇσιν αὐτοὺς τοὺς λογαριασμοὺς καὶ πράγματι ὁ κ. πρωθυπουργός τοὺς ἀρῆσιν. Οἱ λογαριασμοὶ αὗτοι μὲν σήμερον περιήλθον εἰς γνῶσιν δι' ἀντι-

γραφῆς, μολονότι ἀπὸ χθὲς ἦτο δυνατόν αὐτοὶ οἱ ὀλίγοι ἀριθμοὶ νὰ τυπωθοῦν καὶ διανεμηθοῦν εἰς ὅλους ἡμᾶς, δὲν ἦτον, οὔτε μεγάλον ἐξόδον οὔτε μεγάλη δυσκολία μοὶ φαίνεται, ὅτι ἦτο εὐκολώτερον νὰ τυπωθοῦν παρὰ ν' ἀντιγραφοῦν δις, τρίς καὶ τετράκις. Τώρα σὺς παρακαλῶ νὰ μὲ εἴπητε, ὅταν ὁ κ. Πρωθυπουργός ἦλθεν δι' ἀριθμῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ὑπάρχουν ἐντὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ, οἱ ὁποῖοι δὲν ὑπάρχουν ἐντὸς τῆς ἐκθέσεως τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ὑπάρχουν ἐντὸς τῆς ἐκθέσεως, τῆς ὑποβληθείσης ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν πρὸς τὸν βασιλέα, οἱ ὁποῖοι δὲν ὑπάρχουν ἐπὶ τέλους εἰς τὴν ἐκθεσιν, τὴν ὅποian ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν ἡ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν αὐτῶν στηριζόμενος ὁ κύριος πρωθυπουργός ἦλθε ν' ἀναιρέσῃ τὰ λεγόμενα; θέλετε τώρα αὐτοὺς τοὺς λογαριασμοὺς νὰ μὴ τοὺς ἴδωμεν, νὰ μὴ τοὺς μελετήσωμεν; Ἐάν λοιπὸν ἴδωμεν αὐτοὺς τοὺς λογαριασμοὺς ἡμεῖς οἱ ἴδιοι καὶ πεισθῶμεν ὅτι ὅλα αὐτὰ, τὰ ὅποια ὁ κ. πρωθυπουργός ἔφερε, καὶ οἱ ἀριθμοὶ πάντοτε εἶναι οἱ εὐγλωττότεροι συνήγοροι, καὶ, ἂν θέλετε, εἶναι ἀξιώματα, κατὰ τῶν ὁποίων καμμία ἰδέα δὲν δύναται ν' ἀντιστρατευθῇ, ὅταν ἴδωμεν αὐτοὺς τοὺς ἀριθμοὺς καὶ πεισθῶμεν ὅτι ὁ κ. πρωθυπουργός εἶχε δίκαιον, ἰδοὺ ὅτι ἡ συζήτησις ἐκλείπει. Βλέπετε λοιπὸν, κύριοι, ὅτι δὲν ἔχετε διόλου δίκαιον νὰ αἰτιάζεσθαι τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὅτι παρενέβηκε, διότι οὐδέποτε παρενέβηκε τὸ ἐλάχιστον πρόσκομμα εἰς τὴν πορείαν τῆς κυβερνήσεως, οὔτε παρεμβάλλει σήμερον πρόσκομμα εἰς τὴν συζήτησιν. Ἐάν ἐφέρατε τὰ νομοσχέδια καὶ τὰ ἐρρίψατε πρὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὰ ἐφέρατε σὺς ἐναντίον μάλιστα βετῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, καὶ ἔρχεσθε σήμερον καὶ αἰτιάζεσθαι ἡμῶν καὶ λέγετε; θέλετε νὰ κάμντε κατάχρησιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου. Καὶ ποῖαν κατάχρησιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου ἐκάμαμεν, κ. βουλευτὰ Καλαμῶν; Καμμίαν ὡμίλησαμεν ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων, διότι καλούμεθα νὰ φέρωμεν τὴν ψήφον μας; καὶ ἔπρεπε νὰ τὴν φέρωμεν ἐν πληρείσει γνῶσει. Ἀλλ' ἐρωτῶ τώρα, ἐπειτα ἀπὸ ὅλην αὐτὴν τὴν συζήτησιν, ἡ ὅποια ἐλαβε χώραν τὴν σήμερον, καὶ καθὼς γνωρίζετε, κύριε πρόεδρε, εἶπε καὶ ὁ κύριος Λομβάρδος, ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ἐκ τῶν βουλευτῶν, οἱ ὁποῖοι πρῶτοι ἔρχονται πάντοτε, δὲν ἔχετε παράδειγμα νὰ ἀναγνωσθῇ οὔτε μίαν ἡμέραν ὁ κατάλογος χωρὶς νὰ ἦμεθα παρόντες, ἀφοῦ, λέγω, ἦλθομεν ἀπὸ τὴν ἐνδεκάτην καὶ παρεμείναμεν μέχρι τῆς 4 1/2, ἐπὶ 5 1/2 ὥρας ἐντὸς τῆς Βουλῆς, ἀφοῦ ἐπυζητήσαμεν ἐκτεταμένως ἐπὶ διαφόρων νομοσχεδίων, ἀφοῦ ὑπάρχει καὶ ὁ λόγος αὐτός, τὸν ὅποion ἐπρότεινεν ὁ κύριος Κουμουνδούρος τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ μελετηθῶσιν οἱ λογαριασμοί, τοὺς ὁποῖους ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν ὁ ὑπουργός, σὺς ἐρωτῶ; τί μᾶς δίδωκε, τί σπαύδαι τόσον πολὺ, ὥστε πρέπει νὰ τελειώσῃ ἀπόψε ἡ συζήτησις; καὶ παρακαλῶ, κύριε πρόεδρε, πρέπει νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ὁ νόμος τῶν νόμων καὶ πρὸ πάντων ἡ κυρία ἀποστολὴ τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος, εἶναι ὁ προϋπολογισμός. Εὐχομαι δὲ πάντοτε εἰς τὸν προϋπολογισμόν νὰ δίδεται μίαν εὐρεῖαν συζήτησιν, ἔστω καὶ ἐπὶ εἴκοσιν ἡμέρας ἀόριστον, εἰς διας τὰς περιστάσεις, διότι τὸ κύριον ἔργον πρὸ πάντων, διὰ τὸ ὅποion ὑπάρχει ἡ Βουλὴ, ὑπάρχει τὸ σύνταγμα, εἶναι ὁ προϋπολογισμός καὶ πότε ἀρχίσαμεν αὐτὴν τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ; χθὲς εἰς τὰς 12. Λοιπὸν νὰ τελειώσωμεν ἀπόψε καὶ νὰ πᾶμε εἰς τὴν δουλειά μας!

ΤΙΝΕΣ. Ὁχι νὰ τελειώσωμεν, νὰ ἐξακολουθήσωμεν.

ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Ἐνθυμηθῆτε, κύριε πρόεδρε, σὺς, ὅτι ἄλλοτε ὡς δημοσιογράφος καὶ ὡς γεωργιστῆς, ὅσκις ἐβλέπετε ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ κράτους ἐπισπεύδεται καὶ διὰ τοῦ καλῶν σαι καὶ διὰ τῆς φωνῆς σας, καὶ ἐνθυμοῦμαι, διότι ἤμην ὅπα- δός σας τότε, πάντοτε κατεκρίνατε τὸ σύστημα αὐτό. Τί μᾶς



ἀλλ' ὅχι ὅτι τὸ ἔκρινε καθε ζήτημα ὑπουργικόν. Ἐγὼ δὲν ὁμι-
λῶ ὡς ὑπερασπιστὴς τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ὅπως ὁμιλεῖτε καὶ
σεῖς.

Ὁμιλεῖτε, κ. Πετιμεζᾶ, καὶ σεῖς ὅτι ἡμεθεῖς ἀπὸ τὰς 11,
εἴθε τρεῖς ἢ τέσσαρες, οἱ συντροφοὶ σας δὲν ἦλθον.

ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Καὶ σεῖς ἄλλοι τρεῖς εἴθε.

ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Ὅχι ἡμεῖς, ἐγὼ, νὰ λέγῃ καθέναι, ὥστε τὸ
στάδιον κατ' ἐμὲ εἶναι ἐλεύθερον, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ κ.
Λομβάρδος θὰ ἐνθυμηθῇ καὶ τὰ παρελθόντα καὶ τὴν διαίρεσιν
τῆς ἐπαρχίας τ-ου, ὅτι τὴν συνοικίαν τοῦ Μακρυγιάννη καὶ
Κόκακλη, ἦλθε τὸ παρελθὸν ὑπουργεῖον νὰ συνενώσῃ μετὰ τὴν
ἄλλην συνοικίαν.

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Σεῖς τὸ ὑπεστηρίζετε ἐκεῖνο τὸ ὑπουργεῖον.

ΔΑΓΡΕΣ. Σεῖς, ἀφ' οὗ τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο σὲς εὐκρίνεται, δε-
κνύετε ἀχαριστίαν (χειροκροτήματα).

ΧΑΤΣΙΣΚΟΣ. Ὁ κ. Λομβάρδος ἐπεκαλίσθη τὴν μαρ-
τυρίαν μου καὶ ὀφείλω νὰ ἀπαντήσω. Δὲν συμφωνῶ μετὰ τὸν
κ. Λομβάρδον εἰς μερικά συμπληρώματα τῆς ὁμιλίας του.
Ἀλλήως, κ. πρόεδρε, ὁ κ. Λομβάρδος ἔλαβε μέρος εἰς διαφόρους
συνεδριάσεις τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ πλειοψηφία ἔδωκεν ὅλας τὰς
εὐκολίας εἰς τὸν κ. Λομβάρδον καὶ δὲν θὰ ἀρνήθῃ ὁ κ. Λομβάρ-
δος, ὅτι ἠκούετο περισσότερο παρὰ τ' ἄλλα μέλη τῆς ἐπιτρο-
πῆς. Ὁ κ. Λομβάρδος εἶπεν, ὅτι εἰδὼν ἔχω γνώσεις λογιστικάς,
δι' ὃ καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ ἦ καὶ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, μοι αὐτὰ
θέλω νὰ λάβω μέρος εἰς τὰς συζητήσεις. Λέγει καὶ ἡ γνώμη του
ἠκούετο πάντοτε μετὰ προσοχῆς καὶ πολλὰς καὶ παρεδέχθη.
Ἦλθον εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν. Ὅτι ὁ κ. Βου-
λευτὴς μᾶς ἔφερε μίαν σημείωσιν καὶ ἐζήτησε πληροφορίας, ἡ
ἐπιτροπὴ παρεδέχθη παμψηφεί νὰ ζητηθῶσιν αἱ πληροφορίες
αὗται ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, ὁ ὅποιος ἔσπευσε
νὰ στείλῃ τὸν ἀρμοδίον ὑπάλληλον, ἀλλ' ὁ κ. Λομβάρδος δὲν
ἦλθε, εἰδοποιήθη, καὶ δὲν ἔμπορῶ νὰ κάμω χρῆσιν τοῦ ἀρμο-
δίου κλητῆρος, εἰδοποιήθη καὶ δὲν ἦλθεν.

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Ἀλλήως ἦλθον δύο κλητῆρες καὶ μετ' ἐζήτησαν,
ἀλλὰ δὲν ἤμουν εἰς κατάστασιν.

ΧΑΤΣΙΣΚΟΣ. Ὁ δὲ κ. Μαγγίνης ἀντεπροσώπευσε τὰς ἰδίαις
του, καὶ ἀνθέλατε, ἀνεδέχθη ὁ ἴδιος ν' ἀπευθύνῃ τὰς ἐρωτή-
σεις εἰς τὸν ἀρμοδίον ὑπάλληλον τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιω-
τικῶν. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ζήτημα κατὰ τὴν ἐπιφύσειν ἐν τῇ
βουλῇ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐκεῖνου, εἶναι ζήτημα, τὸ ὅποιον ἐπι-
φύλαττε καὶ ὁ κ. Λομβάρδος καὶ δὲν δύναται κανεὶς νὰ τοῦ τὸ
ἀρνήθῃ. Λέγω λοιπὸν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ παράπονα ὁ κ.
Λομβάρδος ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν ἥτις, ἐχρημάτισε εἰς αὐτὸν ὅλα
τὰ μέσα καὶ τὸν περιεποιήθη ἀκούοντες. Τὰ μέλη τῆς ἐπι-
τροπῆς κατὰ τὴν ἐν τῇ βουλῇ συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ
θὰ λάβουν καὶ αὐτὰ τὸν λόγον, ἀλλὰ σήμερον δὲν πρόκειται
περὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ. ἔλαβον τὸν λόγον, διότι προεβλήθη
ἀπὸ τὸν κ. Λομβάρδον καὶ ἐπιφυλάττομαι διὰ τ' ἀφορῶντα
τὸν προϋπολογισμόν.

ΔΑΓΡΕΣ. Κύριε πρόεδρε, ὀφείλω νὰ ἀπαντήσω κατὰ τοσοῦ-
τον μάλλον ὀφείλω νὰ ἀπαντήσω, διότι ὁ βουλευτὴς Ζακύνθου
κ. Λομβάρδος εἶχε τὴν καλὴν ἐκείνη νὰ ἐπαναλάβῃ δεκάκις ἰσως
ἐκφράσιν μου, ἡ ὁποία εἶναι ἀξίωμα μου, εἶναι πολιτικὴ ἀρχή
μου, εἶναι πολιτικὸν δόγμα, ὅπερ αἰετοῦ ἐπρέσβευσε καὶ εἰς
δυσχερεῖς καὶ εἰς ἐπικινδύνους περιστάσεις ἐφήρμοσε εἰς ἐμαυ-
τόν. Ὁ πολιτευόμενος πρέπει νὰ πολιτεύεται εὐλακρῶς διότι
ἡ Ἑλλὰς οὐδέποτε θὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς δυσχεροῦς καταστάσεως,
εἰς ἣν διατελεῖ, ἐὰν οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν διοίκησιν τοῦ τόπου,
οἱ ἐπιτετραμμένοι τὸ βουλευέσθαι, δὲν ἐμποροῦνται ἐκ τοῦ πνιύ-
ματος τῆς καλῆς πίστεως. Ἡ Ἑλλὰς ἐρρίβη εἰς τὸ ἀπελπιστι-
κὸν αὐτὸ σημεῖον, εἰς τὸ ὅποιον προηγούμενοι ἡμῶν τὴν ἔφερον,

καὶ ἐκλήθημεν νὰ πληρώσωμεν ἡμεῖς τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν, καὶ
διὰ τοῦτο ἐρχονται νὰ μᾶς ἐλέγχουν, διότι ἐξεφράσθη μετὰ
πολλῆς ἐπιφυλάξεως, μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ, ἐὰν θέλητε, τὴν
λέξιν καλὴ πίστις! Δὲν θέλω δυσχεροῦς εἶναι μόνον σεῖς, κύ-
ριοι βουλευταί, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀκροατήριον ὁλόκληρον οὐχὶ νὰ
με ἀποδοκιμάσῃ ἀλλὰ καὶ νὰ με ποδοκροτήσῃ, ὅταν παρκα-
τραπῶ, ἡ φωνάθῃ παραβιάζων ἐν γνώσει τὸ καθήκον μου καὶ
τότε μόνον θὰ διορθωθῶμεν, ὅταν συνειθίσωμεν νὰ ἐλεγχώμεθα
ἀμέσως κατὰ πρόσωπον, καὶ τοῦτο θὰ γίνῃ, ὅταν εἰς τὰς ἐρ-
γασίας μᾶς πρωτεύῃ ἡ καλὴ πίστις. Σεῖς μᾶς ἐφύρατε εἰς αὐτὸ
τὸ σημεῖον τὸ ἀπελπιστικόν, σεῖς ἐφύρατε τὴν κατάστασιν
ταύτην ἀφ' ἐνός, ἄλλοι τὴν συνεπλήρωσαν ἀφ' ἑτέρου, καὶ μ'
ὅλα ταῦτα σὲς λέγομεν, ἔλθετε νὰ συμπράξωμεν, προσφέρατε
τὰ φῶτα καὶ τὴν πειρὰν σας, καὶ συμπράττοντες νὰ δυνη-
θῶμεν νὰ ἐξέλθωμεν ἐκ τῆς δυσχεροῦς θέσεως, εἰς ἣν μᾶς
ἐφύρατε (θύρεος δεξιὰ). Οἱ γελοῦντες αὐτὴν τὴν στιγμὴν
ἔπρεπε, ἐὰν ἠσθάνοντο, καὶ ὡς μοὶ συγχωρήσουν, νὰ κλαί-
ουν παρὰ νὰ γελοῦν. Ναί, τὸ λέγω ἐγὼ, ὁ ὅποιος, γνωρίζετε
πολὺ καλὰ, ὅταν προκαλῆθῃ ν' ἀπορνήθῃ ἐπὶ ζητημάτων
ἀφορώντων ἡμᾶς, ἀφορώντων τὸ κῆρυγμα ἡμῶν, δὲν εἰδίσταται
νὰ λησμονήσῃ πλῆγος, τὰς ὁποίας εἶχον ἐδῶ, (δεικνύει τὴν
καρδίαν) καὶ τὰς ὁποίας κατὰ μίζονα λόγον ὀφείλω εἰς ὑμᾶς,
διότι συνειθίσω νὰ διακρίνω τὸ καθήκον μου ἀπὸ τὰ πάθη καὶ
τὰ συμφέροντα. Ἐν τούτοις ὁ κ. Λομβάρδος ἦλθε νὰ ἐπαναλά-
βῃ ἀπὸ τοῦ ἑλκτος τούτου συχνὰ πικρὰ τὸ «καλὴς πίστεως»
δὲν μᾶς διέπει καλὴ πίστις, μᾶς εἶπεν ὁ κ. Δαγρές. Τὸ θῆ-
μα τοῦτο ποτὲ δὲν τὸ καθιστοῦν γελοιοποιεῖν (εἶπε), ὁμιλοῦν
ἀξιοπρεπῶς διὰ νὰ ἐπιστήσουν τὴν προσοχὴν καὶ τῶν βουλευ-
τῶν καὶ τοῦ ἀκροατηρίου. Ναί, κύριε βουλευτά Ζακύνθου, ὀφεί-
λομεν νὰ βουλευώμεθα καλῇ τῇ πίστει· ναί, κύριοι, οἱ διευθύ-
νοντες τὸ σκῆμα τῆς πολιτείας πρέπει, καὶ ὅταν ἦναι ἐντός
καὶ ὅταν ἦναι ἐντός τῶν πραγμάτων, νὰ φρονοῦν τὰ αὐτὰ
καὶ ἡ καλὴ πίστις νὰ τοὺς διέπῃ καὶ ἀφ' ὅσον δὲν διέπει ἡ
καλὴ πίστις μὴ νομίζετε, ὅτι θὰ ἐξαγάγῃτε τὸ ἔθνος ἀπ' αὐ-
τὴν τὴν θέσιν τὴν δυσχεροῦς, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἐφύραμεν,
ὡς εἶπω καὶ ἐγὼ ὁ κατὰ 9/10 καταδικασόμενος πάντοτε ἀπὸ
τὴν ἐξουσίαν, διότι καὶ ἡ σιωπὴ ἀκόμη τοῦ πολιτευομένου ἡ
καὶ τοῦ πολίτου τὸν καθιστᾷ ἐνοχόν.

Ἔρχεται μία συμπολίτευσις καὶ, ἐν τῇ ἐπιτροπῇ καὶ ἐν τῇ
βουλῇ, λέγει πρὸς τὴν ἀντιπολίτευσιν· θέλω φιλικῶς νὰ συζη-
τήσω, δὲν σὲ προκαλῶ ἐχθρικῶς. Καὶ πῶς ἔρχεσθε, κ. βου-
λευτά Ζακύνθου, εἰρωνετικῶς νὰ ἐπαναλάβετε τὸ «καλὴ
πίστις» ἐγὼ, καὶ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τὸ εἶπον καὶ ἐδῶ τὸ λέ-
γω, καὶ πάντοτε θὰ τὸ εἶπω, ἐργαζόμενος ἐν καλῇ τῇ πίστει
ποτὲ δὲν θέλω νὰ ἐρεθίσω εἰς τὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίθη
χθὲς εἰς τῆς μερίδος σας ῥήτωρ, ὁ ὅποιος ἠγωνίσθη καὶ εἶπε
ἔν ὅτι θέλει νὰ προκαλέσῃ τὸν γέλωτα τῆς βουλῆς καὶ τοῦ
ἀκροατηρίου. «Ἡ κυβερνήσις, λέγει, ἔχθη, δὲν ἠξέουρε τίπο-
τε, ἠξέουρε πῶς ὁμοιάζει; ὁμοιάζει ἐνὰ διευθυντὴν πλοίου,
ὁ ὅποιος περιλάθει ἐν πλοίῳ νὰ διευθύνῃ, δὲ ἠξέουρε, καὶ
ἐρωτᾷ τοὺς ἔξω πῶς νὰ τὸ διευθύνῃ.» Καὶ ἐγὼ λέγω, κ.
Σωτηρόπουλε! τῶνόντι, αὐτὴν τὴν πτωχὴν κυβερνήσιν, τὰ ἐπὶ
αὐτὰ πρόσωπα, τῶνόντι πρέπει νὰ τὰ οἰκτερώμεν, τῶνόντι νὰ
τὰ ἐλεηνολογῶμεν, διότι ἐρρίβητε ἐσεῖς, κύριοι, τὴν σημαίαν
τῆς ἐξουσίας, τὸ ἀξίωμα αὐτὸ τῆς κυβερνήσεως εἰς τὰς ὁδοὺς, οἱ
μὲν διὰ τὴν ἀρχολιπαρίαν σας, καὶ οἱ δὲ διὰ τὴν φιλαρχίαν των
(εἶπε εἶπε. Χειροκροτήματα). Θέλατε νὰ συζητήσητε; ἔχομεν
τὸ θάρρος νὰ συζητήσωμεν, διότι ἔχομεν τὸ πρόσωπον καθαρὸν,
διότι ἐξεπληρώσαμεν τὸ καθήκον μᾶς. Ἐπαναλαμβάνω νὰ εἶπω,
ἠθελῶτε νὰ προκαλέσκατε τὸν γέλωτα, διότι ἐμὴν ἠθέληκαμεν εἰς
πλοῖον, τὸ ὅποιον δὲν γνωρίζομεν νὰ διευθύνωμεν. Σὲ ἐρωτῶ, κ.

καὶ τὸν βαθμὸν διπλωματικοῦ πρόκτορος, ἐρίζεται εἰς δραχμὰς χιλίας πεντακοσίας κατὰ μῆνα.

Ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείων τῆς χρήσεως 1869 χορηγεῖται ἀναπληρωτικὴ πίστωση ἐκ δραχμῶν τριῶν χιλιάδων διακοσίων εἰκοσι (3220), καταλογιστέα εἰς τὰ ἐπόμενα ἄρθρα τοῦ κατ. III «Προξενικὴ ὑπηρεσία».

Ἄρθρον 1. Προσωπικὸν τῶν Προξενίων δραχ. 2520

Ἄρθρον 2. Γραφικὰ ἔξοδα αὐτῶν » 700

Τὸ ὅλον » 3220

Νομοσχέδιον περὶ ἐθνικῶν ἐλαιοδένδρων.

Ἄρθρον 1.

Οἱ ἀγορασταὶ ἐθνικῶν ἐλαιοδένδρων δυνάμει τοῦ νόμου ΙΖ', θέλουσι πληρῶσαι τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἐκλειστηριασμοῦ κατὰ πᾶσαν πρώτην Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους συμφωνῶνς μὲ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ΙΖ' Νόμου.

Εἶναι μία προσθήκη ἐδῶ «να προστεθῶν μετὰ τὰς λέξεις: οἱ ἀγορασταὶ ἐθνικῶν καὶ λέξεις, ἐκκλησιαστικῶν ἢ μοναστηριακῶν.»

ΠΟΛΛΟΙ Μάλιστα.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ (ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Δὲν ἔχει ἀντιρρήσιν. ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὑπάρχει λοιπὸν καμμία ἀντιρρήσις;

ΠΟΛΛΟΙ. Ὁχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Παρεδέχθη.

Γίνονται δεκτὰ καὶ τὰ ἐπόμενα δύο ἄρθρα καὶ τὸ σύνολον ἀνεῖ ἀντιρρήσεως.

Ἄρθρον 2.

Ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τοὺς μέχρι τοῦδε ἀγοραστὰς ἐλαιοδένδρων διὰ τὰς μελλούσας δόσεις.

Ἄρθρον 3.

Εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἐν αἷς δὲν ὑπάρχει Διοικητικὴ ἀρχὴ ἢ κωλύεται, ἀναπληροῦ αὐτὴν ὁ εἰρηνοδίκης εἰς τὰς δημοπρασίας.

Νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου. *Ἀναγινώσκεται τὸ πρῶτον ἄρθρον.*

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὑπάρχει ἀντιρρήσις;

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ζητῶ τὸν λόγον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὅριστε.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Κύριοι, ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, μοὶ ἔκαμψε ὄχι καλὴν ἐντύπωσιν, διότι παρατήρησα ὅτι δὲν ἔδωκεν ὅσον ἔπρεπε σπουδαιότητα εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καὶ ὅσοι τὴν ἀνεγνώσατε παρατήρησατε ὅτι δὲν ἐπιφέρει καμμίαν παρατήρησιν, ἀλλὰ λέγει, διὰ τοὺς ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ λόγους, γνωμοδοτεῖ ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς. Ἰσως, κύριοι, τὰ ἐντιμὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τὴν ἐκθεσιν τοῦ κ. ὑπουργοῦ τοῦ Οἰκονομικῶν, ὅστις τῶντι δὲν δίδει σπουδαιότητα εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο καὶ λέγει, ὅτι μόνος λόγος τῆς τροποποιήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ χαρτοσήμου εἶναι ἡ ἀπλοποίησις τῆς ὑπηρεσίας, καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον, νομίζω, τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἀπεπλανήθησαν καὶ δὲν ἔδωκαν τὴν δέουσαν προσοχὴν, διότι ἐὰν ἐδίδον τὴν προσοχὴν τῶν εἰς τὰς συνελεύσεις τοῦ ἀπλοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου, ὅπως τὸ ὀνομάζει ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἔθελον παρατηρήσει ὅτι δὲν εἶναι ὠφέλιμον ἀλλ' ἀπεναντίας λίαν βλαβερὸν εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ ἴδιος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἐὰν ἀκούσῃ τὰς συνελεύσεις αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου, εἶμαι βέβαιος λέγω, ὅτι μιμούμενος τὸν προκατόχον τοῦ κ. Σίμων, ὅστις εἶναι γνωστὸς διὰ τὴν ἐπιμονὴν του, διὰ τὸ ἐπιμένον τοῦ χαρακτήρος του καὶ ἀναγκάσθη εὐσεχῶς νὰ τὸ ἀποσύρῃ μὴ ἐπιμένοντας νὰ συζητηθῇ, θέλει καὶ αὐτός,

νομίζω, τὸ ἀποσύρῃ. Ἀκούσατε καὶ θέλετε πεισθῆ τόσον οἱ κ.κ. βουλευταὶ καθὼς καὶ ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ποίως συνελεύσεις θέλει ἔχει ἡ παραδοχὴ αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου.

Ὡς παρατηρεῖτε τρεῖς καινοτομίας εἰσάγει εἰς τὸν νόμον περὶ χαρτοσήμου. Κατὰ τὴν πρώτην, περιορίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν κλάσεων τοῦ χαρτοσήμου χάριν ἀπλοποιήσεως, ὅπως λέγει. Κατὰ τὴν δευτέραν, ἐπιβάλλεται χαρτόσημον εἰς τὰ τελωνειακὰ ἔγγραφα διασφράσεως καὶ λοιπὰ. Τρίτη, ἐλαττωταὶ τὸ χαρτόσημον τὸ ἐπιβαλλόμενον εἰς τὰ ἐμπορικὰ κατὰστιχα ἐπὶ τῇ σκοπῇ νὰ διευκολύνῃ τὸ ἐμπόριον κατὰ τὴν κρίσιν του. Θίλω οὖν ἀποδείξει ὅτι καὶ τὰ τρία εἶναι ἐπιβλαβῆ.

Ἐρχομαι ὡς πρὸς τὴν πρώτην διάταξιν, διὰ τῆς ὁποίας περιορίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν κλάσεων ἀπὸ 117 εἰς 42 νομίζω. Ὡς λόγον τῆς ἀπλοποιήσεως δὲν ἀναφέρει εἰς τὴν ἐκθεσιν τοῦ ἄλλου περὶ ὅτι ἡ ταμιακὴ ὑπηρεσία καθίσταται λίαν δυσχερὴς διότι τόσον ὁ κεντρικὸς ταμίας, ὁ ἐπιφορτισμένος τὴν διαχείρισιν τοῦ χαρτοσήμου, καθὼς καὶ οἱ ταμίαι, ἀναγκάζονται νὰ κρατοῦν ἰδίαν μερίδα δι' ἐκάστην κλάσιν χαρτοσήμου, καὶ ὡς ἐκ τούτων, ὀρθῶς σκεπτόμενος, λέγει, πρὸς τί νὰ κρατῶνται 117 μερίδες ἀπὸ τόσων ταμίας καὶ ἀπὸ τῶν κεντρικῶν ταμίων; ἀλλὰ νομίζω, ἡ διόρθωσις αὕτη κλύεται νὰ γίνῃ ὄχι νομοθετικῶς, παρὰ δι' ἀπλῆς διαταγῆς τοῦ ὑπουργ. τῶν Οἰκονομικῶν πρὸς τοὺς ταμίας, οἱ ὅποιοι ἀπὸ κανένα νόμον δὲν εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ κρατοῦν δι' ἐκάστην κλάσιν ἰδίαν μερίδα, οἱ ταμίαι λαμβάνοντες χαρτόσημον ἀπὸ τὸ κεντρικὸν ταμεῖον εἶναι ὀφειλέται δι' ἀντίτιμον ὁρισμένου ποσοῦ, ἤτοι δι' 100 δραχμὰς διὰ 500 καὶ 1000, δὲν εἶναι ἀνάγκη οἱ ταμίαι νὰ ἔχουν χωριστὴν μερίδα δι' ἐκάστην κλάσιν. Αὐτὴν τὴν παρατήρησιν μοῦ τὴν ἔκαμην εἰς ἕκ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἔτ' ἤμην ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ ὁποῖος μὲ προέτρεπε νὰ ζητήσω τὴν τροποποίησιν αὐτοῦ, καὶ τὸν εἶπον, ὅτι ἐὰν ὑπάρχῃ αὐτὸ τὸ κακόν, δύναται νὰ διορθωθῇ δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου, διότι ὁ νόμος περὶ χαρτοσήμου εἴτε ὁ νόμος περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, δὲν ὑποβάλλει εἰς ὑποχρέωσιν τοὺς ταμίας νὰ κρατοῦν δι' ἐκάστην κλάσιν ἰδίαν μερίδα, ἀλλ' ἀπλῶς νὰ δεκνύουσι τὰ διδύλια τῶν διὰ πόσον ποσὸν εἶναι ὀφειλέται πρὸς τὸ ταμεῖον, καὶ μετὰ τὴν πώλησιν νὰ βλέπουν ποῖον εἶναι τὸ ἀντίτιμον, καὶ ἐπομένως ὅταν γίνῃται ἡ καταμέτρησις τοῦ ταμείου, νὰ παρουσιάζουν ἐν γένει τὸ ἀντίτιμον ὁλοκλήρου τοῦ ποσού, ὥστε δὲν εἶναι ἀνάγκη αὐτῆς τῆς πολυγραφίας, ἐπομένως δὲν ἔστιν ἀνάγκη διὰ νόμου νὰ περιορισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν κλάσεων. Ἀλλὰ θὰ μοὶ εἴπητε, τί βλάπτει τὸ νομοσχέδιον; περιορίσθῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν κλάσεων βλάπτει, κύριοι, κατὰ τοῦτο ὁ περιορισμὸς τῶν κλάσεων ἀναγκάζεται ὁ συντάξας τὸ νομοσχέδιον νὰ κάμῃ πηδύματ' ἀρκετὰ μεγάλα τῶν ποσοτήτων, τοῦτέστι ἐν παραλείμματι, ἀπὸ 20 χιλ. δραχ. ἀξίας μέχρι 30 χιλ. κάμνει μίαν κλάσιν, ἐνθ' ἂν πρότερον ὑπάρχον 10 κλάσεις, διότι κατὰ χιλιάδας ἔξανε ἡ κλάσις καὶ ἐπομένως καὶ τὸ τέλος τοῦ χαρτοσήμου. Ἠξοῦσατε ποῖαν σημασίαν ἔχει τὸ τοιοῦτον; ἐπὶ τῶν 30 χιλ. δραχ. θὰ πληρώσῃ τὸ τέλος ὁ καταναλισκὼν τὸ χαρτόσημον, τοῦτέστιν ἀντὶ διὰ τοῦ πρώτου νόμου νὰ πληρώσῃ ἐπὶ 20,001 δραχμῶν 52 δραχὰς καὶ 50 λεπτά, θὰ πληρώσῃ διὰ τοῦ ἀπλοποιητικοῦ αὐτοῦ ἀπὸ 20,001 μέχρι 30 χιλιάδας δραχμὰς 75. Εἶναι ἀρκετὰ σπουδαῖον, διότι αὐξάνει κατὰ 30 τοῖς 0/0 τὸ ποσὸν τοῦ χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν ποσοτήτων τῶν 21, τῶν 22, τῶν 23 χιλιάδων. Μὴ νομίσαιτε ὅτι κάμνων τὴν παρατήρησιν αὐτὴν δὲν θέλω τὴν αὐξάνει τῶν φόρων, αὐτὸ τὸ εἶπον παρρησιασθὲν διότι παρατήρησα μάλιστα ὅτι πάντοτε ἐλλείμματα ὑπάρχον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ κυβερνήσις τοῦ 1867, τῆς ὁποίας εἶχον τὴν τιμὴν ν' ἀποτελῶ μέρος, εἶχε τὸ θάρρος νὰ εἴπῃ ὅτι πρέπει νὰ πωρῇ αὐτὴ ἡ

προϋπολογισμόν τούτον, καὶ κατ' ἀρχὴν καὶ κατὰ καθέκαστα καθήμαι μόνον ὅπως σὺς κάμω ἀριθμὸν καὶ διὰ τὸ μὴ μοῦ εἶπτε, ὅτι θέλω νὰ σὺς παραλύσω τὴν καλὴν πίστιν ἐπεκαλέσθῃ ὁ κ. Δαγρές, τὴν καλὴν πίστιν ἐπικαλοῦμαι καὶ ἐγὼ τοῦ προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐκαθέσαμεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἤξεύρετε πολὺ καλὰ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι φιλότιμος, καὶ ἀφοῦ ἐκαθέσαμεν, δὲν ἠθέλησα νὰ κάμω τὸ πρῶτον τοῦ ξυλίνου ἀνθρώπου. Τοὺς εἶπα διαφωνῶ καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὰ καθέκαστα. Σὺς παρεδέχθητε ἥδη μίαν ἐκβίβιν. Τὴν καλὴν πίστιν ἐπεκαλέσθη ὁ κ. Δαγρές, τὴν καλὴν πίστιν ἐπικαλοῦμαι καὶ ἐγὼ, ἀντὶ τὴν πρῶτην φορὰν δὲν εἶχον ἐκβίβιν ἐτοίμην, εἰς τὴν ὁποίαν εἶπον, ναὶ μὲν τὰ οἰκονομικά μας εἶναι εἰς ἀθλίαν κατάστασιν, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν οἰκονομίας. Τοὺς παρητήρησα ὅτι χωρὶς ν' ἀλλάξω τὰς ἐκβίβεις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Κυβερνήσεως, καθὼς ἔχει, ἐγὼ δὲν συμφωνῶ, ἔπρεπε νὰ ἐξετάσω αὐτὰ τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα παρουσιάζονται. Τοὺς ἔλεγον πάντοτε, ὅτι ἐπιφυλάττομαι ἐν τῇ Βουλῇ. Μερικὰ, ἠρκίσθησαν εἰς τὰς παρατηρήσεις μου, καὶ ἀπεβίβισθησαν, μερικὰ ἐκρατήθησαν. Εἰσέλθωμεν εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ἐκτὶ τοὺς παρατηρήσας ὅτι ἐν τῷ ὑπουργείῳ τούτῳ ὑπάρχουν καὶ εἰς τὸν σημερινόν προϋπολογισμόν καὶ εἰς τοὺς παρελθόντας προϋπολογισμούς (διότι σὺς εἶπον ὅτι ποτὲ δὲν καταγίνομαι εἰς τὰ οἰκονομικά, ἀλλ' ἀφοῦ ἠθέλησαν νὰ λάβω μέρος, δὲν ἠμποροῦσα νὰ καθήσω ὡς ξύλον). Ἐπομένως ἐξήτασα καὶ ἀνακάλυψα, ὅτι εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ὑπάρχουν ἐξοδα οὐδόλως πληρονοῦμενα καὶ προτεινόμενα νὰ πληρωθῶσιν ἐναντίον ῥητῶν διατάξεων νόμου ὑπάρχουν ἀλλὰ ἐξοδα πληρονοῦμενα χωρὶς νὰ τὰ ἐξουσιοδοτῇ κανένας νόμος. Σὺς ἀπενθίμωσα τὰ ἄρθρα ταῦτα· σὺς εἶπον κατὰ τὸν ὑπολογισμόν μου, ὅστις δὲν εἶναι ἀκριδὴς ἴσως, διότι δὲν εἶμαι οἰκονομολόγος, ἀνέρχονται εἰς 2,000,000 περίπου· σὺς παρητήρησα ὅτι ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ οἰκονομία χωρὶς νὰ ταραχθῶσιν αἱ τάξεις τοῦ στρατοῦ. Σὺς παρητήρησα ὅτι ἠμπορεῖ ὁ ἀριθμὸς τοῦ στρατοῦ νὰ γίνῃ ἀνώτερος, ὅσον τὸν νομίζω ἀναγκαῖον ὁ ὑπουργὸς καὶ διὰ τὴν ἐξασφαλισμὸν τῆς τάξεως, ἀλλὰ τοῦλάχιστον νὰ προτείνετε νὰ μονιμοποιηθῶσι, νὰ ἐλθῶσι νόμοι, οἱ ὁποῖοι νὰ τὰ καθιερώσωσι καὶ νὰ παύσῃ τὸ αὐθαίρετον τῶν διαταγμάτων, διὰ τῶν ὁποίων σκορπίζονται τὰ ἑκατομμύρια. Τὴν καλὴν πίστιν ἐπεκαλέσθη ὁ κ. Δαγρές, τὴν καλὴν πίστιν ἐπικαλοῦμαι καὶ ἐγὼ, ὅτι παρεδέχθητε καὶ εἶπτε ὅτι εἶναι καλὰ. Ἀλλὰ λαμβάνων τὸν λόγον ὁ κ. Δαγρές εἶπεν ὅτι εἶναι καλὰ αὐτὰ, ἀλλὰ προτείνονται διὰ νὰ περῶν ἡ ὥρα. Δευτέραν φορὰν εἶπον τότε, δὲν ἠμπερῶ νὰ καθήμαι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, διὰ νὰ μὴ νομίζετε ὅτι ζητῶ αὐτὰς τὰς πληροφορίας διὰ νὰ χρονοτριβήσωμεν· σὺς εἶπον, ἂς εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν οἱ προϋπολογισμοὶ καὶ ἐπιφυλασσόμεθα νὰ ζητήσωμεν τὰς πληροφορίες διὰ νὰ ἴδωμεν ποῦ εὐρισκόμεθα. Ἀπεχώρησα λοιπόν, ἀφοῦ μοῦ εἶπον ὅτι αὐτὰ τὰ ἔλεγον διὰ νὰ περῶν ὁ καιρὸς (θόρυβος). Μανθάνω κατόπιν ἀπὸ ἑνα ἀξιωματικὸν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, τὴν ἐπιστάσαν ὅτι ἦλθεν ἓνας ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν μὲ ἡλεγγε τὸ ἀξιοτίμον αὐτὸ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, διότι δὲν παρευρέθη νὰ ἀκούσῃ ποῦ εὐρισκόμεθα. Ἐρωτῶ αὐτὸν νὰ μάθω τί εἶπεν ὁ ὑπάλληλος· ἀδελφε, μοῦ εἶπει, μᾶς εἶπεν ὅτι ὅλα αὐτὰ, τὰ ὁποῖα μᾶς εἶπες εἶναι ἀληθῆ, ἀλλ' ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν διὰ διαταγμάτων ἐκανόνει τὰ ἐξοδα του, διὰ διαταγμάτων θὰ τὰ κανονίζῃ.

ΣΩΤΗΡΙΟΠΟΥΛΟΣ. Ποῖος εἶναι αὐτός; (θόρυβος).

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Ἄν ἦναι παρὼν, ἂς τὸ εἶπῃ.

ΜΑΓΓΙΝΑΣ. Ἐγὼ τὸ εἶπον (θόρυβος).

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Εἶχον δικαίωμα νὰ κάμω αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν, διότι περὶ καλῆς πίστεως πρόκειται.

Κ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ. Ὁ κ. Μαγγίνας τὸ εἶπε;

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Ἐγὼ δὲν εἶπον τίποτε.

ΜΑΓΓΙΝΑΣ. Ναι, ἐγὼ τὸ εἶπον· ἂν ἀγαπᾶτε σὺς δίδω καὶ σὺς μίαν ἐξήγησιν (θόρυβος).

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Ἴδου ποῦ ἔφρασε τοῦλάχιστον ἐμὲ ἡ ἐξέτασις τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ εἰς τὰς δολίγας ἡμέρας, ὅπου ἔλαβον μέρος, καὶ εἰς τὰς ὁποίας παρευρέθη διὰ νὰ κάμω κατορθωτὴν τὴν ἐργασίαν σας, καθὼς σὺς οἱ ἴδιοι μοῦ ἐλέγετε· ἔφρασα εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι δύο ἑκατομμύρια περίπου παράνομα εἶναι εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν καὶ νὰ μᾶς εἰπουν πῶς κανονίζονται· καὶ τοῦτο μοῦ εἶπεν ἓν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς.

ΔΑΓΡΕΣ. Εἰς σὺς τὸ εἶπιν;

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Εἰς.

Θ. Π. ΔΗΑΓΓΙΑΝΝΗΣ (ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Αὐτὸ θὰ εὐρεθῇ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Ἐννοεῖται. (γέλως)

Θ. ΖΑΪΜΗΣ (Πρωθυπουργός). Βέβαια.

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Εἰσάγεται ἐπὶ τέλος ὁ προϋπολογισμὸς ἐν τῇ Βουλῇ, καὶ ἀφοῦ εἶχον τοιαῦτα προηγούμενα ἐνώπιόν μου περὶ τῆς ἐπιτροπῆς, ἔακα τὴν παρατήρησιν, ὅτι νομίζω ὅτι δὲν θὰ τηρηθῇ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐν τῇ Βουλῇ ἡ τακτικὴ, ἥτις ἐτηρήθη κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀπαντήσεως εἰς τὸν Β. λόγον. Καὶ πάλιν ζήτημα καλῆς πίστεως. Ὁ κ. Δαγρές εἶπεν, ὅτι ἡ συζήτησις ἐστάθη ἐλευθέρως, πλατύτερα. Ἄν δὲν σὺς ἀπατᾶ ἡ μνήμη θὰ εἶπω, ὅτι αἱ ἀντιλήψεις μας εἶναι διάφοροι. Πλατυτάτη ὑπῆρχεν ἡ συζήτησις ἐν τῇ ἀπαντήσῃ, καθόσον ἀπέδλεπε τὴν ἐξέτασιν, τὴν ἐροδον, ὅπως τὴν ὠνόμασεν ὁ ἐντιμὸς κ. Πρωθυπουργός, τῶν παρελθουσῶν κυβερνήσεων μεταξύ των, ὅπως μᾶς εἶπεν μὴ δάξετε τὰ νύχια σας νὰ ἐξοχισθῆτε (γέλως).

Θ. Α. ΖΑΪΜΗΣ (Πρωθυπουργός). Βέβαια, καὶ ἐπέτοχα ὅτι ἤθελον, νὰ δώσωτε μεταξύ σας τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμόν.

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Πλατυτάτη ἐστάθη ἡ συζήτησις, καθόσον ἀπέδλεπε τὴν ἐξέτασιν τῆς πολιτικῆς τοῦ 1866, 1867, 1868, ἐκείνας βέβαια ἐσυζητήσαμεν· ἀλλὰ πλατυτάτη ἐστάθη ἡ συζήτησις καθόσον ἀπέδλεπε τὴν πολιτικὴν, ἥτις ἤρχετο νὰ ἐγκυβερνηθῇ, καθόσον ἀπέδλεπε τὴν πολιτικὴν, ἥτις ἤρχετο ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἀγάπης, τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ φιλήματος, διὰ νὰ καθήσῃ ἐφ' ἡμᾶς καὶ μᾶς νομίσῃ ὡς μίαν σχολάζουσαν κληρονομίαν, τὴν ὁποίαν ἔχομεν νὰ κληρονομήσῃ (χειροκροτήματα ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου).

Γ. ΡΟΥΦΟΣ. Αὐτὸ εἶναι ἀληθές, καὶ ἐκίθησαν (γέλως).

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Ἀπατᾶσθε παραπολὺ, καθὼς ἀπατᾶται κάθε ἓνας, ὁ ὁποῖος νομίζει ὅτι θὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸν ἄλλον ἐκεῖνο· τὸ ὁποῖον ὁ ἄλλος ἔχει (διὰ λόγους). Πλατυτάτη ὑπῆρχεν ἡ συζήτησις μεταξύ τῶν πολιτικῶν τοῦ 1866, 67, 68, ἀλλὰ ποῖα συζήτηση ἐγένετο καθ' ὅσον ἀποδέλπει τὴν πολιτικὴν, τὴν ὁποῖαν ἀκολουθήσατε καὶ ἀκολουθεῖτε, καθόσον ἀποδέλπει τὴν πολιτικὴν, τὴν ὁποίαν μετὰ τὴν ὑπογραφήν τοῦ πρωτοκόλλου, ὤφειλε νὰ ἀκολουθῇ ἡ Ἑλλάς; οὐδεμία. Ἐκουράσθητε φρονίζοντες ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις δὲν θέλει νὰ κάμῃ ἀπάντησιν εἰς τὸν Βασιλέα, καὶ ὅτι πρέπει νὰ τελειώσῃ τὸ σάββατον, διότι δὲν ἔχομεν τὴν δευτέραν Βουλὴν, καὶ τὴν δευτέραν Βουλὴν δὲν ἔχο.

ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ἑτεροί. Αὐτὰ εἶναι ψεῦδη!

ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ. Τί εἶναι αὐτά;

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Ἄν πρόκειται νὰ ἀποφασίσουν οὕτως μίαν στιγμὴν δὲν τοὺς συλλογίζομαι (γέλως ἐκατέρωθεν).

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'. ΣΥΝΟΔΟΣ Α'.

ΠΡΟΕΔΡΕΙΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ.

ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 55

Τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1869.

(Τρίτη).

Ὡρ. 12.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὁρομαστικοῦ καταλόγου, ἐκφράθει-
σας ἐν ἀπαρτίᾳ τῆς Βουλῆς, ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικά τῆς
προηγούμενης συνεδριάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἰπάρχει ἀντίρρησης κατὰ τῆς συντάξεως τῶν
πρακτικῶν ;

ΠΟΛΛΟΙ. Ὁχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Κανείς δὲν ἐπρόσθετε. — Ὁ κ. Κοτζιάς ἔχει νὰ
φέρῃ μίαν ἀναφορὰν.

ΚΟΤΖΙΑΣ. Κύριοι, πολλοὶ τῶν συμπολιτῶν μου μοὶ ἐπι-
λαν ἀναφορὰν, ἡ ὁποία πράγματι εἶναι σχετικὴ πρὸς τὸ νομο-
σχέδιον τῆς συσταθητομένης ναυτικῆς τραπεζῆς, ἔχει διαφόρους
ιδέας, αἱ ὁποῖαι θὰ συντελέσουν πολὺ εἰς τὴν κατὰστρωσιν τοῦ
νομοσχεδίου. Ὑποβάλλω αὐτήν, καὶ ἂν νομίζῃ ἡ Βουλὴ, ὡς δια-
τάξῃ τὴν παραπομπήν της εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἐπιτροπὴν, ὅπως
τὴν λάβῃ ὑπ ὄψιν.

ΠΟΛΛΟΙ. Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Δὲν ἔχει κανεὶς ἀντίρρησην.

Πρότασις νόμου ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Σάμης κ. Καβαλιράτου
περὶ προβιδοσμοῦ τοῦ τελωνοσταθμαρχείου Φισινάρδου Κεφα-
λληνίας εἰς ὑποτελωνεῖον γ'. τάξεως.

ΔΕΣΤΟΥΓΗΣ. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καθυπέβαλα
ἤδη τὰς σκέψεις μου πρὸς τὴν σεβαστὴν κυβέρνησιν, ἥτις ἐλπί-
ζομεν, ὅτι ὅσον οὕτω θέλει εἰσάξει τὸ κατάλληλον νομοσχέ-
διον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Οἱ βουλευταὶ Κεφαλληνίας ὑπέβαλον σχέδιον νό-
μου. Ἄρθρον μόνον.

α. Προσδιορίζεται ἔδρα τῶν ἐμπορικῶν μαθημάτων ἐν τῷ
γυμνασίῳ τοῦ νομοῦ Κεφαλληνίας. »

Κύριοι, νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῆς ἐκπαι-
δεύσεως ;

ΠΟΛΛΟΙ. Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Κύριε πρόεδρε, πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξε-
ως ζητῶ τὸν λόγον. Ἐπιτρέπετε ἀπὸ τὴν θέσιν μου ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὅριστε.

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Ζητῶ νὰ μὲ πληροφορήσῃ αὖριον ὁ κ. ὑπουρ-
γὸς τῆς Δικαιοσύνης, ἐπειδὴ διεκρίως αὖριον εἶναι ἡ συζήτησις
τῶν ἐπερωτήσεων, ἐὰν ᾖ αὐτὴ ἀληθής, ὅτι εἰς τὸ διάστημα τῆς
ὑπουργείας του διώρισεν καὶ ἐπομένως ἔπαυσε 27 Πρωτοδικας,
10 Ἀντισταγγελεῖς, καὶ ἐκ τῶν 16 γραμματέων τῶν πρωτο-
δικῶν διώρισεν καὶ ἐπομένως ἔπαυσε 10· νὰ μὲ πληροφορήσῃ
ἂν ᾖ αὐτὴ ἀληθής ὅτι μεταξὺ τούτων, 5 ἀντισταγγελεῖς, 5 πρω-
τοδίκαι καὶ 2 γραμματεῖς πρωτοδικῶν εἶναι ἐκ Ξηροχωρίου
καὶ Χαλκίδος· νὰ μὲ πληροφορήσῃ ἂν ᾖ αὐτὴ ἀληθής ὅτι, ὁ ἀν-
τισταγγελεὺς Λαμίας Ἰωαννίδης ἦτο Δικολάβος Ξηροχωρίου· ἐὰν
οἱ διορισθέντες ἀντισταγγελεῖς Πατρῶν καὶ Καλαμῶν Ἠλιάδης
καὶ Ζελλήμων διωρίσθησαν μόνον τελειώσαντες τὰς ἐξετάσεις
τῶν κατὰ παράδοσιν τοῦ άρθρου 11 τοῦ ὁργανισμοῦ· νὰ μὲ
πληροφορήσῃ ἂν ᾖ αὐτὴ ἀληθής ὅτι, οἱ Νασοὺ καὶ Παππαναστα-
σίου, ὁ μὲν διορισθεὶς Πρωτοδίκης Καλαμῶν, ὁ δὲ Ἀντισταγγε-
λεὺς Ἀλμύρας εἶναι ἀνεὺ διπλώματος· νὰ μὲ πληροφορήσῃ ἂν
ᾖ αὐτὴ ἀληθής, ἐὰν ὁ διορισθεὶς ὡς ἀντισταγγελεὺς Σύρου Νάνος
ἦτο πρὸ δύο ἐτῶν ἀπλοὺς ὑπογραμματεὺς νομαρχίας, ὅταν
διωρίσθη πρῶτος γραμματεὺς πρωτοδικείου, καὶ μετὰ τέσσαρας
μῆνας ἀντισταγγελεὺς Σύρου· νὰ μὲ πληροφορήσῃ ἂν ᾖ αὐτὴ ἀλη-
θής, ὁ Γκορτζῆς καὶ Παλαιολόγος ἐκ Χαλκίδος διορισθέντες
γραμματεῖς πρωτοδικῶν ἦσαν ἀπλοὶ γραμματεῖς, νὰ μὲ πλη-
ροφορήσῃ, ἂν ᾖ αὐτὴ ἀληθής, ὅτι διὰ τηλεγραφημάτων διωρίσθησαν
ἂν διατάχθησαν αἱ ἀρχαὶ Κορινθίας νὰ μὴ ἐνεργήσουν ἐντάλ-
ματα ἐκδοθέντα κατὰ τῶν ἐπερωτικῶν ἐπιτροπῶν διαρκούσῃ
τῆς τελευταίας ἐκλογῆς Κορινθίας.

ΜΠΟΥΓΙΟΣ. Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ἐσωτερικῶν μελετήσασα τὸ
νομοσχέδιον τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, διὰ τοῦ ὁποῦ
ζητεῖ πίστωσιν πρὸς ἀγορὰν οἰκήματος ἐν Πάτραις διὰ τῆς χρη-
σιμότητος κατὰστημα δημοσίου γραφείου, ἐβασάνισεν αὐτὸ καὶ
συνιστᾷ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν παραδοχὴν του μὲ μίαν προσθή-
κην, τὴν ὁποίαν θὰ ἴδῃτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν· προσέ-
χετε· ἔχομεν σήμερον τρεῖς ἢ τέσσαρα νομοσχέδια εἰς τρίτην
ἀνάγνωσιν.

Ἐνταῦθα γίνονται δεκτὰ εἰς τρίτην ἀνάγνωσιν ἀνεὺ ἀντιρ-
ρήσεως τὰ ἑξῆς δύο νομοσχέδια.

Ἄρθρον μόνον.

Ὁ μισθὸς τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Γενικοῦ Προξένου, ὡς ἀνὰ φέρει



μίαν συζήτησιν σπουδαίαν δὲν εἴμεθα εἰς κατάστασιν.

ΔΑΓΡΕΣ. Κύριε πρόεδρε, τοῦ κυρίου Λομβάρδου διέφυγε μία φράσις, τὴν ὅποιαν ἐγὼ δὲν ἐνόησα· μοι φαίνεται, ὅτι καὶ πῶς ἠθέλησε νὰ μεμρῇ τὴν πλειονοψηφίαν, εἰπὼν ὅτι ἂν θὰ ἐπι- κρατήσῃ καὶ ἡδὴ ἡ τακτικὴ, ἡ ὁποία ἠκολούθησε κατὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Βασ. λόγου, δὲν ἤξεύρω τί ἐννοεῖ μετὰ τοῦτο· ἐγὼ γνωρίζω, διότι εἰμαι μέλος τῆς Βουλῆς καὶ ἀνέχω εἰς τὴν συμπολίτευσιν, ἡ συζήτης ἐπὶ τῆς ἀπαν- τήσεως, μοι φαίνεται, ὅτι ὑπῆρξεν εὐρυτάτη, οὐδὲν κώλυμα παρενέβαλεν οὐδὲ τὸ προεδρεῖον, οὐδὲ ἡ πλειονοψηφία τῆς Βου- λῆς, εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου· ἀλλὰ, κύριε πρόεδρε, ν' ἀρχίζωμεν τὰς ἐργασίας μας ἀπὸ τὴν μίαν, ἀπὸ τὰς δύο καὶ νὰ τελειώσωμεν εἰς τὰς τέσσαρας, μοι φαίνεται, ὅτι καὶ εἰς τὸν αὐτὸν μας δὲν εἴμεθα συνεπείς καὶ τὸ καθήκον μας δὲν ἐκπληροῦμεν ἀκριβῶς. Ἡ συζήτης ἐπὶ τοῦ προϋπολο- γισμοῦ ἐν γένει ἤρξατο γῆθς, καὶ τὴν κατέστησαν οἱ πρῶτοι λαλήσαντες ῥήτορες τῆς ἀντιπολιτεύσεως σπουδαίαν, ἔδωκαν ἀρκετὰς διαστάσεις εἰς τὸ ζήτημα αὐτό. Ἀπὸ γῆθς λοιπὸν, ἡ προχῆς, ὅστις ἤθελε νὰ ὁμιλήσῃ ἦτον ἑτοιμος. Ἡμεῖς ἐννοού- μεν τὰ σπουδαία ἔργα μας, τὰ κύρια, νὰ τὰ τελειώσωμεν ταχέως χωρὶς νὰ παρακυλώσωμεν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου· ἐπαναλαμβάνω νὰ εἰπῶ, ὅτι εἴμεθα ὁπαδοὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου, ποτὲ δὲν ἐνόησαμεν τὴν κατὰχρησιν τοῦ λόγου, καὶ κατὰχρησις εἶναι ὅταν ἐξοδεύωμεν τὸν καιρὸν εἰς ἐπουσιώδη ζητήματα, ὅταν ἀνευ ἀνάγκης, ἀνευ λόγου ἰσχυροῦ λαμβάνομεν τὸν λόγον καὶ παρέρχεται ὁ καιρὸς ἐπὶ ματαίῳ.

Τελειόνων λοιπὸν, λέγω, ὅτι δυνάμεθα αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ ἐξακολουθήσωμεν καὶ μέχρι τῶν 5 καὶ 6. Ἄς ᾖναι βεβαία ἡ ἀντιπολίτευσις, ὅτι δὲν θὰ μιμηθῶμεν μίαν ἄλλην ἐποχὴν, καθ' ἣν ἐξηκολούθουν αἱ συζητήσεις μέχρι τῆς ἐνδεκάτης καὶ δωδεκάτης· ἀλλὰ δὲν θέλομεν ἡμεῖς μιμηθῇ καὶ μίαν τακτικὴν νὰ σιωπῶμεν, ὅσας ἐπιφέρονται καθ' ἡμῶν αἰτιάσεις, ἀλλὰ καὶ ποτὲ δὲν θέλομεν μείνει ἀπαθείς θεαταὶ εἰς τὸ νὰ γίνεταί κατὰχρησις τοῦ λόγου ἀρ' ἐνός, καὶ ἀρ' ἑτέρου νὰ ἐρχώμεθα διὰ μίαν ἢ δύο ὥρας. Εἴμεθα λοιπὸν ἀποφασισμένοι νὰ ἐξα- κολουθήσωμεν τὰς ἐργασίας μας, καὶ ὅποιος θέλει ἄς καθῆσθ.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Κ. πρόεδρε, ὅταν ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ, θὰ ἐξακολουθήσωμεν ἀναντιρρήτως ἄς μοι συγχωρήσῃ ὅμως νὰ ὑποβάλω μίαν παρατήρησιν. Χθὲς ἰσχυρίζομεθα, ὅτι ὁ προϋ- πολογισμὸς ἦτον ὑπερόγκος, καὶ τὸν ἰσχυρισμὸν μας ὑποστη- ρίζομεν μετὰ λογαριασμοὺς τινες, τοὺς ὁποίους ἐλάβομεν ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον, καὶ κατὰ τοὺς ὁποίους ἠθέλαμεν ν' ἀποδείξωμεν ὅτι τὸ 1869 θὰ ἐξοδεύσῃ μέχρι 50,000,000. Τοὺς λογαρι- ασμοὺς αὐτοὺς ἀντέκρουσεν ὁ κ. πρωθυπουργός, καὶ ἀνέγνωσεν ἀπὸ τοῦ βήματος ἄλλους λογαριασμοὺς. Παρακάλεσα τὸν κ. πρωθυπουργὸν ν' ἀρῇσῃ τὴν σημείωσιν. Ἀτυχῶς ἡ σημείωσις δὲν εἴμενε, καὶ ὅταν τὸ πρῶτὸν τὴν ἐζήτησα ἀπὸ τὸν κ. πρόεδρον, ὁ κ. πρόεδρος μετ' εἶπεν, ὅτι εἶναι εἰς ἀντιγραφὴν. Ἀντεγράψῃ τῶντ' αὐτὴ ἡ σημείωσις καὶ μὰς ἐδόθη, ὅταν ἡ συζήτης ἤρ- χισεν. Ἡ σημείωσις αὐτὴ ἐμπεριέχει ὅλους τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ἔτους. Ἐννοεῖτε, ὅτι θέλοντες νὰ συζητήσωμεν τὸν προϋπολο- γισμὸν, νὰ ἐξετάσωμεν τοὺς ὑπολογισμοὺς, πρέπει νὰ ἔχωμεν καιρὸν, ἐάν θέλετε ἡ Βουλὴ καὶ ἡ κοινότης νὰ μάθουν τὴν ἀ- λήθειαν. Νομίζω διὰ τοῦτο, ὅτι αὐτὸ τὸ ὑπουργεῖον, τὸ ὅποιον ἔχει συμφέρον ν' ἀποδειχθῇ ἡ ἀλήθεια, ἢ νὰ φαίνεται τοῦλάχισ- στον, ὅτι ἔχει, πρέπει νὰ μὰς δώσῃ καιρὸν διὰ νὰ μελετήσωμεν τοὺς λογαριασμοὺς. Ἐάν ὅμως ἡ Βουλὴ καὶ τὸ ὑπουργεῖον ἐπι- μένῃ καὶ θέλῃ νὰ τοὺς ἐξετάσωμεν σήμερον, θέλομεν τὸ πρά- ξει βεβαίως, ἀλλὰ δὲν ἤμποροῦμεν νὰ σιωπήσωμεν, ὅτι τὸ πρᾶ- τικον κατεσπευσμένως, καὶ ὅτι μὰς ἀρκεῖται ὁ ἀνάλογος και-

ρὸς νὰ συζητήσωμεν τὸ ἀντικείμενον, τὸ ὅποιον μὰς παρουσί- ασε σήμερον τὸ μεσημέρι τὸ ὑπουργεῖον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Κύριοι, ὁρίσω μίαν ἐξήγησιν· τὸ προεδρεῖον ἦτο πεπεισμένον, ὅτι ἔχετε εἰς χεῖράς σας τὴν σημείωσιν ὁλόκλη- ραν, καθόσον χθὲς τὸ ἑσπέρας μόλις ἐτελείωσεν ἡ Βουλὴ, ἦλθεν ἀρ' ἐνός μὲν ὁ κ. Κεχαγιάς καὶ ἐξ ἄλλου ὁ κ. Δεληγιώργης καὶ τοὺς ἔδωκα τὰς σημειώσεις, καὶ τοὺς ἔφερα καὶ φῶτα, καὶ ἔδωκα ὅλα τὰ ἀναγκαῖα καὶ ἐκάθισαν ἐδῶ καὶ ἀντεγράψαν.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Ἐγὼ σὰς βεβαιῶ, ὅτι τὸ ἔλαβον τῶρα ὅπου μοῦ τὸ ἔδωκατε ὁ ἴδιος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὁ κ. Κεχαγιάς καὶ ὁ κ. Δεληγιώργης τὸ εἶχον ἀπὸ χθὲς.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ὁ κ. Δεληγιώργης ἔλαβε τῶντ' ἐν ἀντίγραφον. Ἐγὼ δὲν ἔλαβα, ἐγὼ ὑπαγόρευα καὶ ἐκείνος ἔγραφε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἡμποροῦσι νὰ σοὶ τὸ δανείσῃ ἀξιόλογα.

Θ. Π. ΔΗΜΗΤΡΙΑΝΝΗΣ (ὑπουργ. ἐξωτερικῶν). Ἐκτὸς τῆς ἀντιρρήσεως, τὴν ὁποίαν ἔφερε τὸ προεδρεῖον εἰς τὸ ἐπιχείρημα, τὸ ὅποιον ὁ ἐντιμὸς κ. Μεσσῆνης βουλευτὴς ὑπέβαλε διὰ νὰ δι- καιολογήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν, τὴν ὁποίαν ἐξέφρασε ν' ἀναβληθῇ ἡ συζήτης, νομίζω κατ' οὐσίαν τὸ ἐπιχείρημα αὐτὸ δὲν εἶναι βάσιμον.

Δὲν ζητοῦμεν νὰ φαίνωμεθα ἐν τῇ ἀλήθειᾳ, ἐπιθυμοῦμεν νὰ ᾤμεθα ἐν τῇ ἀλήθειᾳ, οὐδὲ ἀποφεύγομεν τὸν ἐλάχιστον ἐλεγχον. Ὁ κ. Κουμουνδούρος καὶ ὁ κ. Σωτηρόπουλος εἰσερχόμενοι εἰς τὴν γενικὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἰσχυρίσθησαν νὰ ἐπικρίνωσιν οὐχὶ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1870 κατὰ τὸ μί- ρος τοῦτο, ἀλλὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1869 καὶ ἠθέλησαν νὰ ἰσχυρισθῶσιν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τοῦ 1869 τὸ ὑφιστάς ἐδαπάνησε πολὺ πλεονα ἢ ὅσα ἐδαπανήθησαν ὑπὸ τῶν προκατόχων κυβερνήσεων τοῦ 1867 καὶ 1868. Πρὸς ὑ- ποστήριξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῶν ἔφερον λογαριασμοὺς, τοὺς ὁ- ποίους ἀγνοῶ πῶθεν ἤρυσθησαν, οἱ ὅποιοι ὅμως ἤκιστα στηρί- ζονται ἐπὶ τῶν πραγμάτων. Ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργείου ἀνέ- γινωκε καὶ παρίστησεν, ὅτι τὰ δαπανηθέντα ὑπὸ τοῦ ὑπουρ- γείου τούτου εἶναι ἐλάσσονα τῶν δαπανηθέντων ὑπὸ τῶν ἄλλων καὶ ἔφερε τὴν σημείωσιν. Ἐάν αὐριον προταθῇ ἄλλος ἰσχυρισμὸς καθ' ἡμῶν καὶ ἀντιτάξωμεν πάλιν ἄλλο ἐπιχείρημα, καὶ ζητηθῇ πάλιν ἀναβολὴ ἐκ νέου διὰ νὰ μελετηθῇ τὸ ἐπιχείρημα καὶ οἱ λόγοι, τοὺς ὁποίους ἀντετάξαμεν πρὸς ἀντίρρῃσιν τῶν ἰσχυ- ρισμῶν τοῦ ἀντιταχθέντος καθ' ἡμῶν, τότε βεβαίως οὐδέποτε θὰ τελειώτῃ αὐτὴ ἡ συζήτης. Νομίζω, ὅτι δὲν εἶναι εὐλογικὴ ἡ ἀφορμὴ διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἀναβολὴν, ἐπεθύμουν δὲ νὰ πρᾶ- ξομεν εἰς τὴν ἐξακολουθήσιν τῆς συζήτησεως.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Βεβαίως οὐδεὶς θὰ ζητήσῃ ποτὲ, οὔτε ἐζήτησε ἀναβολὴν διὰ νὰ ἀντικρούσῃ ἰσχυρισμοὺς καὶ λόγους. Ὁ κ. ὑπουργὴς εἶπε λογαριασμοὺς, οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ὑπουργείου ἀναιροῦν ἄρδην τοὺς λογαριασμοὺς, τοὺς ὁποίους παρουσιάσαμεν. Λοιπὸν αὐτοὺς ἔπρεπε νὰ παρουσιάσουν πρᾶτ' ἔρα, νὰ τοὺς δημοσιεύσουν διὰ νὰ ᾖναι ὑπὸ τὴν ὄψιν τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἄς προεδρεύωμεν ὀλίγον.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Κύριε πρόεδρε, παρακαλῶ μὰς ἔφερον τοὺς λογαριασμοὺς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀνέγνωσαν καὶ ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει καμμίαν γνώσιν αὐτῶν τῶν πραγμάτων. Θέλετε νὰ συζη- τήσωμεν ἐν ἀγνοίᾳ; τοὺς λογαριασμοὺς αὐτοὺς τοὺς γνωρίζει ὁ κ. πρόεδρος τοῦ ὑπουργείου, ὁ κ. Δεληγιώργης καὶ ἄλλοι τινες, ἐάν τοὺς ἔλαβ' ἡ Βουλὴ εἶναι ἐν ἀγνοίᾳ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Κύριε βουλευτά, πιστεύω, ὅτι τὸ ζήτημα δὲν εἶναι παντάπασιν οἱ λογαριασμοὶ ἐδῶ ἔχομεν τὸν προϋπολογι- σμὸν, περὶ αὐτοῦ θὰ συζητήσωμεν.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Κύριε πρόεδρε, διατί ἐν γνώσει δὲν θέ- λετε νὰ μετ' ἀρήσῃτε νὰ τηρηθῇ εἰς τὸ ὄρθον; διότι τὸ κατὰ



πράξεως αὐτῶν, καὶ διότι τὸ μέγα μέρος δὲν πηγάζει παρὰ ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου. Λοιπὸν πάντα ἄδικον φέρον βεβαίως θὰ τὸν πολέμῳ, τοῦτο ὅμως δὲν θὰ εἴπῃ ὅτι εἴμαι κατὰ τὸν φόνον. Τί οὖν εἶπον ἐπὶ τοῦ προκειμένου; ἔτι ἡ ἐλάχιστος τοῦ χροτοσήμου κατὰ τὸ ἥμισυ ἢ κατὰ τὸ 1/10 δὲν θὰ ἐπιτύχῃ ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ἐπιδιώκει ὁ κ. ὑπουργός, τοῦτέστι νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς ἐμπόρους, τοὺς βιομηχάνους νὰ παρουσιάσωσι τὰ κατὰστιχα πρῶτον εἰς τὸν ταμίαν καὶ κατόπιν...

Α. ΚΡΥΣΤΕΝΙΤΗΣ. Πρῶτον εἰς τὸ δικαστήριον.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ὁχι· εἰς τὸ ταμεῖον, διότι δὲν ἔμπορεῖ ὁ πρόεδρος νὰ μοι γραφῇ κατὰστιχα μὴ ὄντα εἰς χαρτόσημον.

Α. ΚΡΥΣΤΕΝΙΤΗΣ. Ἀπὸ τὸ μονογραφῆσαι τὴν τρίτην ἡμέραν ὑπάγει εἰς τὸ ταμεῖον καὶ ἐπιδιορθοῦται.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Μάλιστα ἀφορᾷ τοὺς κακῆς πίστεως, καὶ ἐγὼ, κύριοι, δι' αὐτὸ ἐπιμένω, διότι θέλω νὰ προλάβω τὴν κακὴν πίστιν ἀπὸ τὸν ἔμπορον, ἀπὸ τὸν βιομηχανόν, καὶ δὲν θέλω νὰ τὸν ὑποχρεώσω νὰ ὑποβάλῃ τὰ κατὰστιχα τοῦ εἰς χαρτόσημον, καὶ οὕτε οἱ ἀνθρώποι οἱ κακῆς πίστεως νὰ μὴν ἔμπορῶν νὰ μεταχειρισθῶσι τὰ κατὰστιχα τῶν εἰς τὰ δικαστήρια· ἐνῶ λοιπὸν μάλιστα θέλετε νὰ προλάβετε τὴν ἀδικίαν διότι περισσοτέραν ζωὴν εἰς αὐτήν. Ὁ κ. Πατσάλης εἶπεν εἰς τὴν Γαλλίαν, ἂν κατηργήθῃ, διότι φαίνεται ὅτι ἀφιδέλλει ὅτι κατηργήθη, κατηργήθη δι' ἄλλους λόγους, ἔπρεπεν ὅμως νὰ τοὺς εἴπῃ. Ἐγὼ ὅμως λέγω δὲν εἶναι ἄλλος λόγος παρὰ ἐκεῖνος μόνον, τὸν ὅποιον ἐπιδιώκουσι τὰ παπολισμένα ἔθνη πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐμπορίου, δηλ. ὅπου εὐρίσκουν προσκόμματα νὰ τὰ ἄρουν· αὐτὸ ἐπιδίωκεν ἡ κατάργησις, καὶ ἤξεύρετε ὅτι σήμερον εἰς πολλὰς ἐπαρχίας, ὅπου εἶναι δυνατόν, καὶ τὰ τελωνειακά δικαιοῦματα νὰ λείψουν, ὅχι διότι πληρώνουν φόρον, ἀλλὰ διὰ τὰ ἐμποδία, τὰ ὅποια ἀπαντῶν οἱ ἔμποροι. Ὁ λόγος λοιπὸν διὰ τὸν ὅποιον ἐγένετο τοῦτο δὲν εἶναι ἄλλος, παρὰ ὅτι ἐγένετο διὰ νὰ ἄρουν τὰ προσκόμματα ἀπὸ τὸ ἐμπόριον. Λοιπὸν εἰς τὴν Γαλλίαν κατηργήθη ὁ φόρος οὗτος οὕτε διὰ τὸν ἕνα, οὕτε διὰ τὸν ἄλλον λόγον. Εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ κ. Πατσάλης προσέθεσεν, ὅτι αἱ μεγαλειότεραι δοσοληψίαι τῶν τραπεζιτῶν στηρίζονται εἰς τὴν δοσοληψίαν· ἐλησμόνισεν ὅτι ὁ νόμος ὁ ἐμπορικὸς καὶ ὁ νόμος περὶ χαρτοσήμου, τὴν ἀλληλογραφίαν, τὰς ἐπιστολάς, δὲν τὰς ὑποβάλλει εἰς χαρτόσημον, τὰς ἀρίνει ἐλευθέρως· ὁ ἐμπορικὸς νόμος δὲν ὑποβάλλει εἰς καμμίαν ὑποχρέωσιν τὰς ἐπιστολάς, καὶ ἤξεύρετε ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ ἀποτελοῦν ἀπόδειξιν. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπω, ὅτι εἰς τὰς ἐπιστολάς σφραγίζεται ἡ μεγαλειτέρα δοσοληψία τῶν ἐμπόρων, καὶ ὅτι ἂν κατηργήθῃ ὁ νόμος περὶ χαρτοσήμου διὰ τὰ κατὰστιχα, κατηργήθη ὅχι δι' ἄλλον λόγον παρὰ διὰ νὰ καταστῇ τὸν ἔμπορον ἐπὶ δραστηριώτερον, καὶ ἔαν εἰς τὴν Γαλλίαν ἐγίνετο τοῦτο, ἐγίνετο διὰ ν' ἀραιώσῃσι πᾶν πρόσκομμα ἀπὸ τὸ ἐμπόριον. Ἐπὶ δὲ περισσύτερον πρέπει νὰ γίνῃ τοῦτο ἐνταῦθα, διότι λείπουντι ὅλαι αἱ εὐκολίαι, αἱ ὅποιαι ὑπάρχουσιν ἐκεῖ. Λοιπὸν ἀπὸ ὁ ἔμπορος, ὁ βιομηχανός, αὐτὰς τὰς δυσκολίας ἔχων σήμερον δὲν δύναται νὰ ὑποφέρῃ, πρέπει νὰ τοῦ παρεμβάλωμεν καὶ ἄλλα προσκόμματα; ὅχι λέγω, καὶ ἂν ἐπρόκειτο τὸ δημόσιον ταμεῖον νὰ πάρῃ ἐκτομύρια· καὶ πάλιν οὖν λέγω, ἔαν καθιερώσῃτε τοῦτο θὰ μείνῃ εἰς ἀργίαν καὶ θὰ τὸ ἴδῃτε· τὰ πράγματα θὰ τὸ ἀποδείξουν εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐφαρμογὴν.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Πολὺ περισσύτερον θαυμάζω τὴν βίαν τοῦ κ. προέδρου θέλοντος διὰ πάσης θυσίας τὴν ταχείαν ἐπιφέρειν τοῦ νομοσχεδίου τούτου, πολὺ δὲ περισσότερον θαυμάζω λέγω, τὴν βίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ἐπὶ τοῦ ὅποιου αὐτὸς ὁ ἴδιος ὤρειλε κατὰ τὸ καθήκον, ἀντιπροσωπεύων τὴν ἐμπορικὴν πόλιν τῆς Ἑλλάδος, ἀντιπροσωπεύων τὴν πόλιν ἐκείνην, παρὰ τῆς ὁποίας λαμβάνει τὰς προμηθείας σχεδὸν τὸ κράτος ὅλῃκληρον. Ἐνόμιζον,

καὶ περιέμενον ἀπὸ στιγμὴν εἰς στιγμὴν νὰ εἴπῃ καὶ αὐτὸς δύο λέξεις περὶ τῶν δυστυγῶν ἐκείνων ἐμπόρων, ἐπὶ τῶν ὁποίων σήμερον ζητοῦν νὰ ἐπιβάλουν δρακοντίους νόμους, ἐπὶ τῶν ὁποίων ζητοῦν νὰ ἐπιβάλουν τόσας καὶ τόσας δυσκολίας. Ἡ ἐλευθέρη κίνησις τοῦ ἐμπορίου, κύριοι, εἶναι ἡ βῆσις καὶ ἡ ὑπαρξίς ἑνὸς ἔθνους, εἶναι ὁ πλοῦτος ὁ ἀνεξάντλητος. Προσέλατε, κύριοι, σήμερον εἰς τοὺς νόμους ὅλων τῶν ἐθνῶν καὶ θέλετε ἰδεῖ καλῶς ὅποια μέσα δίδονται εἰς τὸ ἐμπόριον, εἰς τὴν ἐλευθέραν κίνησιν τοῦ ἐμπορίου, διὰ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἰδιώτης ὠφελεῖται καὶ αὐτὸ τὸ ἔθνος ὠφελεῖται. Ἐπίστευον λοιπὸν, κύριοι, ἔαν διὰ τοῦ νόμου αὐτοῦ ἡ ἐπαρχία αὕτη, ἡ ὁποία τοσοῦτον προθύμως προσέτριξεν αὐτὸν καὶ συνέτριξεν εἰς τὰς ἐκλογάς, καὶ τοσοῦτον οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους τὸν ἐτίμησαν ὡς Πρόεδρον, ἐπίστευον, λέγω, ὅτι δὲν ἤθελε δυστάσσει, καὶ δὲν ἤθελε νομίζει ὅτι ἡ βῆσις τοῦ Προέδρου εἶναι μεγαλειτέρα τοῦ καθήκοντος, τὸ ὅποιον ὀφείλει εἰς τοὺς συμπολίτας τοῦ, οἵτινες τὸν ἐξελέξαν· ὤρειλε λοιπὸν ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος, νὰ προφέρῃ ἀπὸ τῆς βῆσις τοῦ καὶ δύο παρηγορητικοὺς λόγους καὶ διὰ τοὺς ἐμπόρους ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους καθ' ἑκάστην βάραν θέλουν νὰ προσθέτουν. Πρέπει νὰ ἔλθετε εἰς τὴν πραγματικότητα, κύριοι, καὶ τότε νὰ ἔχετε δίκαιον νὰ ὀμιλήτε· πρέπει νὰ κατέλθῃτε εἰς αὐτὴν διὰ νὰ κατανοήτετε καλῶς, διότι ἔδωκεν ἡ πόρις νὰ καταλάβῃ καλῶς ἐκεῖνος, ὅστις εἰς αἱ ἐκτός τῶν πραγμάτων, τὰ ἐκ τῆς ψήφισις αὐτοῦ τοῦ νόμου προερχόμενα κακὰ. Καὶ ἐγὼ ἤμην τοιοῦτος, ἔπρεπε ἕως νὰ ἔλθω κατὰ εἰς τὸ ἐμπόριον, νὰ συναναστραφῶ ὅλας τὰς τάξεις καὶ οὕτω νὰ αἰσθανθῶ ὅποια εἶναι ὅλας αἱ ἐλλείψεις αἵτινες προέρχονται ἐκ τῶν ἐμποδίων, τὰ ὅποια παρεμβάλλονται εἰς τὴν ἐλευθέραν κίνησιν τοῦ ἐμπορίου. Τί ζητοῦν σήμερον, κύριοι; Ζητοῦν τὴν καταστροφὴν τοῦ ἐμπορίου, τὴν περιστολὴν αὐτοῦ. Καὶ νομίζουν ὅτι διὰ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ θὰ περιστείλουν τὰς κατασχρήσεις; Σὺς ἀπέδειξεν ὁ ὑπουργός, καθὼς νομίζει, ὁ τῆς δικαιοσύνης ὅτι θὰ περισταλῶσιν αἱ κατασχρήσεις· ἀλλ' ἐγὼ θὰ ἀποδείξω διὰ παραδειγμάτων εἰς αὐτὸν, ὅτι θὰ αὐξήσωσιν ἡ δυσπιστία καὶ αἱ κατασχρήσεις, διότι, κύριοι, ἐν γένει εἰς ὅλας τὰς πολιτικάς μας δίκας ὁ νόμος μᾶλλον δίδει ὅλας τὰ μέσα τῆς ἀποδείξεως, ὥστε νὰ σχηματίσῃ πεποιθήσιν τὸ δικαστήριον περὶ τῆς ἀπονομῆς τοῦ δικαίου. Θέλετε λοιπὸν, κύριοι, καὶ τοῖς ἐγνώσει τοῦ δικαστοῦ, ὅτι ὁ αἰθέρος αὐτοῦ μικρὸς ἐμπορευόμενος, ὁ μὴ δυναθεὶς εἶτε ἐξ ἀγνοίας εἶτε ἐξ ἄλλων περιστάσεων νὰ γράψῃ μίαν δοσοληψίαν εἰς ἕν φύλλον, τὸ ὅποιον φύλλον πρέπει νὰ ἔχῃ τὰ 5 λεπτά, θέλετε αὐτὸν τὸν μικρὸν ἔμπορον, τὸν βιομηχανόν δι' αὐτὸ τοῦτο νὰ τὸν καταστρέψετε; καὶ ἤξεύρετε τί θὰ κάμνῃ; θὰ δώσῃτε λαθὴν εἰς τοὺς κακῆς πίστεως ἀνθρώπους νὰ κάμουν ὅτι θέλουν. Καὶ ἐρχομαι εἰς αὐτὰ τὰ πράγματα. Κύριοι, ἐγὼ εἶμαι μυλωνᾶς, κατασκευαστὴς ἀλεούρων· ἐρχονται μικροὶ ἀνθρώποι καὶ ἀγοράζουν ἀπὸ δύο σάκους ἀλεύρου καὶ κατόπιν τὰ ἄλευρα ταῦτα, ἀπὸ τὰ μεταποιῶσιν εἰς ἄρτους, τοὺς δίδουν εἰς τινὰς πάλιν ἄλλους, οἱ ὅποιοι κάμουν τὴν πώλησιν τοῦ ἄρτου, διότι οἱ ἴδιοι ἀπ' εὐθείας δὲν ἔμπορουν νὰ τὸν πωλήσουν. Κάμνει λοιπὸν αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος τὴν ἡμέραν 200—300 ἄρτους, καὶ σημειώσατε ὅτι αὐτοὶ οἱ κατασκευάζοντες τοὺς ἄρτους εἶναι ὅλοι ἀπλοὶ, οὕτε γνωρίζουσιν ἂν ὑπάρχῃ κονδύλιον ἢ καλαμάριον· αὐτοὶ λοιπὸν δίδουνε διαφόρους τὸν ἄρτον πρὸς πώλησιν· τί κάμουν αὐτοὶ; ἔχουν ἕν παλιόχαρτον καὶ τοῦ τὸ δίδουν τὴν στιγμὴν, ὅταν πέρνῃ αὐτὸν τὸν ἄρτον· πωλεῖ τοὺς 50 καὶ πέρνει ἕν χαρτί, ὅπερ ὑπάγει εἰς ἀτομόν τι καὶ τὸ σημειώνει. Αὐτὸς εἶναι ὁ πωλὼν τὸν ἄρτον· ὁ δὲ πέρνων αὐτὸν ὅταν μάθῃ ὅτι ἐψηρίσθῃ τοιοῦτος νόμος θὰ εἴπῃ εἰς τὸν ἄρτοποιόν δὲν σοῦ χρεωστῶ τίποτε· εἰς τὰ νενομισμένα κατὰστιχα· τότε ὁ ψωμάς ἔχει τὰ χαρμάτα τοῦ



ρίψω εἰς τὸν δυστυχῆ· θὰ μὲ συγχωρήσῃ δὲ καὶ ὁ κ. Κεχαγιαῖς ἐὰν πικράνω ὀλίγον καὶ αὐτὸν, ἐρχόμενος ἐπὶ τοῦ χαρτοσήμου, ὅπερ ἐφαρμόζεται εἰς τὰς συναλλαγὰς τῶν ἐμπορέων. ἤξευρετε τί γίνεται, κύριοι, εἰς τὴν περίστασιν ταύτην; αἱ πράξεις, αἱ ὁποῖαι υποβάλλονται εἰς τὴν φορολογίαν τοῦ χαρτοσήμου, ἤξευρετε ποῖον ἐπιβαρύνουν; τὸν πτωχόν, τὸν δυστυχῆ· ἐγὼ δὲ οὐκ εἶπα ὅτι θὰ ζητήσω ἀπὸ δανειστὴν νὰ μοῦ δανείσῃ 300, 500 λίρας, θὰ πληρώσω αὐτὴν τὴν φορολογίαν· διότι κατόπιν θὰ μοῦ ἔλθῃ εἰς λογαριασμὸς ἰδιαίτερος ἐξ 9—10 δραχμῶν διὰ τὸ χαρτόσημον. Βλέπετε λοιπὸν, ὅτι ἡ φορολογία αὕτη δὲν ἐπιβαρύνει τὴν ἀνωτέραν τάξιν, ἀλλ' ἐπιβαρύνει τὴν μικράν, τὴν ἀδύνατον. Ἐλθετε λοιπὸν εἰς μίαν συνέτην φορολογίαν, δικαίαν, ἀπαιτούμενην παρὰ τῆς ἰσότητος· διότι αὕτη εἶναι ἡ ἀληθὴς καὶ νόμιμος φορολογία, ὅλα δὲ αὐτὰ τὰ πλάγια μέσα εἶναι πρὸς βάρος τοῦ φορολογουμένου λαοῦ τοῦ μικροῦ· ἐμεῖς θὰ τὰ πληρώσωμεν ὅλα, κ. Κρεστένιτη, οἱ ὅποιοι δὲν ἔχομεν, καὶ μὴ ἔχῃς τὴν ἰδέαν, ὅτι θὰ τὰ πληρώσῃ ὁ πλούσιος, καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει οὐδεὶς ἀπὸ τοῦ δήματος τούτου νὰ λέγῃ κατὰ τῶν πλουσίων, διότι εἶναι ἀπίστια κατὰ τῆς ἀληθοῦς ἐλευθερίας! Ἡ ἐλευθερία εἶναι μία καὶ ἡ αὐτὴ παντοῦ καὶ πάντοτε. Λοιπὸν ἔλθετε νὰ ἐξετάσωμεν τὴν φορολογίαν αὐτὴν, ἂν ἦναι δικαία καὶ πρέπει· αὕτη εἶναι ἡ ἀληθὴς συζήτησις τοῦ πράγματος. Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους λοιπὸν εἶμαι ὅπως ἐναντίος εἰς τὴν φορολογίαν ταύτην μὴ στηριζομένην εἰς τὴν ἀληθὴ ἰσότητα καὶ ὑπαγορευομένην ἀπὸ τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τοῦ τόπου.

ΚΟΛΙΑΤΣΟΣ. Διατί νὰ πληρώνῃ 25 λεπτά καὶ ὅστις ἀμυνεῖ 100 δραχμῶν συνάλλαγμα, τὸ ἴδιον δὲ νὰ πληρώνῃ καὶ ἓνας ἄλλος; ἂν θέλατε εἶπατε νὰ πληρώνῃ 1 0/0 καὶ τότε νὰ τὸ παραδεχθῶμεν ὅλοι.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Λέγω λοιπὸν, ὅτι αὐτὸ τὸ νομοσχέδιον ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ὤφειλε προηγουμένως νὰ τὸ ἐξετάσῃ καὶ κατόπιν νὰ τὸ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Βουλὴν. Πιστεύω δὲ ἀδιστακτικῶς, ὅτι ἡ ἐξέτασις αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου δὲν εἶχε τὴν πρέπεισαν ἐνός λειτουργοῦ, ὅστις ὀφείλει νὰ διαχειρίζεται καὶ διανέμῃ τὴν φορολογίαν ἐν ἰσονομίᾳ καὶ περινοίᾳ· καὶ ἀποδείξῃ, ὅτι ἐπιπολαίως, κατ' ἐμὴν κρίσιν, συνετάχθη τὸ νομοσχέδιον αὐτό, εἶναι διότι δὲν εἶχε πεποιθῇσιν ὁ κ. ὑπουργός· διότι, ἂν εἶχε πεποιθῇσιν, δὲν ὤφειλε ν' ἀποσύρῃ τὸ πρὸ ὀλίγου ἀποσυρθὲν ἄρθρον.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ. Τί εἶπατε;

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Λέγω, κ. ὑπουργέ, ὅτι, ἐὰν εἶχες πεποιθῇσιν ἔπρεπε νὰ ἐμμένῃς εἰς τὴν ἀπόφασίν σου, ὅτε ἔφαρες αὐτὸ τὸ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον πιστεύεις, ὅτι εἶναι, ἀπόρροια τῆς συνέσεως καὶ περινοίας σου· ὅταν ἔλθωμεν εἰς τὰ καθέκαστα, θὰ σὰς ἀποδείξω, ὅτι δι' αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου, ἀντὶ νὰ ὠφελησθε τὸ ἔμποριον, θὰ τὸ καταστρέψετε, ἀντὶ νὰ ὠφελησθε τὸ δημόσιον, τὸ θλάπτετε.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ (ὡς οἰκονομικῶν). Κύριοι, περιττὸν εἶναι ν' ἀπαντήσω εἰς ὅσα εἶπεν ἐπὶ τοῦ θέματος ὁ προηγουμένος· εἰς ἐν καὶ μόνον κάμνω τὴν ἐξῆς παρατήρησιν· ἐπιθυμῶμεν νὰ ἐλάμβανε περισσότερον κοινοβουλευτικὴν εἰσὴν, τοῦτέστι νὰ διήνυσεν τὸ στάδιον, τὸ ὁποῖόν τινες τῶν συναδέλφων του διήνυσαν ἐν τῇ Βουλῇ· καὶ ἂν δὲν ᾔθελαι νὰ μελετήσῃ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος, ἔχει τὸν ἀξιότιμον κ. Κουμουνδοῦρον, ὅστις νομίζω εἶναι καὶ ἀρχηγός του.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Καὶ ἀρχηγός μου μάλιστα, καὶ φίλος μου.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ. Ἐὰν δὲν ᾔθελαι νὰ μελετήσῃ τὴν ἱστορίαν, λάβετε ἐν μαθηματάκι ἀπὸ τὸν κ. Κουμουνδοῦρον, ὅτι ὅσκις ἔρχεται ἐν νομοσχέδιον καὶ ἐκ τῆς συζητήσεως μεταπίπτει ὁ ὑπουργός, τὸ ἀποσύρει. Αὐτὸ ἔκαμε καὶ ὁ κ. Κουμουνδοῦρος

καὶ ἄλλοι. Λοιπὸν πάρτε, ἂν θέλατε ἐν μαθηματάκι ἀπὸ τὸν κ. Κουμουνδοῦρον.

ΜΙΑΗΣΗΣ. Κύριοι, εἰς τὸν κατὰ μέρος τὴν ἀνάκλησιν διατάξεων τινῶν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἐκ μέρους τοῦ ἀρμοδίου ἀξιότιμου ὑπουργοῦ. Εἶναι βέβαιον, ὅτι ὁ ὑπουργός ἔχει τὸ δικαίωμα τὰ νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα υποβάλλει, εἴτε ἐν μέσῳ, εἴτε καὶ ἐντελῶς· ν' ἀνακλησθῇ αὐτὸ εἶναι ἀναμφισβήτητον ἐξετάζομενον ὑπὸ τῆς ἐποφῆς τὴν κοινοβουλευτικὴν· δὲν ἤξευρα ὅμως, ἂν δὲν δικαιοῦται τις ν' ἀποδώτῃ εἰς τὸν ἀρμόδιον ὑπουργὸν μὴ προσήκουσαν σκέψιν περὶ τὴν κατάρτισιν ἐνός νομοσχεδίου, ὅταν ἀέσωσ ἐκ τῆς πρώτης συζητήσεως τὸ ἀνακαλῇ εἴτε ἐν μέσῳ, εἴτε ἐν γένει. Περὶ τούτου, κύριοι, θὰ ὁμιλήσω κατόπιν, ὡς ἐλπίζω· ἀρῶ ἐπομένως τὸ μέρος τοῦτο τῆς συζητήσεως, καὶ ἔρχομαι εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου.

Ὁ κ. Κεχαγιαῖς, μοὶ φέρεται, ὅτι ἀπέδειξε τρανῶς, ἀναμφισβητικῶς, ὅτι διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου παραβιάζεται ἡ ἐπιεικὴς διανομὴ τοῦ φόρου, τοῦτέστι ἀκριβῶς ἡ ἀρχὴ ἐκείνη ἡ ὁποία χαρακτηρίζει τὰ σύνομα ἐθνῆ ἀπὸ τὰ μὴ τοιαῦτα. Καὶ τινόντι, ἐὰν ἐξετάσῃτε καὶ παραλλήλως τοὺς φόρους τῶν διαφόρων κρατῶν, θέλατε παρατηρήσει ὅτι εἰς τὰ ἐλεύθερα κράτη δὲν πληροῦνται οἱ πολῖται ὀλιγωτέρως, φόρους, τοῦναντίον μάλιστα πληροῦνται πολὺ περισσότερους· ἐκείνο ὅμως, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει τὰ ἐλεύθερα κράτη ἀπὸ τὰ μὴ τοιαῦτα, εἶναι ἡ ἐπιεικὴς διανομὴ τῶν φόρων. Διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν δὲ νομοσχεδίου, κύριοι, προβάλλεται ἀκριβῶς αὕτη ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπιεικούς διανομῆς. Εἶναι ἀνάγκη νὰ σὰς τὸ ἀποδείξω; Τοῦτο εἶναι προφανές· ὅταν ὁ συνολογὼν συνάλλαγμα 20 χιλιάδων καὶ 1 δραχμῆς πληρὸν 75 δραχμῶν τέλος χαρτοσήμου, τὸ αὐτὸ δὲ τέλος πληρὸν καὶ ὁ συνολογὼν συνάλλαγμα 30,000 δραχμῶν, εἶναι φανερόν, ὅτι ὁ φόρος δὲν διανέμεται ἐξ ἴσου καὶ ἐπιεικῶς.

Τώρα, κύριοι, ποῖος ὁ σκοπός, διὰ τὸν ὁποῖον μᾶς ζητοῦν αὐτὴν τὴν ἐκτροπὴν ἀπὸ τῶν ὑγιῶν ἀρχῶν τοῦ φορολογικοῦ συστήματος; Εἶναι τοῦλάχιστον καμμία μεγάλη ὠφέλεια ἔτι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν; ὅχι· ὁ κ. ὑπουργός τί σὰς λέγει; Θέλω νὰ διευκολύνω τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ταμιῶν. Καὶ λοιπὸν, κύριοι, ἀπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ διευκολύνῃ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ταμιῶν, ἐξέρχεται ὁ κ. ὑπουργός τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ φορολογικοῦ συστήματος; Ἀλλ' ὁ κ. ὑπουργός δὲν ἀπήνησιν εἰς τὴν παρατήρησιν τοῦ κ. Κεχαγιαῖ, παρατήρησιν προσφυστάτην, ὅτι καὶ ἀνευ τοῦ νόμου τούτου δύναται ἄριστα ὁ κ. ὑπουργός νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν τῶν ταμιῶν, οἵτινες κόπτονται οἱ δυστυχεῖς μὴ δυνάμενοι νὰ ἔχωσιν 117 θυρίδας! Τί σὰς εἶπε; Δύνασθε ἀξιόλογα νὰ τὸ πράξητε διοικητικῶς· διότι οἱ ταμίαι τῶν ἐπαρχιῶν ἀπέναντι τοῦ κεντρικοῦ ταμείου οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἀνάγκη νὰ πράττουν εἰμὴ νὰ σημειῶσι τὸ ὑλικὸν ποσὸν τοῦ χαρτοσήμου οὐχὶ καὶ τὰς διαφόρους αὐτὰς κλάσεις. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι πρῶτον ὁ σκοπός ὁ ἐπιδιωκόμενος δὲν εἶναι τόσον ἐνγκαίος, ὥστε νὰ δικαιολογήσῃ ἐκτροπὴν ἀπὸ τῶν ὑγιῶν ἀρχῶν τῆς φορολογίας, καὶ δεύτερον ἡδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ καὶ δι' ἄλλου τρόπου. Ἰδοὺ ἀκριβῶς ἡ ἐννοία τῶν παρατηρήσεων, τὰς ὁποίας ἔκαμεν ὁ ἐντιμὸς βουλευτὴς κ. Κεχαγιαῖς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου. Ὡς βλέπετε, δὲν προσέθηκα τίποτε εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Κεχαγιαῖ· ᾔθελον μόνον νὰ εἶπω εἰς τὴν Βουλὴν, ὅτι ὁ κ. ὑπουργός τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ἀπέντησεν εἰς τὸ σπουδαιότερον μέρος τῶν παρατηρήσεων τούτων· τὸν παρακαλῶ λοιπὸν νὰ μᾶς εἴπῃ καθαρῶς, δύναται ὁ σκοπός, τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει τὸ νομοσχέδιον, νὰ ἐπιτευχθῇ κατ' ἄν τρόπον ἰσχυρίσθῃ ὁ κ. Κεχαγιαῖς; καὶ ἂν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ, διατί ἐνατρέπει ἀσκόπως τὴν οἰκονομίαν τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου;



ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Θά κάμω τὸ χρέος μου, κύριοι.

ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ. Εἴμεθα καλλίτεροι ἀπὸ ἐσῆς, τί συμπαχίαν λέγεις ὅτι ἔχομεν; δὲν ἔχομεν καμμίαν συμπαχίαν.

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Δὲν πρόκειται, κύριε Πρόεδρε, νὰ υπερασπισθῶ ἐγὼ τὸν κύριον Λομβάρδον. Ὁ κύριος Λομβάρδος ἔχει ἱστορίαν ὁλόκληρον, ὁ κύριος Λομβάρδος εὐτυχῶς καὶ γραμματικὰ περισσότερα γνωρίζει, καὶ ἐπιστήμην γνωρίζει, καὶ τὸν λόγον δύναται νὰ τὸν μεταχειρισθῇ πολὺ καλλίτερα καὶ ἑμοῦ καὶ τοῦ κυρίου Δαγρέ· ἀλλὰ νὰ ἔρχεται ὁ κύριος Δαγρέ; τὸσον ἀπροκαλύπτως νὰ πικραίνει ἄνδρας υπερεπέναντος ἀδιαφάνους καὶ κατὰ τὴν προστασίαν καὶ σήμερον, αὐτὸ μοὶ φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι πολὺ σωστόν· καὶ λυποῦμαι ἐγκαρδίας, διότι εὐρέθῃ ὁ φίλος μου κύριος Δαγρὲς νὰ ἐκφέρῃ αὐτὴν τὴν ὕβριν, ἥτις δὲν δύναται νὰ προσαρθῇ εἰς τὸν κύριον Λομβάρδον. Ἡ ὕβρις αὕτη ἤξεύρετε εἰς ποίους δύναται νὰ προσαρθῇ; εἰς τοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες τάσσονται ὑπὸ πᾶσαν υπερεπέναντος σημαίαν, εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ὡς ἄλλαι ἀλώπεκες συλλαμβάνονται εἰς τὰ δῶρα καὶ τὸ τᾶλλον τῆς ἐξουσίας (θόρυβος).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Κύριε βουλευτά, ἐξέρχασθε τοῦ θέματος.

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Νὰ παύσητε, κύριε Πρόεδρε, νὰ μὲ διακόπτετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Προσέχετε, κύριε βουλευτά.

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Δυνατὸν λοιπὸν, λέγω, αὐτὴν τὴν ἔκφρασιν νὰ τὴν δεχθῶμεν μόνον δι' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, δι' ἀνθρώπους ὅμως πολιτικούς, ὡς τὸν κ. Λομβάρδον, υπερεπέναντος ἐπὶ δεκαπενταετίαν ὁλόκληρον διὰ μίαν ἰδέαν πατριωτικὴν, δι' ἀνθρώπους ὡς τὸν κ. Λομβάρδον, ὅστις ἐτέθη ὑπὸ τὴν σημαίαν καὶ τὸ πρόγραμμα ἑνὸς κόμματος καὶ ἔμεινεν ἑδραῖος χωρὶς νὰ περιέλθῃ σήμερον εἰς τὴν μίαν καὶ αὖτις εἰς τὴν ἄλλην μερίδα, ἡ φράσις «κακῆς πίστεως» δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὸν κ. Λομβάρδον. Ἰσως δύναται νὰ λεχθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἵτινες ὅταν ᾔναι ἐκτὸς τῆς ἐξουσίας κρούουν διὰ νὰ τοὺς ἀνοίξωσι τὴν θύραν νὰ εἰσέλθωσι, καὶ ὅταν, κύριοι, εἰσέλθουν ἐν-

τὸς τῆς ἐξουσίας, καταφέρονται κατ' αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες τοὺς ἔφερον εἰς τὸ φῶς ἀπὸ τῆς ἀράνης καὶ ὅχι καταφέρονται, ἀλλ' ἐπιδρεύουσι διὰ νὰ μετέλθουν τὸ ἐντιμὸν ἐπαγγέλμα τοῦ πολιτικοῦ δολοφόνου.

ΔΑΓΡΕΣ. Τὸν λόγον, κύριε Πρόεδρε.

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Λέγω λοιπὸν ὅτι ἐγκαρδίας ἐλυπήθην, διότι ὁ φίλος μου κ. Δαγρὲς μοὶ φαίνεται, ὅτι παρεστράφη ἀπροσπῶς ἀποκαλίσας τὸν κ. Λομβάρδον κακῆς πίστεως.

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Δὲν μὲ πειράζει, κ. Πετιμεζά.

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Καθὼς ἀφορᾷ τὴν ἄλλην συζήτησιν καὶ τὸ ποτὸν, τὸ ὁποῖον εἶπον ὅτι ἐπεδύρουε τὰ οἰκονομικὰ τοῦ κράτους, ἡ συζήτηση εἶναι εὐρεία, τὸ στάδιον εἶναι ἀνοικτὸν, ἔχουν ὅλοι αὐτοὶ τὸν λόγον, θὰ τὸν λάβωμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ ἐπομένως θὰ εὐρέθῃ ποιοὶ εἶναι οἱ αἵτιοι.

ΖΑΪΜΗΣ (πρωθυπουργός). Ἐζήτησαμεν, κύριοι, τὴν ἀναβολὴν κατὰ τὴν τετάρτην ὥραν, φρονούντες ὅτι μέχρι τῆς πέμπτης καὶ ἡμισίης ὥρας ἦτο δυνατόν ν' ἀκουσθῶσιν ἰσως δύο καὶ τρεῖς ἐκ τῶν κκ. βουλευτῶν, οἵτινες ἐπρόκειτο νὰ λάβωσι τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ· ἤδη δὲ ἐπειδὴ ἔρθεσαν εἰς τὰς 5 καὶ 1/2 ἡ ὥρα, καὶ καιρὸς δὲν ὑπάρχει εἰς συζήτησιν, διὰ τοῦτο φυσικὰ θ' ἀναβληθῇ ἡ συζήτης. Παρακαλῶ δὲ τοὺς κκ. βουλευτάς νὰ μὴ παρευρεθῶσιν εἰς συζήτησιν αὖτις, διότι δὲν δυνάμεθα καὶ ἡμεῖς νὰ παρευρεθῶμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Κύριοι, αὖτις δὲν ἔχομεν συνεδρίασιν.

ΤΙΝΕΣ. Αὕτη ἡ σημαίωσις, κύριε Πρόεδρε, νὰ τυπωθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Δὲν ἀπεράσισεν ἡ Βουλὴ, πάρτε ἀντίγραφα, ἂν θέλετε. — Λύεται ἡ συνεδρίασις.

(Ὥρα 6 παρὰ 25/60 μ. μ.)

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ



ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Όφειλτε να έχετε υπομονή να μ'ε ακούσετε.

ΦΩΝΑΙ (εξ αριστερών). Ήν έω.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Έδώ θα συζητήσωμεν όσον θέλωμεν (θόρυβος μέγας).

ΔΕΚΑΣ. Κύριε πρόεδρε, προς τιμήν του έθνους πρέπει να διαλύσετε την συνεδρίασιν, διότι φρονώ είναι έντροπή έν Κοινοβούλιον να συζητή κατ' αυτόν τον τρόπον.

ΠΕΡΡΩΤΗΣ. Να σημειωθούν όσαι φωνάζουν, διότι έχουν πλεονεκτήματα να όμιλήσουν.

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Καί όταν, κύριοι, προχωρήσωμεν, θέλωμεν επαναλάβει τον λόγον, ότι ή εξέτασις της πολιτικής του 1869 καί κάτω δέν γίνεται ελευθέρα κατά την συζήτησιν της απαντήσεως, καί ο'ς τό πρόβλεψα από το'δε.

ΤΑΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ. Ποίος σ'εσ επιπόδισε;

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Θα συμφωνήσ' μαζί μου ό πρόεδρος της κυβερνήσεως, όταν γνωρίσ' τα περιστατικά.

ΖΑΪΜΗΣ (Πρωθυπουργός). Τα γνωρίζω πολύ καλά.

Κ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ. Είναι έντροπή να τα λέγ'τε αυτά. Αν είχατε την γενναιότητα ήμπορούσατε να τα είπατε τότε αυτά.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΗΣ. Τα λάφυρα της εξουσίας σ'εσ δίδουν αυτήν την γενναιότητα.

Θ. ΖΑΪΜΗΣ (Πρωθυπουργός). Ήξήρχεσθε της τροχιάς του Κοινοβουλίου· βλέπτετε καί τα πρόσωπα καί τό έθνος. (θόρυβος).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ήσυχία, κύριοι, διότι καταντ'ώμεν γελίοι.

Α. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Να τους κ'ράξ'τε όνομαστί, καί μη αποτρίνεσθε από έδω, κύριε πρόεδρε.

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Εγώ, κύριοι, είς τας κοινοβουλευτικές εκπράξεις καί σχήματα, δέν απαντώ. Εχω ίσως τό έλάττωμα να απαντώ είς τας κοινοβουλευτικές διακοπ'ς, είς τα άλλα όμως δέν απαντώ. Αλλά διατί να θυμόνται; άν ήθελ'τε μείνει ήσυχοι, ήθελ'ν έχ'ε τελειωμένον την σφ'ραν του λόγου. Υποφέρετε καί θέλετε ίδει πο' θα καταντ'ώ. Όταν προχωρήσωμεν είς την συζήτησιν του προϋπολογισμού, καί ό αξιότιμος κ. πρόεδρος της κυβερνήσεως καί σ'εις θα τα παραδεχ'θ'τε, θα τό όμολογήσ'τε, ότι ή συζήτησις επί της σημερινής πολιτικής δέν έμεινεν ελευθέρα κατά την συζήτησιν της απαντήσεως· αύριον, μη διακ'ν'σθε, θα τό ίδ'ητε. Ήλθον από τόσους διαδρόμους, διότι με υποχρεώσατε.

Ήθελα λοιπόν να σ'εσ είπω, ότι καθώς δέν έμεινεν ελευθέρα κατά την γνώμην μου, έν τω λόγω της απαντήσεως, δέν νομίζω καλόν να μη μείν'ε ελευθέρα καί έν τω προϋπολογισμ'ω. Εν τ'η απαντήσ'ει πο'ς τον Β. λόγον έκτίθενται ή σημαία, ή πολιτική της Κυβερνήσεως, ή σημαία της πλειψηφίας, ή σημαία της μειοψηφίας. Εν τ'ω προϋπολογισμ'ω έκτίθεται ή σημαία αυτής της Κυβερνήσεως, ή μειοψηφία δέν έχ'ει ν' αντιτάξ'η προϋπολογισμόν. Εν τ'ω προϋπολογισμ'ω έκτίθεται ή σημαία αυτή έν τ'η πρακτική αυτής έφαρμογ'η, καί πολύ σωστά χ'θ'ε, δέν ένθυμούμαι ποίος των υπουργ'ων έρώναζε· κύριοι, την πολιτικήν μας σωστά να την εξέτάσωμεν καί τα πρακτικά μέσα, τα όποια προτείνωμεν· αλλά να εξέτάσωμεν την πολιτικήν σας έν τ'ω προϋπολογισμ'ω; κατ' έμέ δέν βλέπω καμμίαν πολιτικήν εκεί μέσα. Πρέπει να την εξέτάσωμεν όμως διά των αριθμών, τους όποιους μ'εσ παρουσιάζετε. Χ'θ'ε σ'εσ έγινοντο παρατηρήσεις αριθμών, είς τους αριθμούς άντετάξατε αριθμούς, τους όποιους εγώ δέν είδα, καί παρακαλώ, άν τους είδεν άλλος καν'ς εκτός του κ. Δαληγεώργη καί του κ. Κεχαγι'α, εκτός του Κομμουνδούρου περί την μετ'ημερίαν, ας τό είπ'η. Τούτους τους αριθμούς να τους ίδωμεν, πρέπει να τους εξέτάσωμεν. Καί αξιότιμε κ. πρόεδρε, σ'υ ό όποιος επί δέκα έτη έρώναζε έν τ'η Γερουσία με όλας

τας δυνάμεις υπ'έρ των συνταγματικών δικαιωμάτων, υπ'έρ της ελευθερίας του λόγου, υπ'έρ τόσων καί τόσων άλλων πραγμάτων, σ'ε παρακαλώ να μοί είπ'η, ποίον είναι σοβαρόν να γνωρίξ'η μία Βουλή, απλ'ην πρότασιν ενός νομοσχεδίου, ή λογαριασμός, τους όποιους προτείνει ή Κυβέρνησις διά να τους άντιτάξ'η είς τους αριθμούς της αντιπολιτεύσεως; Αν μίαν απλ'ην πρότασιν περί τροποποιήσεως ενός άρθρου του νόμου, δέν την φέρ'η είς συζήτησιν, άν δέν την τυπώσ'η, τό έγγραφον του προέδρου της Κυβερνήσεως, τό όποιον είναι τό επίσημότατον διάβημα, όπερ κάμνει μία Κυβέρνησις έρχομένη να καταθέσ'η λογαριασμούς, τό έγγραφον του προέδρου της Κυβερνήσεως, διά τί δέν τό έτύπων'ει, όπως τουλάχιστον δικαιολογηθ'η ότι ζητείς την συζήτησιν του τώρα; Αλλ' αφού είς μόνον τό είδεν, αφού τα 99 0/0 δέν έχουν γνώσιν αυτού, π'ως τό φέρ'ετε υπό συζήτησιν; Αλλά μ'εσ λέγει είς των υπουργ'ων, το'υτο ζητείτε; το'υτο καί αύριον από τους λόγους θα τό μάθετε. Αί, κύριοι, μείνατε βέβαιοι, ότι καθώςσ' αποβλέπει λόγους, με τον θεόν, καί ήμεις δέν π'άμε πίσω.

ΤΙΝΕΣ. Μ'εσ π'ινατε.

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Σ'εσ περνούμεν. Μη μ'εσ υποχρεώσατε στανικάς, διότι έχωμεν χίλια μέσα ν' υποφύγωμεν, αλλά δέν τό θέλωμεν (θόρυβος). Σ'εσ τό αποδείξαμεν έν τ'η διαγωγ'η μας είς την συζήτησιν της απαντήσεως, θέλωμεν σ'εσ τό αποδείξ'ει καί έδω· δέν θέλωμεν να φαίν'εσθε, ότι έργασθε να επιβληθ'ητε, διότι έχετε τό προτέρημα του αριθμού. Ήδη πρό όλίγου αξιότιμος τις κύριος, είπεν, διά τί δέν όμιλήσ'αμεν, είμεθα β'ψάσπιδες. Είς την συζήτησιν, είς τον θόρυβον, τον όποιον εκάματε πρό όλίγου, ποίος ήτο ικανός να συζητήσ'η; Τα'υτα ας μένουν κατ'ά μέρος. Σ'εσ εκητήσαμεν άναβολήν επί αριθμών, σ'εσ εκητήσαμεν όπως ίδωμεν καί σκεφθώμεν την γενικήν κατάστασιν του τόπου, την όποιαν σ'εσ υπέβαλεν ό κ. υπουργός χ'θ'ε. Καί ήξήρατε, κύριε βουλευτά Καλαμών, τί είναι; Δέν τό ήξήρατε όπως καί εγώ. Αναβάλατε λοιπόν την συζήτησιν επί την αύριον.

ΔΑΓΡΕΣ. Την είδον καί εγώ καί πολλοί, καί όστις ήθελεν.

ΠΕΤΡΑΚΗΣ. Εχω κάμει πρότασιν να τυπωθ'η αυτή ή σημείωσις, κ. πρόεδρε.

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Επομένως ή διάθεσις των εργασιών της Βουλ'ης καίται είς τας χ'είράς σας. Αλλ' όμως στοχαζ'εσθε, ότι θα μ'εσ επιβάλλ'ητε ποτε καί πόσον θα όμιλήσωμεν, ποτε καί π'ως θα ψκρίσωμεν; ή πρό'όλιγου συζήτησις απέδειξεν, ότι δέν είμπορείτε να τό κάμ'ητε, διότι ή ελευθερία του λόγου είναι απειρίριστος. Θέλετε να συζητήσωμεν τώρα; σ'εσ λέγωμεν ότι δέν έχωμεν τους λογαριασμούς. Θέλετε να επιμείν'ητε; επιμείν'ητε· θέλωμεν επαναλάβ'ει καί πάλιν τον λόγον.

Α. ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Είπεν ό κ. Λομβάρδος ότι τον έμποδίζουν να λαλή, καί ότι είς τα λόγια υπ'έρχει. Λυπούμαι, διότι ό κ. Λομβάρδος είπε πολλά, αλλά τό ένα από τό άλλο άντίκειται. Κηρύττει ότι δέν είναι άξιος να κρίν'η τό λογιστικόν καί έπειτα λέγει ότι χωρίς αυτού δέν ήμπορεί να συζητήσ'η. Είπεν ότι έδικάσθη είς την όμιλίαν· τό έχ'ετε είς τα στενογραφήματα, ότι εκητήσαν άναβολήν καί τους είπεν ό πρωθυπουργός, α σ'εσ δίδωμεν την άναβολήν». Ήλθεν ή άλλη ήμέρα καί εκητήσαν άλλα χαρτιά. Λοιπόν τώρα μ'εσ έπρότειναν, ότι δέν όμιλήσ'αμεν περί της πολιτικής της παρούσης Κυβερνήσεως· ήμεις τους λέγωμεν ότι είμεθα πρόθυμοι καί θέλωμεν τους αποδείξ'ει ότι δέν έχ'ουν δίκαιον. Καί τα παράξ'ενα δέν μο'υ άρέσκουν, όταν τα λέγ'ητε καί σ'εις καί ή Κυβέρνησις. Εγώ ακολουθώ μίαν Κυβέρνησιν, την όποιαν κατηγορήσατε, ότι πρέπει να φέρ'η τα έργα της, ενώ 180 άνθρωποι ήμπορούν να κρίνουν τα έργα της. Η Κυβέρνησις με διαβεβαίωσε, ότι όποιοιδήποτε κο'υβύλιον έχ'ει γνώσιν να τό τροπολογήσ'η ένας βουλευτής θέλει τό παραδεχ'θ'η,



Τὸν πρόεδρον, δὲν δύναται ὁ αἰσχροκερδὴς, ὁ θέλων νὰ ἀδικήσῃ τὸν ἀντίδικον του, νὰ μεταβάλῃ τὸ κατὰστιχόν του κατὰ τὰς βελάσεις του· πότε; ὅταν ᾖναι μονογεγραμμένον ἀπὸ τὸν πρόεδρον. Αὐτὴ ἡ διάταξις ἡ τόσον σωτηρία διὰ τοὺς ἀπλοὺς πολίτας καὶ κατὰ τῶν αἰσχροκερδῶν, ἐτέθη, ὡς βλέπετε, εἰς ἀχρηστίαν ἐξ αἰτίας τοῦ νόμου περὶ χαρτοσήμου, ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖ ὅτι διὰ νὰ μονογραφηθῇ τὸ βιβλίον αὐτὸ πρέπει νὰ προστεθῇ τὸ χαρτόσημον. Καὶ τί συμβαίνει ὡς ἐκ τούτου; νομίζετε ὅτι τὰ μεγάλα ἐμπορικὰ καταστήματα ἔχουν ἀνάγκη ν' ἀποδείξουν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων διὰ τῶν βιβλίων των τὸν ἰσχυρισμὸν των; ὅχι· ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον οἱ μπακαλίδες, οἱ παπουτζήδες, διότι αὐτοὶ οἱ μεγάλοι δὲν κάμουν ἐνός λεπτοῦ συναλλαγῆν, ἐάν δὲν κάμουν ἢ συμβόλαιον ἢ δὲν λάβουν ἐμπορικὸν γραμμάτιον, διὰ τοῦτο σπανιότατα οἱ μεγάλοι ἐμποροὶ παρουσιάζουν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τὰ βιβλία των, διὰ ν' ἀποδείξουν τὸν ἰσχυρισμὸν των, ἀλλ' οἱ μικροὶ ἐνώπιον τῶν εἰρηνοδικαίων εἶναι δικηγόροι ἐδῶ καὶ δύνανται νὰ τὸ δικαιολογήσιν. Ἐγὼ 25, 26 ἔτη εἶμαι εἰς τὴν τράπεζαν μόλις δις εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα παρουσιάσθη ἀνάγκη νὰ υποβάλῃ τὰ βιβλία τὰς εἰς τὰ δικαστήρια ἢ τράπεζα, ἢ διαχειριζομένη ἑκατομμύρια. Εἰς τὴν Γαλλίαν, κύριοι, γνωρίζετε πολὺ καλὰ, πρὶ ἐτῶν αὐτῶν ἡ διάταξις περὶ ἐπιβολῆς χαρτοσήμου τῶν καταστήτων καταργήθη, καὶ καταργήθη λογικῶς, διότι ὅλοι αἱ πράξεις τῶν ἐμπόρων υποβάλλονται εἰς φόρον, διότι γίνονται συναλλάγματα ἢ γίνονται συμβόλαια. Ἐνῶ εἶναι λοιπὸν δυσκολία εἰς τοὺς πολίτας διὰ τὴν ταχυτέραν ἐνέργειάν των, παρευθίζεται καὶ ἀδικημα· γίνεται διπλὴ φορολογία. Ἀπὸ ὁ ἐμπορὸς υποβάλλεται εἰς πληρωμὴν χαρτοσήμων διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ συμβολαίου, τοῦ συναλλάγματος, ποῖα ἡ ἀνάγκη καὶ τὸ κατὰστιχόν πάλιν νὰ υποβληθῇ εἰς χαρτόσημον; καὶ διὰ τοῦτο λογικῶς σκεπτόμενοι τὸ κατέργησαν. Ἡμεῖς πρέπει νὰ τὸ διατηρήσωμεν, καὶ μάλιστα μὲ μίαν ποινὴν πολλὰ σπουδαίαν· εἰδὲν δύναται τὸ βιβλίον αὐτὸ νὰ χρησιμοποιηθῇ πρὸς ἀπόδειξιν, ἐάν δὲ ἔχῃ τὸ χαρτόσημον, διότι ὅπως λέγει εἰς τὴν ἐκθεσίν του ὁ κ. ὑπουργός· δὲν εὖρεν ἄλλον τρόπον τοῦ νὰ υποχρεώσῃ τοὺς ἐμπόρους νὰ υποβάλλουν τὰ κατὰστιχά των εἰς τὸ χαρτόσημον, καὶ εἰς τὴν ἐκθεσίν του λέγει, εἶναι προτιμότερον νὰ καταργηθῇ παρὰ νὰ μείνῃ αὐτὴ ἡ διάταξις. Νομίζετε δὲ εὐκολον εἰς μικρέμπορον, διότι, ὡς σὰς εἶπον, οἱ μικρέμποροι ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον εἶναι ἀνάγκη νὰ υποβάλλουν τὰ κατὰστιχά των εἰς χαρτόσημον· διὰ νὰ δυνήθουν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου νὰ υποστηρίξουν τὴν ἀπαίτησίν των, νομίζετε ὅτι εἶναι εὐκολον νὰ μεταβάλῃ ἀπὸ τὰ χωρία, ἀπὸ τοὺς δήμους εἰς τὸν ταμίαν, ὁ ὁποῖος θὰ προσθέτῃ τὸ χαρτόσημον, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ τὸ δώσῃ εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχὴν νὰ τὸ μονογραφήσῃ. Τὸ θεωρῶ δυσκολώτατον. Γνωρίζετε τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας, γνωρίζετε τὰς ἀποστάσεις, καὶ ὅπως σὰς εἶπον, δὲν εἶναι ὁ λόγος τοῦ τέλους τῶν χαρτοσήμων, ὁ ὁποῖος ἔαχε τοῖς ἐμπόροις μέχρι τοῦδε νὰ μὴ χαρτοσημάνουν τὰ κατὰστιχά των, εἶναι αἱ δυσκολίαι.

Πρῶτον, κύριοι, ὅπως παρατηρήσατε εἶναι ἐν γένει κατὰ τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ἂν ἡ Βουλὴ δὲν παραδεχθῇ τὴν πρότασίν μου νὰ τὸ ἀπορρίψῃ, ἔατέ: ἐάν θέλῃ ὁ κ. ὑπουργός· νὰ τὸ ἀποσύρῃ, εἰς τοῦτο τὸν προτρέπω, διότι δὲν βλέπω κατ' ἐξοχὴν οὐδεμίαν ὠφέλειαν, ἀπεναντίας περιπλοκάς· ἐάν, λέγω, δὲν παραδεχθῇ ἡ ἀπόρριψις, τότε θὰ προτείνω τὴν ἀπάλειψιν τοῦτέστι τὴν κατέργησιν ἐν γένει τῆς ἐπιβολῆς τοῦ χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν βιβλίων. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ δεύτερον, τὰ περὶ τελωνειακῶν ἐγγράφων, ἐννοεῖται, ὅτι καὶ ἐκεῖ θὰ προτείνω τὴν ἀπάλειψιν. Εἰς τὸ δεύτερον προτείνω τὴν τροποποίησιν, τοῦτέστι τὴν κατέργησιν τῆς διατάξεως τοῦ νόμου περὶ χαρτοσήμου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιβολὴν χαρτοσήμου εἰς τὰ ἐμπορικὰ

βιβλία. Περιμένω τοὺς λόγους, εἰ ὁποῖα κινήματα τὸν κ. ὑπουργόν εἰς τὴν ὑποβολὴν τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ καὶ θὰ κρίνω ἐάν ᾖναι ἀνάγκη νὰ ἐπαναλάβω τὴν ἐμιλίαν μου.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ. (ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν) Κύριοι, ὁ ἀξιότιμος προλαλήτης σὰς παρέστηκε κατακλυσθὲν διὰ τὴν τύπωσιν τῶν τελωνειακῶν ἐγγράφων καὶ ἀνωμαλίαν μεγίστην διὰ τὴν μείωσιν τῆς κλασικολογίας τοῦ χαρτοσήμου, τοῦτέστι ὁ ἀριθμὸς 40, τὸν ὁποῖον παρουσιάζει τὸ νομοσχεδίον, κατὰ τὸν κ. προλαλήσαντα, εἶναι τίποτε ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν 117· καὶ ἐξηγηθῆναι. Κατὰ τὸν μέχρι τοῦδε ἰσχύοντα νόμον περὶ χαρτοσήμου αἱ τάξεις τοῦ χαρτοσήμου τῆς Ἀζίας ἀνταθίζον εἰς 117, τότε ἐννοεῖτε ὅλοι σὰς, καὶ ἴσως πολλοὶ ἐξ ὑμῶν εἶδατε ἰδίως ὁμασὶ τὸ κατὰστημα ὅπου ὑπάρχει τὸ χαρτόσημον, εἶδατε λοιπὸν ὅτι ἔχει 117 θυρίδας καὶ ἄλλας 114 διὰ τὸ χαρτόσημον τῆς τάξεως. Ἀπὸ εἰς τὸ κεντρικὸν ταμίον, ὅπου ὅπως δὴ ποτε ὑπάρχει χωρὸς ἀρκετὸς, εὐρυχωρία, εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ αὐτὴ ἡ κλασικολογία, καὶ αἱ θυρίδες αἱ ἀπαιτούμεναι ἡμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τί γίνεται εἰς τὰ ταμίαια τῶν ἐπερχομένων, καὶ ἀξιοῦσατε τί οἰκίαι ἔχουν τὰ ταμίαια· ποῦ θέλετε λοιπὸν νὰ φησῇ διακοσίαι τόσαι θυρίδες, διὰ νὰ θέτῃ τὸ χαρτόσημον; Ἐπομένως εἰς τὴν πραγματικότητά του τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀκατόρθωτον, εἶναι ἀδύνατον, ἄλλως τε, κύριοι, ὁ κεντρικὸς ταμίαις, ὁ ὑπεταμίαις σὰς λέγει ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ χωρήσῃ, οἱ ἐξω ταμίαι λέγουσιν ὅτι εἶναι ἀδύνατον. Τί θέλετε λοιπὸν ἀπέναντι αὐτῆς τῆς πραγματικότητος; νὰ κάμωμεν; περιορίσαμεν τὸν ἀριθμὸν, ἐπροχωρήσαμεν δὲ μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου, κατὰ τὸ ὅποιον δὲν ἐπιβαρύνεται ἡ μικρὰ τάξις, διότι φυσικῶς τῷ λόγῳ εὐχρηκαὶ νὰ ἔμεν ὅλοι κερχαιοὶ καὶ νὰ κάμωμεν συναλλάγας 50 καὶ 100,000, δραχμῶν· ἐγὼ εὐχαρτοῦμαι ἡ συνήθης τάξις νὰ περιορίζεται εἰς 10 ἕως 20 χιλιάδων δραχμῶν. Ἐως ἐκεῖ λοιπὸν δὲν γίνεται αὐξήσει, ἀπὸ 20 καὶ ἑπ' αὐτῇ γίνεται αὐξήσει, ἀλλ' ἐπιβαρύνει τὴν μεγάλην τάξιν μόνον, ἐνῶ δὲ διὰ τὰς 20,000 δραχμῶν πληροῦνται 50, κατὰ τὸ νέον νομοσχεδίον θὰ πληρώσαστε 75, ἀλλ' ἐγὼ λέγω, ὅτι διὰ τὰς 29,999 θὰ πληρώσαστε 75 δραχμῶν. Βλέπετε λοιπὸν, ὅτι ἀρ' ἐνός γίνεται αὐξήσει εἰς τὴν μεγάλην τάξιν καὶ ἀρ' ἑτέρου ἐλάττωσις εἰς τὴν μικράν, δὲν βλέπω λοιπὸν ποῦ εὕρεται τὸ κακόν ὁ κύριος Κεχαγιάς.

Ἐρχομαι ὡς πρὸς τὴν δευτέραν διατάξιν τῶν ἐμπορικῶν ἐγγράφων. Κύριοι, μὴ ἐξυπακούετε· ὁ κ. Κεχαγιάς, σὰς εἶπεν, ὅτι ἀπὸ ταμιευτικῶν πινέμα ὁρμήθησαν νὰ ἐισαγάγωμεν αὐτὴν τὴν διατάξιν. Ὅχι· εἰδικῶς ᾔθελεν εἰσελθεῖν γιλοῖον νὰ σὰς φέρω διατάξιν ἀποταμιευτικῶν σκοπῶν δι' 6,000 δραχμῶν. Ἰδοὺ τί συμβαίνει· εἶναι ἐντοπα τεισάρων, πέντε εἰδῶν, ὡς εἶπετε, αὐτὰ συνήθως ἀποτελλοῦνται εἰς τὰ διάφορα τελωνεῖα, ἐκεῖ συνήθως γίνεται μεγάλη κατήχρησις, αἴρωνται τὸ τελωνεῖον Πειραιῶς ἔχει ἀνάγκην ἐτησίως 3 χιλ. εἰσόδων, ὅσα παρουσιάζονται πράγματι. Τί νομίζετε; αἴρωνται στέλλονται 8 χιλιάδες, 10 χιλιάδες καὶ εὕρεσται ἡ ὑπηρεσίς εἰς ἀνέναντον κίνεσιν διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν ἐντύπων. Ὁ φόρος, ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλεται σήμερον τῶν 5 λεπτῶν, δὲν πιστεύω νὰ εὕρεθῃ ἔμποροι, καὶ μετὰ τὸ τῶν ἀξιότιμων βουλευτῶν εἶναι ἔμποροι, δὲν πιστεύω καί τις νὰ εἴπῃ ὅτι φέρει τὸ ἐλάχιστον προτασμά εἰς τὸ ἔμριον χάριν τῆς ἀπλοποιήσεως τῆς ὑπηρεσίας. Παρατηρῶ εἰς τὸν κ. Κεχαγιά, ὅτι τώρα ὁ ἔμπορος χαλὰ τρεῖς, πέντε ἐντοπα, ἐνῶ, ὅταν θὰ ᾖναι εἰς χαρτόσημον, ἔσται καὶ 5 λεπτῶν, δὲν θὰ ᾖναι εὐκολον. Δὲν βλέπω καμμίαν δυσκολίαν καὶ δὲν νομίζω ὅτι ἐπιβαρύνεται τὸ ἔμπορον μὲ τὰ 5 λεπτά.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Δὲν εἶπεν ὅτι ἐπιβαρύνεται.

ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ. Δὲν ἐπιβαρύνεται, ἀλλ' εἶναι δυσκολία.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Δὲν εἶπον διὰ τὰ ἔξοδα.



ένα, οτις συνάπτει συμβόλαιον 21 χιλιάδων δραχμών, εις τὸν ὅποιον θὰ ὑποβληθῇ καὶ ὁ συνάπτων ἐν συμβόλαιον μέχρι 30 χιλιάδων δραχμών. Τὸ τοιοῦτον εἶναι ἀδίκημα, ἀλλ' ἡ Βουλὴ τὸ παραδέχθη, δὲν ἔχω ν' ἀντιπῶ τίποτε. Θεωρῶ ἀδίκημα τὸ νὰ μὴ ὑποβάλλωνται εἰς φόρον αἱ πράξεις ἀνω τῶν 100 χιλιάδων, καὶ αὐτὰς ἐπρεπε νὰ ἐπιβαρύνουν ἐτι περισσότερον. Προτείνω τὴν ἐξῆς πρότασιν, ἡ ὁποία θ' ἀρῇ εἰς τὸν κ. Κρεστενίτην. Αἱ ὑπερβαίνοντες τὰς δραχμὰς 90,000 δὲν ὑπάρχουν εἰς τέλος ἀνώτερον τῶν 250 δραχμῶν, τίθενται δὲ τὰ ἐξῆς διὰ τὸ ὑπερβαῖνον τὸ ποσὸν τῶν 90,000 δραχμῶν ἐν ἀριθμῷ τρίτῳ. «Αἱ ὑπερβαίνουσαι τὰς 100 χιλιάδ. ποσότητες δὲν ὑποκρίνται εἰς τέλος ἀνώτερον τῶν 50 δραχμῶν. Διὰ τὸ ὑπερβαῖνον τὸ ποσὸν τῶν 100 χιλιάδων προστίθεται χαρτόσημον ἀνώτερον κατὰ τὴν ἀνωτέρω διατίμησιν». Τοῦτοστι προκρίνεται νὰ συνταχθῇ συμβόλαιον 150 χιλιάδων δραχμῶν, μέχρι τῶν 100 χιλιάδων ὑπάρχει ἡ κλίμαξ, ἀνω αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει, ἐπομένως δύναται νὰ προστεθῇ χαρτόσημον ἄλλο διὰ νὰ συμπληρωθῇ τὰς 50 χιλιάδας· διότι θὰ ἦναι ἀδίκον νὰ μὴ ὑποβάλλωνται οἱ 50 χιλιάδες εἰς χαρτόσημον. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κατατάξωμεν τόσας κλάσεις, ὅσαι εἶναι δυνατόν νὰ γίνουν τὰ συμβόλαια. Τὸ αὐτὸ προτείνω καὶ διὰ τὸ χαρτόσημον τῶν ἐμπορικῶν γραμματίων· ἀνω τῶν 100 χιλιάδων δραχμῶν προστίθεται τὸ ἀναλογικὸν χαρτόσημον.

ΛΥΤΕΡΙΝΟΣ (ἐμπορ. οἰκονομικῶν). Κύριοι, μοί φαίνεται ὅτι ὅταν φθάσωμεν εἰς τὸ σημεῖον τῶν 100 χιλιάδων καὶ πάρωμεν ἀπὸ χαρτόσημον 250 δραχμὰς, τότε δὲν θὰ εὐρωμεν ἄρα ν' ἔθ' ἂν γίνῃ διὰ 2,000,000; σπανιώτατα παρουσιάζεται πρᾶξις ἀνω τῶν 100,000 δραχμῶν.

ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Κύριε πρόεδρε, ἔχω καὶ ἐγὼ νὰ κάμω μίαν παρατήρησιν, θὰ γίνω καὶ ἐγὼ λογιστικὸς. Οἱ ὑποστηρίζοντες τὸ νομοσχέδιον ἐπὶ τοῦ χαρτοσήμου, ἰσχυρίσθησαν πρῶτον ὅτι ἡ ἀνάγκη τῆς εἰσπληρώσεως τοῦ νομοσχεδίου γίνεται πρὸς τὸν σκοπὸν ν' ἀπλοποιήσῃ τὴν ὑπερσίαν· πρῶτος λόγος. Οἱ ὑποστηρίζοντες δὲ αὐτὸ λέγουσιν ὅτι ὁ βαρὺ φόρος, ὅστις τίθεται καὶ ὑπάρχει εἰς τὰ αὐτὰ ἔαρη καὶ τὸν συναλλαττόμενον διὰ τὸ ποσὸν τῶν 21 χιλιάδων πρὸς τὸν συναλλαττόμενον πρὸς τὰς 30,000 δραχμὰς, ἐπειδὴ αὐτὰ τὰ συναλλάγματα γίνονται μεταξὺ πλουτίων, ἐπιβαρύνουσι τοὺς πλουσίους καὶ ὡς τοιαῦτα πρέπει ἡμεῖς νὰ τὰ παραδεχθώμεν. Μοί φαίνεται καὶ ἡ πρώτη παρατήρησις τῆς ἀπλοποιήσεως τῆς ὑπερσίας καὶ ὁ δεύτερος λόγος τὸν ὅποιον ὑπεστήριζαν οἱ κύριοι δὲν εἶναι ὀρθός, διότι καὶ τὸ σύνταγμα μας λέγει, ὅτι οἱ φόροι ἐπιβάλλονται εἰς τοὺς πολίτας Ἕλληνας ἀναλόγως τῆς περιουσίας αὐτῶν. Ἐπομένως δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα κανεὶς, κ. πρόεδρε, νὰ εἴπῃ εἰς τὸν Α. ὅστις κάμνει συνάλλαγμα διὰ 21 χιλ., ὅτι πρέπει νὰ πληρώσῃ φόρον ἴσον μετ' ἐκείνου, ὅστις κάμνει συνάλλαγμα διὰ 30,000· διότι, κ. πρόεδρε, εἶναι μία διάταξις αὐτῇ, ἴση μετ' ἑκείνης, ἣτις ἤθελε προτείνει αὐτὴν τὴν στιγμὴν, ὅτι ὁ γεωργὸς τοῦ ὁποίου οἱ ἄγροι ἀποφέρουσι καρπὸν 50 χιλιάδας κοιλὰς, πρέπει νὰ πληρώσῃ φόρον ἴσον μετ' ἐκείνου τοῦ ὁποίου οἱ ἄγροι ἀποφέρουσι καρπὸν ἴσον μετ' 100,000· τὸ ἀδίκημα, τὸ ὅποιον ἤθελε γίνῃ δι' ἐνὸς τοιοῦτου νόμου, τοιοῦτον ἀδίκημα φαίνεται προφανῶς ἐντὸς τοῦ νομοσχεδίου τούτου. Ἀλλ' ὁ λόγος λέγουσιν εἶναι ἡ ἀπλοποίησις τῆς ὑπερσίας· εἶναι ὁμοῦ ἰσχυρὸν αὐτὸ, διὰ μόνον αὐτὸν τὸν λόγον νὰ ἐπιβάλλωμεν φόρους καὶ ἔαρη ἐναντίον ῥητῆς διατάξεως τοῦ Συντάγματος, καὶ φόρους ἀδίκους, καὶ τόσον μάλλον, ὥστε ἐπιχείρημα πρὸς ὑποστήριξιν δικαίαν τῆς τοιαύτης προτάσεως τοῦ νομοσχεδίου δὲν δύναται νὰ προταθῇ. Εἶναι τώρα δίκαιον χάριν μιᾶς ἀπλοποιήσεως τῆς ὑπερσίας νὰ ἐπιβάλλωμεν φόρον ἀδίκον; Καὶ τότε διατὶ νὰ μὴ τὴν ἀπλοποιήσωμεν ἐτι περισσότερον; νὰ μὴ ἔχωμεν ἐφόρους, ταμίαις,

ἐπαρχοὺς, νομάρχας, ἀλλὰ νὰ κηρύξωμεν μίαν ἐπιτροπὴν καὶ νὰ τῆς εἴπωμεν πρὸς ἀπὸκοιν, ἔατε μίαν ἐπαρχίαν νὰ πληρώσῃ τόσους φόρους διὰ ν' ἀπλοποιήσωμεν τὴν ὑπερσίαν καὶ αὐτὴ ἡ ἐπιτροπὴ νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ κ. Κρεστενίτης, ὁ κ. Χρηστίδης ἐπειδὴ ἐκ τῆς καταστάσεως τῶν δύνανται νὰ πληρώσουν ἕνα φόρον 800,000 δραχμῶν κατ' ἔτος, πρέπει νὰ τὸν πληρώσουν καὶ αἱ μὴ ὑπολογίζωμεν τὰ εἰσοδήματα αὐτοῦ τοῦ πολίτου, καὶ τοῦτο διὰ ν' ἀπλοποιήσωμεν τὴν ὑπερσίαν, διὰ νὰ μὴ ἦναι ὑποχρεωμένος ὁ ταμίης νὰ ἔχῃ τόσας ζυλίνας θυρίδας ἐντὸς τοῦ ταμείου. Ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἐφάνησαν συνεπεῖς μετ' ἐκείτους οἱ κύριοι καὶ ὁ κ. Κρεστενίτης, οἵτινες ὑπεστήριζαν, ὅτι θέλωμεν ἡμεῖς νὰ ὑποστηρίξωμεν τὴν πλουσίαν τάξιν; ὄχι.

Ὅταν θὰ κάμωμεν ἐν συνάλλαγμα διὰ δύο ἑκατομμύρια, θὰ δώσωμεν 25,000 δραχ. δι' 175 χιλιάδας, 150 καὶ καθεξῆς τὸ ἀνάλογον χαρτόσημον. Π. χ. δι' 91 χιλιάδας δραχμὰς ἕως 100 χιλιάδας ἀπαιτεῖται χαρτόσημον 250 δραχμῶν· ὑποθέσαστε, ὅτι θέλωμεν νὰ κάμωμεν συνάλλαγμα δι' 130 χιλιάδας, λαμβάνομεν τὰς 100 χιλιάδας δραχμὰς καὶ βλέπομεν, ὅτι ἀπαιτοῦνται 250 δραχμαὶ, λαμβάνομεν καὶ τὰ 30,000 καὶ βλέπομεν, ὅτι ἀπαιτεῖται χαρτόσημον 75 δραχμῶν, καὶ λέγομεν 325 δραχμὰς καὶ δι' αὐτῶν ἐπιβαρύνομεν οὐχὶ τὴν πλουσίαν τάξιν, ἀλλὰ τὴν πλουσιωτάτην, διότι κυρίως τὰ συναλλάγματα τὰ μεγάλα γίνονται μεταξὺ ἐταιριῶν ἢ ἀτόμων, τὰ ὅποια εἶναι πλουσιώτατα. Ἡ λοιπὴν πρέπει νὰ ἦναι συνεπὴς, ἐάν θέλῃ νὰ φορολογήσῃ τὴν πλουσιωτάτην τάξιν, ἢ πρέπει νὰ παραδεθῇ τὴν πρώτην ἀρχὴν, ἣτις στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἰσότητος τῆς φορολογίας τοῦ ἀτόμου. Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ὑποστηρίζω τὴν πρότασιν τοῦ κ. Κεχαγιᾶ.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΓΗΣ. Κύριοι, ἴσως πιστεύετε τινὲς ἐξ ὑμῶν, ὅτι εἶναι πλοῦσιος, ἀλλ' ἀπατάσθε καὶ ἀπατάσθε σὰς λέγω, διότι δύνασθε νὰ πληροφορηθῆτε ἀπὸ ἐντιμα πρόσωπα, ὅσοι δύνασθε, νὰ διερωτηθῆτε δὲ καὶ ἐκ τῆς ὁμιλίας τὴν ὁποίαν θὰ σὰς κάμω. Ἐπαγγέλασθε, κύριοι, τὴν ἐλευθερίαν καὶ πάντοτε ζητεῖτε τὴν ἐλευθερίαν, καὶ ἐν τούτοις ἐρχεσθε διὰ τῶν πραγμάτων νὰ δείξητε, ὅτι ἀποστρέφεσθε τὴν ἐλευθερίαν, καὶ πρὸ πάντων ἡ κυβερνήσις αὐτῇ, ἣτις ὀρεῖται νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ἐλευθερίαν ἐν τῇ ἰσότητι· σήμερον δὲ θὰ καταδείξω εἰς τὸν φίλον μου κ. Κρεστενίτην, ὅτι διὰ τῆς φορολογίας αὐτῆς δὲν φορολογεῖται ὁ πτωχός, ἀλλὰ κατὰ τὸ κοινὸν λόγιον, ὅτι εἰς τὴν ῥάχην τοῦ θὰ πέσῃ ἡ φορολογία αὐτῇ. Διὰ τὴν, κύριοι, ἡ ἀνισότης αὐτῆς τῆς φορολογίας τοῦ χαρτοσήμου, πῶς θέλετε τὰς διακρίσεις μεταξὺ πολιτῶν καὶ πολιτῶν; ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν εὕρισκω αὐτὴν τὴν διακρίσιν, κατὰ τὴν κρίσιν μου, ὀρθὴν, κ. Κρεστενίτη.

Α. ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Ἐπειδὴ ἀναφέρω πάντοτε τὸ ὄνομά μου, κ. πρόεδρε, τὸν λόγον.

ΜΠΟΥΜΠΟΥΓΗΣ. Δὲν τὸ λέγω διὰ νὰ σὰς προσβάλω.—Διὰ τοῦτο, κύριοι, ἐάν πράγματι ἦθε θέλωμεν τῆς ἐλευθερίας, ὀρεῖσθε διὰ τῶν πραγμάτων ν' ἀποδείξετε, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν ἐλευθερίαν. Ἡ αὐτὴ ἐλευθερία εἶναι καὶ εἰς τὸν πλούσιον καὶ εἰς τὸν πένητα, αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικὴ ἐλευθερία, καὶ δὲν ἐπρεπε ποτὲ νὰ προφέρητε, ὅτι τὸ νομοσχέδιον γίνεται ἴσα ἴσα διὰ νὰ ἐλευθερώσῃτε μίαν τάξιν, καὶ νὰ δημοκρατήσῃτε διὰ τῆς τῆς φορολογίας, ὅτι δὲν φορολογεῖτε τὴν μικρὰν τάξιν ἀλλὰ τὴν μεγάλην· ἡ φορολογία αὐτῇ, λέγω, ἀπ' ἐναντίας δὲν θὰ ἐπιβαρύνῃ τὴν μεγάλην τάξιν, ἀλλὰ θὰ ἐπιβαρύνῃ τὴν μικρὰν, τὴν ἀδύνατον. Ὅταν, κύριοι, ἐγὼ, ὁ πλούσιος, ὁ κεφαλαιοῦχος θὰ ἔχω νὰ κάμω μετ' ἑνα δυστυχῆ συνάλλαγμα τι καὶ προκρίνεται νὰ πληρώσω τὸ χαρτόσημον τοῦ κεφαλαίου, τὸ ὅποιον ὑπερβαίνει τὰς 20 χιλιάδας δραχμὰς, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ χαρτόσημον εἶναι ἰσότημον μιᾶς βαρεῖας φορολογίας, ἐγὼ ὁ δανειστής, ὁ τοκογλύφος, ὁ πλούσιος, ὁ κτηματίας, θὰ τὸ κατα-

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ. Είπατε διὰ 6,000 δραχ. ἐγὼ εἶπον ὅτι δὲν τὸ κάμνω ἀπὸ ταμειωτικὸν πνεῦμα.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Ἀφήσατε αὐτὸ, κ. ὑπουργέ.

ΤΙΝΕΣ. Ἀναβάλετέ το.

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ. Καὶ ὁ ἀξιότιμος κ. πρόεδρος, λέγει, ὅτι εἶναι δυσκολία δὲν ἔχω καμμίαν δυσκολίαν, δὲν νομίζω, ὅτι εἶναι καταλυσμός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Φέρει δυσκολίας.

ΛΥΓΕΡΙΝΟΣ. Τέλος πάντων δὲν ἔχω καμμίαν δυσκολίαν ν' ἀποσύρῃ αὐτὴν τὴν διάταξιν.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐμπορικὰ κατὰσταχα σὰς λέγω, ὅτι εἶχε καταντήσῃ ἀπὸ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα μέχρι σήμερον, νόμος εἰς ἐνέργειαν καὶ ὁ νόμος νὰ μὴ ἐφαρμόζεται. Ὁ νόμος δὲν ἐφαρμόζεται, διότι κατὰ τὰς παρατηρήσεις, φαίνεται ὅτι ὁ φόρος ἦτο βαρὺς ἐνὸς μέρους λοιπὸν, ὅτι μετριάζοντες τὸν φόρον αὐτὸν θέλομεν εἰσέλθει εἰς μίαν τάξιν. Δὲν μοι φαίνεται ἀξιοπρεπές, ὅταν ἕνας ἔμπορος θέλῃ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ δίκαιά του ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου νὰ ἔχῃ τὸ βιβλίον του καὶ ν' ἀποσπᾷ τὸ φυλ. λάδιον, τὴν σελίδα, ἥτις θὰ τοῦ χρησιμεύσῃ ὡς παραστατικὸν ἔγγραφο, καὶ νὰ παρουσιάζηται εἰς τὸν κεντρικὸν ταμίαν, νὰ λέγῃ, σφράγιστε τὴν σελίδα αὐτήν. Μοι ἰσάνα, κύριοι, μὲ συγχωρεῖτε, ὀλίγον ἀπρεπές αὐτό. Ἐνὸς μέρους λοιπὸν, ὅτι ἂν καταβιδάσωμεν ἐπὶ τοσοῦτον αὐτὸν τὸν φόρον δηλ. κατὰ τὰ 9|10 σχεδόν, τὸ ἐμπόριον θὰ εἰσέλθῃ εἰς μεγάλην εὐκολίαν νὰ τρέχῃ καὶ νὰ ἀρραγίσῃ τὰ ἐμπορικὰ του βιβλία, τὰ ὅποια νὰ ἔχουν μίαν παραστατικὴν ἀξίαν νόμιμον. Φρονῶ λοιπὸν, ἐπειδὴ ὁ φόρος αὐτός εἶναι ἐλαφρότατος, ἐπιφέρει εὐκολίαν μεγάλην εἰς τὰς συναλλαγὰς, ὅτι θὰ γίνῃ παραδεκτός.

ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Κύριε πρόεδρε, ἐπειδὴ εἶμαι μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, θὰ σὰς κάμω μίαν παρατήρησιν, ὅτι παράξενον πρᾶγμα βλέπει κανεὶς νὰ παρουσιάζηται ὁ κ. Κεχαγιᾶς, ὁ ἀληθὺς ταμειωτικώτατος, νὰ παρουσιάζῃ ἐλάττωσιν καὶ νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐπλανήθη ἡ ἐπιτροπὴ καὶ δὲν ἐπίσθη. Λέγω λοιπὸν, ὅτι ἐπίσθη καὶ τόσον εἶναι ἀληθές, ὥστε βλέπετε, ὅτι ἕως τὰς 20,000 δραχμῶν εἶναι πολὺ ἐλαττον ποσὸν παρὰ πρῶτον. Ὁ κ. Κεχαγιᾶς εἰς τὸν νόμον, τὸν ὅποιον ἔκαμε προλαβόντως ἀπὸ 10,000 ἔχει ἀνὰ πᾶσαν χιλιάδα ἀξίωσιν 2 1|2 δραχμῶν, τὸ νομοσχέδιον λέγει ἀπὸ 10 μέχρι 15. Ἴδου λοιπὸν, ὅτι ἐφύλαξεν τὴν μικρὰν τάξιν τῶν πτωχῶν. Ἐάν εἴπουν τινεὶ, ὅτι δὲν ἐσπούδασαν φροντιστέα, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἐρωτῶ καὶ μανθάνω, ὁ πῆρξεν ἕνας οἰκονομολόγος, ὁ ὅποιος ἔλεγεν, ὅποιος ἔχει μεγάλην κατὰστασιν νὰ πληρῶν καὶ μεγάλους φόρους. Πολὺ καλὰ εἶπεν ὁ ὑπουργὸς ὁ ἔχων παραπάνω ἀπὸ 20,000 περιουσίαν, νὰ πληρῶν καὶ μεγάλους φόρους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὑπάρχει ἀντιρροῖα κατὰ τοῦ α. άρθρου;

ΤΙΝΕΣ. Ὁχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὁ κύριος Κεχαγιᾶς ἐπιμένει;

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Πρῶτον, κύριε πρόεδρε, προτείνω τὴν ἐν γένει ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου κατ' ἀρχὴν (θόρυβος) καὶ μετὰ ταῦτα ἂν ἡ Βουλὴ δὲν παραδεχθῇ τὴν ἐν γένει, τότε φυσικῶς τὸ λόγῳ εἰς ἕκαστον ἄρθρον ἔχω ἀντιρροῖας (θόρυβος).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Κύριοι βουλευταὶ, καθήσατε εἰς τὰς θέσεις σας. Ὁ ἐντιμὸς βουλευτὴς Παναγιώτης προτείνει τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὅποσον συζητεῖται. Οἱ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ Παναγιώτου...

ΠΟΛΛΟΙ. Τὴν ἀρχὴν, κύριε πρόεδρε.

ΜΙΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΙ. Βέβαια τὴν ἀρχὴν (θόρυβος).

Α. ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Ὅχι τὴν ἀπόρριψιν θὰ ψηφοφορήσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Μὰ τὴν ἀπόρριψιν λέγω καὶ ἐγὼ (θόρυβος). Τί ἀγαπᾶτε, κύριε Κεχαγιᾶ, νὰ κάμωμεν;

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Κύριε πρόεδρε, ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια τοῦ νὰ

ζητῆται ἡ γνώμη τῆς Βουλῆς περὶ τῆς παραδοχῆς ἢ μὴ τῆς ἀρχῆς καὶ αὐτὸ νομίζω πρέπει νὰ κάμετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Λοιπὸν οἱ παραδεχόμενοι τὴν ἀρχὴν...

Α. ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Ἄν δὲν ἐπρότεινεν ἀντιρροῖαν ὁ κύριος Κεχαγιᾶς, ἔπρεπε νὰ φέρετε οὕτω τὸ ζήτημα· ἀλλ' ἔφερε πρότασιν περὶ ἀπορρίψεως καὶ αὐτὴν πρέπει νὰ θέσετε εἰς ψηφοφορίαν.

ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ. Βέβαια, κύριε πρόεδρε, ἀφοῦ ἐγένετο μία πρότασις ἐναντίον τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, αὕτη εἶναι τὸ θέμα τῆς ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Δὲν θέλει ὁ κύριος Κεχαγιᾶς (θόρυβος).

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ὅπως τὸ θέσετε τὸ ζήτημα εἶναι ἐν καὶ τὸ αὐτό· εἴτε οἱ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν μου εἴτε οἱ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ᾖ καὶ ἐν καὶ τὸ αὐτό, ὅτι θέλετε κάμετε, τὸ σφίνω εἰς τὴν κρίσιν σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Καὶ ἐγὼ, κύριοι, συμφωνῶ μὲ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου Κεχαγιᾶ, νὰ ψηφοφορήσωμεν τὸ θέμα οὕτω, οἱ παραδεχόμενοι τὴν ἀρχὴν εἶναι τὸ καλλίτερον.

ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ. Κύριε πρόεδρε, μὰς ἐγένετο μία πρότασις ὁρεῖσθε νὰ ἐρωτήσῃτε περὶ τούτου τὴν Βουλὴν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Δὲν τὴν προτείνει ἐτσι.

ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ. Ὅπωςδήποτε εἶναι πρότασις καὶ πρέπει νὰ ψηφοφορηθῇ.

Α. ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Ἄν ἀπορρίψῃ τὸ περὶ ἀπορρίψεως, τότε θὰ ἐρωτηθῇ εἰς τὴν ψηφοφορίαν τῆς ἀρχῆς.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Κύριε πρόεδρε, εἶναι τῶντι ἀδιάφορον, ἂν τεθῇ ὡς θέμα ἡ ἀρχὴ ἢ ἡ ἀπόρριψις· ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν ἀνέκει εἰς ἐν σῶμα μέγα, τὸ ὅποιον εἶναι ἡ Βουλὴ, νὰ θέτῃ θέματα ἅτινα δὲν ἀρμόζουν, καὶ θαυμάζω, ἀφοῦ ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς, εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ὁποῦ ἀνετίθη ὁ προσδιορισμὸς τοῦ θέματος, θέτῃ ὡς θέμα τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, θαυμάζω, λέγω, πῶς εὐρίσκονται βουλευταὶ, οἵτινες λέγουσιν ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ ὡς θέμα ἡ ἀπόρριψις τοῦ νομοσχεδίου (θόρυβος). Ποῖα εἶναι, κ. πρόεδρε, ἡ ὑπὸ συζήτησιν πρότασις; εἶναι βέβαια ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου· ἂν οὐδεμία ἄλλη πρότασις ἐγένετο τί θέλατε κάμε; θέλατε θέσαι τὴν ἀρχὴν εἰς ψηφοφορίαν (θόρυβος). Παρακαλῶ καὶ οἱ μὲν ἤθειλον ψηφίσαι ὑπὲρ, οἱ δὲ κατὰ. Τώρα κατὰ τί μετεβλήθη ἡ θέσις τοῦ ζητήματος, ἂν εἰς ἐκ τῶν βουλευτῶν ἐκείνων, οἵτινες σκοπεύουν νὰ πολεμήσουν τὸ νομοσχέδιον, εἶπεν, εἶμαι κατὰ τῆς ἀρχῆς· τί ἄλλο ἔκαμε παρὰ νὰ προείπῃ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ψηφίσῃ; Δὲν εἶναι λοιπὸν μία πρότασις ἀλλ' ἀρνήσις μιᾶς προτάσεως. Ἐπομένως νομίζω ὅτι θέλει παραβιασθῇ ὁ κανονισμός, ἂν τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις τῆς ἀπορρίψεως, ἥτις δὲν εἶναι πρότασις, δὲν εἶναι τροπολογία, ἀλλ' ἀρνήσις κατὰ τῆς προταθείσης προτάσεως. Ἐπιμένω λοιπὸν, κύριε πρόεδρε, καὶ παρακαλῶ διὰ τὴν τιμὴν τοῦ σώματος νὰ μὴ ἐπιτρέψῃτε νὰ τεθῇ ἄλλο θέμα παρὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου εἰς ψηφοφορίαν.

Α. ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Συζητεῖται μία ἐλεγχὴ καὶ ἡ μειωφροσύνη λέγει εἶναι ἀκυρὸς, ποῖον θέμα θὰ τεθῇ; Ἡμεῖς, κύριε πρόεδρε, θελομεν νὰ τοὺς εὐχαριστήσωμεν καὶ διὰ τοῦτο τοὺς προτιμῶμεν νὰ τεθῇ ἡ ἐδική των πρότασις εἰς ψηφοφορίαν. Ἄν τὴν ἀποσύρῃ ὁ κύριος Κεχαγιᾶς τὴν πρότασιν του, ἄλλος λόγος.

ΔΟΜΒΑΡΔΟΣ. Κύριε πρόεδρε, ποῖα εἶναι ἡ πρότασις τοῦ κυρίου Κεχαγιᾶ; Ὅσακις ἐπολεμήθη ἐν νομοσχέδιον κατ' ἀρχὴν τί ἐγένετο καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις; ἐτίθετο τὸ θέμα οἱ παραδεχόμενοι τὴν ἀρχὴν λέγουσιν ναί, οἱ μὴ παραδεχόμενοι λέγουσιν ὅχι· αὐτὸ τὸ ὅποιον ζητοῦν οἱ κύριοι σήμερον εἶναι μία καινοτομία, ἥτις δὲν στέκει καὶ δὲν ἔχει καμμίαν ἐννοίαν, καμμίαν ἰδέαν.

ΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ. Κύριε πρόεδρε, θὰ κάμω περισσότερον ἀφ'



νά ἦτο μονογραφημένον. Ἦτο ἀναγκασία λοιπὸν αὐτὴ ἡ διά-
ταξις, ἥτις ὠνομάσθη δρακοντία, ἀναγκαστάτα διὰ τὰ ἐμπο-
δίση τὴν κακὴν πίστιν, ἥτις εἶναι ἡ ἀφορμὴ νὰ διατηρῶνται
τὰ βιβλία ἀνευ τῶν διατυπώσεων, τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖ ὁ νόμος.
Ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν διαῖτεν ἐτι περισσότερον αὐ-
τὰς τὰς δυσκολίας, διευκολύνει ἐτι τὴν υποτιθεμένην δυσχερίαν,
τὴν ὁποίαν ἠμποροῦν νὰ μεταχειρισθῶν, ὡς προείπον, οἱ ἔμποροι
οἱ κακῆς πίστεως. Λοιπὸν, ὡς βλέπετε, ὁ νόμος αὐτὸς στρεφίκεται
καὶ ἐπὶ τῆς ἠθικῆς καὶ ἐπὶ τοῦ νόμου τιμωρεῖται δὲν εἶναι, διότι
τὸ ἐπιβαλλόμενον τέλος τῶν πέντε λεπτῶν εἶναι μηδαμικὸν
καὶ δὲν ἔζηζε νὰ γίνῃ συζητήσιος τόσον ἐκτεταμένη καὶ παρὰ
τοῦ κ. Κεχαγιᾶ μάλιστα, ὅστις κῆρυξε τοὺς φόρους τῆς Ἠλ-
λάδος κατὰ 8,000,000.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Καὶ ἐν τούτοις δι' αὐτῶν διατηρεῖσθε καὶ ὑπάρ-
χετε· διατί δὲν προτείνετε τὴν κατάργησιν;

ΜΙΑΗΣΗΣ. Καὶ δὲν σὰς ἐφθασαν, ἀλλὰ μετεχειρίσθητε καὶ
15 ἄλλα ἑκατομμύρια ἀκόμη ἐκ δανείων.

Α. ΠΕΤΣΑΛΗΣ. Νόστιμον πρᾶγμα, ἀφοῦ ἐθέτατε 40 000
000 εἰς τὴν ῥάχην τοῦ ἔθνους, λιγότε, ἀπὸ αὐτὰ διατη-
ρεῖσθε.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Καταργήσατέ τους λοιπὸν.

ΜΙΑΗΣΗΣ. Εἰσθε εἰς τὴν ἐξουσίαν, καὶ οὐχὶ μόνον δὲν τοὺς
κατηργήσατε, ἀλλ' εὗρέθητε καὶ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κάμετε
δάνεια.

Α. ΠΕΤΣΑΛΗΣ. Εἰμὲθα ἐτοιμοὶ νὰ τοὺς καταργήσωμεν,
ἀλλ' ὅταν σεῖς ἐβρίψατε εἰς τὴν ῥάχην τοῦ ἔθνους 40,000,000
καὶ ὠφείλομεν νὰ πληρώσωμεν κατ' ἔτος 8,000,000 εἰς χρυ-
σίον διὰ τόκους τῶν χρεῶν, τὰ ὁποῖα σεῖς ἐβάλατε, τί νὰ κά-
μωμεν;

Λοιπὸν πρέπει νὰ καταδιωχθῇ ὡς δόλιος χρεωκόπος ὁ ἔμπο-
ρος ἐκεῖνος, ὅστις φειδόμενος 5 λεπτῶν κατὰ τὴν ἀξίωσιν τοῦ
κ. Κεχαγιᾶ δὲν περιβάλλει τὰ βιβλία του, ὅπως ὁ νόμος αὐτός
ὀρίζει· καὶ εἶναι πρᾶγματι δόλιος. Λοιπὸν ὁ νόμος εἶναι σύμ-
φωνος καὶ μετὰ τὴν ἠθικὴν καὶ μετὰ τὸ δίκαιον.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ἠπόρησα, κύριοι, ἐγὼ, μετὰ τὸν ἐξιοτίμον ὑπουρ-
γὸν τῆς Δικαιοσύνης τὸν καυχώμενον ἐπὶ βουλευτικῇ ἱκανότητι
ν' ἀποδώσῃ τὴν αὐξήσιν τῶν φόρων εἰς ἓν πρόσωπον ἐξ ἡμῶν,
λησμονῶν, ὅτι οἱ φόροι οὗτοι ἐψηφίσθησαν ἀπὸ μίαν Βουλὴν,
τὴν ὁποίαν ἐπρεπε νὰ σεβασθῇ, ἐὰν ἔχῃ τὴν ἐλαχίστην ἀξίωσιν,
ὅτι γνωρίζει τὰ κοινεβουλευτικά.

ΤΙΝΕΣ. Α! α! α!

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Δὲν ἐπρεπε λοιπὸν νὰ εἴπῃ κατὰ πρόσωπον, ὅτι
σύ, κύριε Κεχαγιᾶ, αὐξήσατε τοὺς φόρους.

Α. ΠΕΤΣΑΛΗΣ. Ἡ Βουλὴ ἐπεκύρωσε.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ἄρα ἡ Βουλὴ ἐπράξε τούτο. Καὶ νομίζετε, ὅτι
ἐπειδὴ ἡ Βουλὴ ἐκείνη ἐψήφισε τοὺς φόρους θέλω νὰ κρύψω τὴν
εὐθύνην τὴν ἐδικήν μου; οὐχὶ καὶ ἐγὼ δεδιώς ἀναδέχομαι αὐ-
τὴν τὴν εὐθύνην καὶ καθὼς τὸ ἤκούσατε ἀπὸ τὸν Πρωθυπουργόν,
ὅτι, ἂν ἔκαμε καλὴν πράξιν ἡ Κυβέρνησις ἐκεῖνη, εἶναι ἡ αὐξήσις
τῶν φόρων διότι ἄλλως τὸ φᾶσμα τῆς χρεωκοπίας μᾶς ἐπε-
ρίμανε.

ΤΙΝΕΣ. Α! α! α!

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ὁ κ. Ζαΐμης, ὁ ἐντίμος πρωθυπουργός, γνωρίζων
νὰ μὴ ἀναιρῇ τοὺς λόγους του, βλέπετε σιωπᾷ καὶ ἡ σιωπὴ
του εἶναι παραδοχὴ. Ὅταν ἐπὶ τόσα συνήχη εἴη, φαίνεται ὅτι
μὲ ἐλλείμματα ἐκαλύπτοντο οἱ ἀπολογισμοὶ καὶ ἀναγκάζοντο
νὰ τείνωσι χεῖρας ἐπαίτου εἰς τὴν ἐνα τραπεζίτην καὶ τὸν ἄλ-
λον ζητοῦντες δάνεια, διότι διὰ δανείων ὑπῆρχον ἐπὶ πολλὰ
ἔτη αἱ κυβερνήσεις, ὅταν οἱ ἀπολογισμοὶ δι' ἐπισήμων ἐγγρά-
φων ἀποδεικνύεται ὅτι ἐκλείον μετ' ἐλλείμματα, τουτέστι τὰ
ἐσοδα δὲν ἔρχουν νὰ καλύψουν τὰς δαπάνας, τί ἐπρεπε νὰ κά-

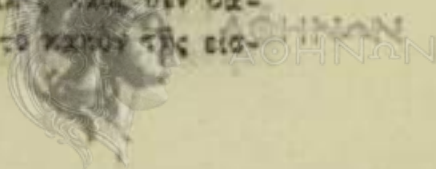
μωμεν; νὰ δημοσκοπῶμεν; νὰ λέγωμεν δὲν θέλομε φόρους;
οὐχὶ ἐπισημῆσαμεν τὴν θυσίαν τῆς δημοτικότητός μας, διὰ τὰ
ἐπείλθη ἡ ἰσορροπία· καὶ ἤθελεν ἐπείλθῃ, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ δυστυ-
χὴς ὑπόθεσις τῆς Κρήτης τὴν ὁποίαν εὗρομεν. Καὶ ὅταν τὴν
εὗρομεν ἡμεῖς, ἐπρεπε νὰ σταυρώσωμεν τὰς χεῖρας; ὅταν οἱ δυσ-
τυχεῖς ἀδελφοὶ Κρήτες ἐτεινον τὰς χεῖρας, ἐπρεπε νὰ εἰπώμεν,
ὅτι τὰ εἰσοδήματά μας δὲν ἀπαρκοῦν, ἐπομένως δὲν δυναμέθα
νὰ σὰς χορηγήσωμεν ἄρτον; αὐτὴν τὴν γλῶσσαν ἐπρεπε νὰ
ἐσταχυσθῶμεν, ἢ νὰ εἰπώμεν εἰς τὸ ἔθνος ὅτι, ἐὰν νομίζῃ,
ὅτι οἱ ἀδελφοὶ Κρήτες ἀδικοῦνται, καθ' ὃ συναγωνισθέντες καὶ
ὑποστάντες τὰς αὐτὰς θυσίας, ἐπομένως εἶναι ἀδίκον νὰ πά-
σχωσι καὶ νὰ εὐρίσκωνται εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν, πρέπει
νὰ κατατάξῃ αὐτοὺς εἰς τὴν τάξιν τῶν πολιτῶν; Βαρυθυμεῖς,
κ. ὑπουργέ, διὰ τὰ 40,000,000, ἀλλὰ πῶς ἤθελε διατηρηθῇ ἡ
πόθεσις τῆς Κρήτης; καὶ πῶς, νομίζεις εἶναι μέγα αὐτὸ τὸ
τόσον, ἔστω τῶν 40,000,000 ἀπέναντι τοῦ χρέους, τὸ ὁποῖον
ἡ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι ἐπλήρωσεν εἰς τὴν Κρήτην, ἥτις δὲν ἠτύχη-
τε νὰ ἐλευθερωθῇ; μόνον οἱ μικροὶ δύνανται νὰ καταλογίζωνται
τὰ 30 καὶ 40 ἑκατομμύρια ἀπέναντι τοῦ προορισμοῦ τῆς
Ἑλλάδος. Λοιπὸν ἐκάμαμεν τὴν αὐξήσιν τῶν φόρων δι' αὐτὸν
τὸν λόγον, ἐνῷ μᾶς κατηγόρεσαν, ὅτι δὲν διεχειρίσθημεν κα-
λῶς, ἤλθε κατόπιν μία Κυβέρνησις καὶ ἀφοῦ εἶχε εἰς τὰς χεῖ-
ρας τὰς ἀρχαίας τοῦ ὑπουργείου, πρέπει νὰ ἀκούσῃτε, κύριοι
βουλευταί, διότι δὲν εἰσθε ὅλοι ἐδῶ τότε, τί ἔκαμεν; ἤλθεν εἰς
τὴν Βουλὴν καὶ εἶπε, κύριοι βουλευταί, ἡ παραγγελία τοῦ ἀτ-
μοπλοίου ἀρίσται ὑποφίει, ἐξετάσατε σεῖς οἱ βουλευταὶ ἂν ἔ-
γινε καταχρηστὴς, ἐνῷ ἡ Κυβέρνησις εἶχε τὰ ἐγγράφα εἰς τὰς
χεῖρας τῆς· ἔλεγον ὅτι σπαταλεῖται ὁ δημόσιος πλοῦτος, διὰ
τὴν ἀδιατηρηθῇ ἡ Κυβέρνησις τοῦ 1867· διατί δὲν πέρνατε τὸν
ἀπολογισμὸν τοῦ 1867; τί ἀποδεικνύει; ἀποδεικνύει ὅτι κατὰ
τὸ ἔτος ἐκεῖνο αἱ εἰσπράξεις τοῦ 1867 εἶναι ἀνώτεραι τῶν
εἰσπράξεων τοῦ 1868, ἀπὸ 21 ἕως 25 ἑκατομμύρια, εἶχον
μᾶλλον εἰς 27 ἑκατομμύρια κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος, καὶ κατὰ τὸ
ἐπόμενον μέχρι 31,000 000. Πόσκι αἱ εἰσπράξεις τοῦ 1869;
κατώτεραι, κύριοι. Καὶ πῶς συνέβη τούτο; ἐνῷ οἱ φόροι, ἡ
τροπολογία τοῦ δημολογίου ἠξούρατε ὅτι ἐφθρμόσθη τὴν δευ-
τέραν ἐξαμηνίαν τοῦ 1867 καὶ τὸ χαρτόσημον ἀπὸ τὴν δευτέ-
ραν ἐξαμηνίαν, καὶ ὁμοῦ αἱ εἰσπράξεις τοῦ 1867, τοῦ σπατά-
λου ἐκείνου ὑπουργείου εἶναι ἀνώτεραι τοῦ 1868, καὶ σὰς περι-
μένοντες καὶ σὰς νὰ σὰς ἴδωμεν.

Α. ΠΕΤΣΑΛΗΣ. Εἰσθε ἐπιτόδετοι.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Ἐπρεπε νὰ τὸ εἰπῇτε εἰς τὸν συνυπουργόν σας.
Λοιπὸν, κύριοι, δὲν εἶναι παντάπασιν δίκαιον ὁ ὑπουργός τῆς
δικαιοσύνης νὰ λέγῃ, ὅτι ὁ Κεχαγιᾶς κῆρυξε τοὺς φόρους, διότι
τοὺς κῆρυξεν ἡ Βουλὴ καὶ τοὺς ἐπικύρωσεν ὁ Βασιλεὺς.

Α. ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Ἠπορήσαμεν, διότι ὑμεῖς, οἵτινες εἰσθε
ὑπὲρ τῶν φόρων, τώρα εἰσθε κατὰ.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ. Βλέπετε, κύριοι, ὅτι πρὸ ὀλίγου ὑπέβαλον
μίαν πρότασιν, τὴν ὁποίαν ἐπολέμησε καὶ ἡ Κυβέρνησις· κατ' αὐ-
τὴν ἐπρότεινον νὰ ἐπιβληθῇ φόρος χαρτοσήμου καὶ ἐπὶ τῶν
συναλλαγμάτων ἀνευ τῶν 100,000 δραχμῶν, καὶ τί εἶπατε,
πάλιν ὁ Κεχαγιᾶς ζητεῖ τὴν αὐξήσιν τῶν φόρων, καὶ ὁ κύ-
ριος Πρόεδρος ἔθεσε τὸ ζήτημα, ὅσοι θέλουν τὴν αὐξητικὴν τῶν
φόρων νὰ ἐγερθῶσι, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει, ὅτι ἐγὼ εἶχ-
τουν τὴν αὐξήσιν τῶν φόρων. Τώρα τί μὲ λέγατε; εἰσθε
εἰς ἀντίφασιν, διότι σεῖς πρότερον ἐζητήσατε τὴν αὐξήσιν
τῶν φόρων, ἐπομένως δὲν εἰσθε συνεπής. Ἀλλὰ δὲν λέγουν τὴν
ἀλήθειαν, διότι ἐγὼ θέλω τὴν ἀνάλογον διανομὴν τῶν φόρων.
Διατί, διότι ἐξετάζω ἂν ἦαι δίκαιοι οἱ φόροι καὶ ἐκτενέων-
ται ἀναλόγως· διότι πάλιν τὸ λέγω ὁ Ἕλληνας λαὸς δὲν βα-
ρυθυμεῖ διὰ τὸ πολὺ τῶν φόρων, ἀλλὰ διὰ τὸ κακὸν τῆς εἰσ-



καγκάζει λοιπόν, τί μᾶς διάζει, κύριε πρόεδρε, νὰ σπεύσωμεν καὶ νὰ περαιώσωμεν τὸν προϋπολογισμὸν τροχάδην, αὐτῶς, πεῖν ;

ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗΣ. Καὶ ἡμεῖς δὲν ἐννοοῦμεν νὰ τελειώσῃ ἀπὸ ἐπὶ, ἀλλὰ νὰ ἐργασθῶμεν ἀκόμη μίαν ὥραν.

ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Λοιπὸν νομίζω ὅτι δὲν εἶναι καμμία βία, καὶ καμμία ἀνάγκη διὰ νὰ ἀρχίσῃ μία ἀπὸ τὰς σπουδαιότερας συζητήσεις, τὰς ὁποίας ἔχει ἡ Βουλὴ, εἰς μίαν ὥραν κατὰ τὴν ἐπίσημὴν ἢ Βουλὴ εἶναι κακῆς καὶ ὑπάρχει καὶ εἰς λόγος λίαν σπουδαῖος, τὸν ὁποῖον οὐκ ἐπρότεινε ὁ κύριος Κοινοβουλευτικὸς λόγος, ὁ ὁποῖος ἐρρίθη, καὶ πιστεύω ὅτι θὰ παραδεχθῇ καὶ ὁ ὑπουργεῖον ἀκόμη, ν' ἀναβάλωμεν τὴν συνεδρίασιν δι' αὐτὸν. Θέλετε δὲ νὰ συζητήσωμεν περισσότερον; ἂν ἔλθωμεν εἰς τὰς 8.

ΖΑΪΜΗΣ (πρωθυπουργός). Κύριε πρόεδρε, δύο λέξεις οὐδαὶ ἐννόησεν ὅτι πρέπει νὰ τελειώσῃ σήμερον ἡ συζήτης τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ ἀληθῶς θαυμάζω πῶς ὁ κύριος Πετιμεζᾶς ἐδημιούργησεν ἐν οἰκοδόμημα ψευδὲς καὶ πράγματι καταναλώσαμεν 20 λεπτὰ διὰ νὰ ἀκούσωμεν τοὺς λόγους τοῦ κατὰ τῆς προτάσεως, τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησεν, ὅτι πρόκειται νὰ τελειώσῃ ἀπὸψε ἡ συζήτης τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ οὐδαὶ εἶπεν οὐδὲν, οὔτε ἡ κυβερνήτης, οὔτε τις τῶν φίλων τῆς κυβερνήσεως βουλευτῶν ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτης ὅσον θέλουν, ἀλλὰ δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ παρατείνωνται ἀναβολαί, καὶ ἐπειδὴ σήμερον δὲν εἰργάσθημεν παρὰ 3 ὥρας, λέγομεν νὰ ἐξακολουθήσῃ σήμερον ἡ συζήτης τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τίποτε ἄλλο λογικώτερον παρὰ τὴν πρότασιν ταύτην, νὰ ἐξακολουθήσῃ σήμερον καὶ νὰ παραταθῇ αὐρίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Κύριοι βουλευταί, θέλετε νὰ ἐξακολουθήσῃ σήμερον;

ΠΟΛΛΟΙ. Νάλιστα.

ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. Κύριε πρόεδρε, παρακαλῶ νὰ ἀπαντήσω ἐγὼ εἰς τὸν κύριον πρωθυπουργόν (θόρυβος). Μὴ φωνάζετε, διότι δὲν ἀκούω ἀπὸ φωνῆς ἐγὼ, τὸ κλέυρετε . . .

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Τὸν λόγον, κύριε πρόεδρε.

ΜΙΑΝΗΣΗΣ. Καὶ ἐγὼ τὸν λόγον. Ἄς συζητήσωμεν ἕως τὸ πρωτὶ, ἀφοῦ τὸ θέλουν.

ΔΑΓΡΕΣ. Καὶ ἐγὼ ἀπαντῶ, ὅτι εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν δὲν ἐμπνέονται ἀπὸ πνεῦμα καλῆς πίστεως τὸ λέγω δὲ κατὰ τοσοῦτον, καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι καὶ ἐγὼ καὶ ὁ κ. Λομβάρδος καὶ ἄλλα μέλη ἐζητήσαμεν ἐπανειλημμένως πληροφάνειαν ὅτι ὁ κ. Λομβάρδος ἐζητήσας σημειώσεις σχετικὰς καὶ τοῦ ἡλίου ἐπ' ἀκριβῆς, τὰς ἐζητήσαμεν ὅταν προέβημεν εἰς τὴν συζήτησιν διαφόρων κεφαλῶν, διαφόρων ἀρθρῶν, καὶ εὐρέθημεν εἰς πολλὰ σύμφωνα μὲ αὐτόν, παρακαλέσαμεν τὸν κ. Λομβάρδον καὶ τὴν μειοψηφίαν καὶ τοὺς εἶπομεν, ἐλθίτε νὰ συνεργασθῶμεν, ἐστὶ βέβαιον, ὅτι θὰ μᾶς εὕρητε συμφωνήσεις εἰς πολλὰ κεφάλαια, καὶ ὁμοῦ δὲν ἠθέλησαν οὔτε τὴν γνώμην των νὰ ἐκθέσουν, πρῶτον διὰ τὸ ὁποῖον ἦσαν ὑποχρεωμένοι, διότι ὁ κανονισμὸς λέγει, ὅτι ἡ μειοψηφία ἀντιπροσωπεύεται εἰς πᾶσαν ἐπιτροπὴν κατὰ τὸ 1/3. Ὁ κανονισμὸς εἶχεν ἐν τῷ νῷ, ἵνα ἡ μειοψηφία ἐκθέσῃ τὰς ιδέας τῆς ἐκ τῶν προτέρων δὲν τὸ ἔκαμε ἡ παρὰ λειψὶς λοιπὸν αὐτὴ βεβαίως εἶχε σκοπὸν νὰ ἐγείρῃ τοιαύτας συζητήσεις. Ἠδύνασθε λοιπὸν νὰ προσκαλέσητε ὅσας θέλετε συζητήσεις προκαταρκτικὰς ὑμεῖς διακρούσαμεν, ὅτι δὲν ἀποκρούομεν τὴν λογικὴν συζήτησιν, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ ἡ γνώσις τοῦ ἀντικειμένου, ἀλλὰ μὲ τοῦτο δὲν ἐνόησαμεν, ὅτι θὰ γίνωμεν θεαταὶ ψυχραὶ τῆς καταχρήσεως τοῦ λόγου, καὶ τοὶ οἱ καταχρῶμενοι τοῦ λόγου περισσότερον εἶναι κατὰ τῆς ἐλευθερίας

τοῦ λόγου, παρὰ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι συνιστοῦν σύντονον συζήτησιν.

ΚΟΙΝΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Κύριε πρόεδρε, εἶναι παρὰπολύ τολμῶν μετὰ 3 ὥρων συζητήσιν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ ἀντικειμένου, νὰ ἐργαστῇ ἓνας βουλευτὴς νὰ λίγῃ ὅτι γίνεται κατάχρησις τοῦ λόγου. Καὶ ποῖαν ἐννοεῖ χρῆσιν τοῦ λόγου ὁ κ. Δαγρές; ἐννοεῖ χρῆσιν τοῦ λόγου ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον γὰρ ἤθελον νὰ κάμουν, ὅταν μετὰ τὴν πρώτην ὁμιλίαν τοῦ Σωτηροπούλου ἐζητεῖτε νὰ κλείσῃ ἡ συζήτης;

ΤΙΝΕΣ. Δὲν εἶναι ἀληθές.

ΚΟΙΝΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Κύριε Πρόεδρε, ἐγὼ οὐκ λέγω, ὅτι αἱ πληροφορίες, τὰς ὁποίας ἐζητήσεν ὁ κ. Δαγρές οὐδένα σκοπὸν εἶχον καὶ πρὸς οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἔφερον. Ὅτι τῷ ὄντι ἔχει σκοπὸν καὶ φέρει καὶ ἀποτέλεσμα εἶναι τὸ νὰ μάθωμεν ποῖα ἦσαν αἱ τακτικαὶ καὶ ποῖα αἱ ἔκτακτοι εἰσπράξεις κατὰ τὸ παρελθόν, ποῖα ἦσαν τὰ τακτικὰ καὶ ποῖα τὰ ἔκτακτα ἔξοδα, διότι τοιοῦτοτρόπως μόνον, κύριοι, ἔμποροῦμεν νὰ συζητήσωμεν τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ὅσοι ἐπρόκειτο εἰς τὰς συζητήσεις τῶν προϋπολογισμῶν, οἱ ὁποῖοι γίνονται καὶ εἰς ἄλλα μέρη, τὰ ὁποῖα γνωρίζουν καλλίτερα ἀπὸ ἡμᾶς, θέλουν ἰδεῖν τὴν αὐτὴν τακτικὴν. Ὅταν μάθωμεν ποῖα τὰ τακτικὰ ἔξοδα καὶ ποῖα τὰ τακτικὰ ἔσοδα, τότε ἔμποροῦμεν νὰ κάμωμεν καὶ προϋπολογισμὸν. Ἐρωτῶ τώρα, μέχρις αὐτῆς τῆς στιγμῆς ἡδυνάθη τὸ ὑπουργεῖον νὰ μᾶς φέρῃ τοὺς λογαριασμοὺς;

Καὶ ὡς ὑπόσχομαι νὰ τὸν ἐξαγάγω ἀπὸ τὰς δυσκολίας τοῦ ζητήματος. Ἀλλὰ, κύριοι, δὲν ἐζητήσαμεν καὶ ἐγὼ καὶ ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς Μετολογίου νὰ μᾶς εἴπῃ, ποῖα τὰ ἔξοδα καὶ τακτικὰ καὶ ἔκτακτα; πῶς θέλετε τώρα νὰ συζητήσωμεν περὶ προϋπολογισμοῦ, ἐνῶ δὲν ἔξεύρομεν τί ἔγινε πέρυσι καὶ προπέρυσι; Λοιπὸν δὲν μᾶς ἔδωκεν ὅ,τι ἔπρεπε νὰ μᾶς δώσῃ μέχρι σήμερον, καὶ ὅταν ἐζητήσαμεν, μᾶς εἶπεν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σᾶς δώσωμεν, διότι δὲν ἐτηρέσαμεν λογαριασμὸν κεχωρισμένον μεταχειρισθῆμεν τὴν πίστωσιν τῶν 100,000,000 καὶ ἐξωδούσαμεν εἰς ἔκτακτα ἔξοδα. Λοιπὸν, κύριοι, δὲν ἔχομεν πληροφάνειαν, πρόκειται νὰ τὰς ἐξαγάγωμεν ἀρ' ὅσα μᾶς ἔδωκαν ἡμέτερος. Ἡμεῖς ἐξακολουθοῦμεν τὴν συζήτησιν, ἀλλ' ἐπιθυμοῦμεν νὰ γνωρίζῃ ὁ κόσμος ὅτι μᾶς ἀφαιρῶν τὰ μέσα.

(Φωναὶ ἐξ ἀριστερῶν) ὦ! ὦ! ὦ! (θόρυβος μέγας).

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Τὸν λόγον, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἐπὶ τίνος θὰ ὁμιλήσῃτε;

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου, τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν (θόρυβος). Περί καλῆς πίστεως ὁμιλήσεν ὁ κ. Δαγρές πρὸ ὀλίγου, κύριοι, φράσις, τὴν ὁποίαν συχνὰ τὴν μεταχειρίζεται. Φαίνεται ὅτι ἀντίθετον ἰδίαν ἔχουμεν ἀμφοτέρω περὶ τῆς φράσεως ταύτης. Τὴν φράσιν ταύτην τὴν μεταχειρίσθη καὶ ἐν τῇ ἐπιτροπῇ, καὶ ἡ ὁποία μὲ ἔκαμε ν' ἀποχωρήσω ἀπ' αὐτὴν. Λέγω περὶ αὐτῆς, διότι τὸ ζήτημα αὐτὸ τὸ ἔγγισεν ὁ κ. Δαγρές καὶ πρέπει νὰ μάθῃ ἡ Βουλὴ τί ἔτρεξε. Καὶ ἐν τῇ ἐπιτροπῇ δὲν ἠθέλησαμεν νὰ εἴπωμεν τὴν γνώμην μας ἐπικαλοῦμαι τὴν καλὴν πίστιν τοῦ προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς νὰ εἴπῃ ἂν δὲν εἶπα ὅτι δὲν εἶμαι κατάλληλος νὰ λάβω μέρος, διότι δὲν γνωρίζω τὰ οἰκονομικά ὁ κ. Δαγρές τὰ γνωρίζει, ἔμπορεῖ νὰ λάβῃ μέρος. (Γέλωες εἰς τὸ ἀκροατήριον).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἡ ἀνοχή μας εἶναι μεγάλη, ἀλλ' ἔχει ὅρια. Σᾶς παρακαλῶ νὰ σιδηρῶσθε τὸ μέρος, ὅπου εὐρίσκεσθε.

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Καὶ εἶπον, κύριοι, ὅτι λάθος ἔκαμεν, ὅστις μὲ ἔθεσεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν αὐτήν, ἴσως ἦτο καλὴ πίστις τὸ τοιοῦτον, οὐκ τὸ εἶπον μοὶ παρατηρήσατε ὅτι δὲν ἔχετε ἀριθμὸν νὰ συνεδριάζετε, καὶ οὐκ εἶπον, ὅταν πρόκειται περὶ τούτου, διὰ νὰ μὴ φαντασθῇτε, ὅτι θέλω νὰ παραλύσω τὰς ἐργασίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἔρχομαι. Ἦλθον καὶ οὐκ εἶπα, διαφωνῶ εἰς τὴν